

# วารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย



วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

## Fa Nuea Journal

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2564

Vol. 12 No. 1 January - June 2021

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

ภาพประกอบ : ผศ.ดร.ยุพาวดี นีศวอนตรพันธ์ แขนงวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย







คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

# วารสารฟ้าเหนือ



ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2564

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ วัตถุประสงค์	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความวิจารณ์หนังสือ สาขาวิชาภาษาและ ภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี คติชน วรรณคดีและ วรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี การแสดง และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยาการพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา
กำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ	ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล คณบดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหัทยา สิทธิวิเศษ ที่ปรึกษาคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
บรรณาธิการ	อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
รองบรรณาธิการ	อาจารย์อัครนิภา สายน้ำเย็น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย



## เลขานุการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ศรีนาราช  
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย  
อาจารย์มณี จำปาแพง  
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

## กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา อินทร์มพรรย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พิมพวง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬาพันธุ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียากัย	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตนิพิฐ สังข์วิจิตร	มหาวิทยาลัยรังสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏ- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อาจารย์อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

## ฝ่ายประสานงาน

1. อาจารย์ปรียาภา วังมณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์จรงค์ษ์ มณีวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์พรเทพ สุวรรณศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

## ฝ่ายตรวจรูปแบบ

1. อาจารย์อรทัย ชันโท	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์บุษราคม ยอดชะลูด	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์กรชนก นันทกนก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์ธัญญา สังข์วิจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

## ฝ่ายพิสูจน์อักษร

- |                                 |                           |
|---------------------------------|---------------------------|
| 1. อาจารย์กัลยาณี สายสุข        | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 2. อาจารย์วรรณทิวา เชียงตุง     | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 3. อาจารย์จิรปรียา เสน่ห์ทรัพย์ | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 4. อาจารย์บุญยวงจันทร์ พรหมหล้า | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |

## ฝ่ายศิลปกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ

- |                                  |                           |
|----------------------------------|---------------------------|
| 1. อาจารย์ ดร.บุตรี เวทพิเชฐโกศล | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 2. นายเอกสิทธิ์ สอั้งแก้ว        | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 3. นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม         | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |
| 4. นายนฤเทพ ผาค้า                | มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย |

## ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888

56/5 หมู่ 11 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 087-7256680

- 
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
  - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทักษะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
  - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <http://human.crru.ac.th/e-journal/>
  - ติดต่อกองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ  
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย  
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100  
E-mail :fanueajournal@crru.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 1210  
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ (0-9185-3693-6)

## บทบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ ขอร่วมแสดงความยินดีอย่างยิ่งกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ ที่ได้ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะมนุษยศาสตร์ เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา ด้วยภารกิจหน้าที่ของท่านคณบดีจะต้องรับผิดชอบงานบริหารคณะที่มากขึ้นกว่าเดิมทางกองบรรณาธิการฯ จึงได้ประชุมหารือเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่บางตำแหน่งของงานวารสารฟ้าเหนือ เพื่อให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องนั้น สรุปมติในที่ประชุมจึงได้มอบหมายให้อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ รับผิดชอบหน้าที่ “บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ” ตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป ทั้งนี้ท่านคณบดียังคงเป็นที่ปรึกษาให้กับกองบรรณาธิการฯ แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของกองบรรณาธิการฯ แต่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ยังคงมีความมุ่งมั่นในการผลิตวารสารทางวิชาการ “วารสารฟ้าเหนือ” ให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับจากวงวิชาการการศึกษาในระดับชาติ ซึ่งกำลังพัฒนาเข้าสู่ฐานดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) หรือ TCI ต่อไป

สืบเนื่องจากสถานการณ์วิกฤตของการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างต่อเนื่องสู่ปีที่ 2 ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของมวลมนุษยชาติ “ประเทศไทย” ณ ขณะนี้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอก 3 อย่างก้าวกระโดด ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของเศรษฐกิจ การศึกษา และสาธารณสุข เป็นต้น ตลอดจนการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่มียอดการเสียชีวิตสูงถึง 399 ราย จากยอดผู้ติดเชื้อสะสม 83,375 ราย กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย (ข้อมูล เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2564, กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข) ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวทำให้วิถีชีวิตของผู้คนบนโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง ครั้งยิ่งใหญ่ ตลอดปีกว่าที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรูปแบบใหม่ในสังคม ปรับวิถีการดำรงชีวิตใหม่ มีคำบัญญัติศัพท์ว่า “New Normal” หรือความปกติแบบใหม่ เพื่อนำพาตน ครอบครัว และสังคม ให้รอดพ้นจากการติดเชื้อไวรัสที่อาจคร่าชีวิตเราได้หากเราใช้ชีวิตอย่างประมาทเพียงเสี้ยววินาที แม้ว่าขณะนี้จะมีการฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งสามารถลดความรุนแรงของอาการป่วยและลดการเสียชีวิต



ได้ก็ตาม แต่ถ้าหากทุกคนยังไม่รู้จักควบคุมตนเองก็อาจทำให้ตนได้สัมผัสเชื้อไวรัสนั้นก็เป็นอย่างไรรก็ตาม “วารสารฟ้าเหนือก็จะยังคงยืนหยัดอยู่เคียงข้างทุกท่านให้มีกำลังใจต่อสู้กับวิกฤตในครั้งนี้อย่างยิ่งที่สุด” ข้อความกำลังใจนี้ เป็นส่วนหนึ่งของบทบรรณาธิการ ฉบับที่ 1 ปี 2564 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล ได้เขียนฝากทิ้งท้ายไว้ให้อ่านด้วยความหวังใยทุกท่าน

กล่าวสำหรับเนื้อหาสาระในวารสาร “ฟ้าเหนือ” ฉบับนี้เราได้รับเกียรติจากนักวิชาการ นักคิด นักเขียนผู้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการด้าน ภาษาและภาษาศาสตร์ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ภูมิปัญญา วรรณกรรม และดนตรี ได้กรุณาส่งผลงานมาร่วมเผยแพร่ 3 ประเภท กล่าวคือ บทความวิชาการ 1 เรื่อง บทความวิจัย 5 เรื่อง และ บทวิจารณ์หนังสือ 1 เรื่อง รวมผลงานจำนวน 7 เรื่อง ดังนี้ ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาผู้สูงอายุ 2 บทความ เริ่มจากบทความวิชาการ ของ ณิชศรีธัญญ์ ทฤษฎีคุณ ศึกษาเรื่องการสอนดนตรีแบบโคตาย : สู่การพัฒนากิจกรรมดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางดนตรีที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางดนตรีเป็นหลัก และการเสริมสร้างสุขภาวะทางร่างกาย และจิตใจของผู้สูงอายุให้ผ่อนคลายลดความตึงเครียด ส่วนบทความวิจัยของ ปรียาภา วังมณี และ อภิญญา จิตมนโวรรม ศึกษาแนวทางการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ได้ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมถึงแนวทางในการพัฒนา คู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ของอำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ผลสรุปว่าผู้สูงอายุรู้สึกพึงพอใจอย่างมากที่ได้ใช้คู่มือฯ นี้ และบทความวิจัยด้านงาน ดนตรีอีก 1 เรื่อง ของ ดิเรก เกตุพระจันทร์ ศึกษาบทความวิจัยเรื่อง การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก งานเรื่องนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากสำเนียงเสียงเพลง พื้นบ้านล้านนา ผสมผสานกับแนวคิดการตีความของดนตรีแจ๊ส นอกจากงานด้านดนตรีแล้วยังมีงานทางภาษาศาสตร์ 2 เรื่อง ด้านอุปถัมภ์ ของ กรวรรณ ฎีกางรงค์ ศึกษาเรื่อง การตีความ ความหมายอุปถัมภ์จากเรื่องสั้นที่ใช้ในกรณีศึกษา “the Bird and the Cage” เขียนโดย Paulo Coelho การศึกษาการตีความของนักศึกษาครั้งนี้เพื่อหาความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ของทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ต่อด้วยของ อลิสา คู่เคี่ยม ศึกษาบทความวิจัยเรื่อง การตั้งชื่อโรคในภาษาไทย : ตาบล้าทาคลือ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบกลวิธีการ ตั้งชื่อโรค 2 รูปแบบ คือ การตั้งชื่อโรคแบบตรงตัว และการตั้งชื่อโรคแบบอุปถัมภ์หรือเชิง เปรียบเทียบ





ส่วนบทความวิจัยของ รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชน หมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ได้พัฒนาทักษะการพูดของเยาวชนให้แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนได้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกพูดในรูปแบบอื่นๆ ได้ เช่น การพูดในที่ประชุมชน การได้วาที พาที่สร้างสรรค์ หรือการพูดสุนทรพจน์ เป็นต้น และปิดท้ายด้วยบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งเป็นผลงานของอาจารย์และลูกศิษย์ที่ร่วมกันร้อยเรียงขึ้น คือ วรโชติ ตีระนา และ บุญยเสนอ ตริวิเศษ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย อีกทั้งท่านเป็นบรรณาธิการของวารสารวิจิตรวรรณสาร ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นับได้ว่าเป็นเกียรติแก่วารสารฟ้าเหนืออย่างยิ่ง ได้สนใจเล่าเรื่องในเรื่องเล่า : กลวิธีการนำเสนอความย้อนแย้งที่นำไปสู่ความขัดแย้งของสังคม ใน “คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ” ซึ่งเป็นผลงานรวมเรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (S.E.A. Write Award) ประจำปี 2563 ของ จเด็จ กำจรเดช นักเขียนคุณภาพที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงจากผู้อ่าน และวงการนักเขียน

ในนามกองบรรณาธิการ วารสารฟ้าเหนือ ขอขอบพระคุณผู้เขียนที่ได้กรุณาให้เกียรติแก่ทางวารสารฯ ส่งผลงานวิชาการข้างต้นมาเผยแพร่แลกเปลี่ยนงานทางวิชาการ ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เมตตาพิจารณาถ้อยแถลงของบทความทุกท่าน และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน มีส่วนผลักดันให้วารสารฯ ค่อยๆ เติบโตที่ได้ช่วยทำให้วารสารฯ ฉบับนี้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ผลงานที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ต่อผู้อ่านต่อไป

อาภิสรา พลนรัตน์  
บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ



# สารบัญ

## บทความวิชาการ

<b>การสอนดนตรีแบบโคดาเย : สู่การพัฒนากิจกรรมดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ</b>	1
<i>The Kodály Method: the Development of Music Activities for the Elderly</i>	
ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ Natsarun Tissadikun	

## บทความวิจัย

<b>การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก</b>	21
<i>The Arrangement of ‘Lai Leb’ for Small Jazz Ensemble</i>	
ดิเรก เกตุพระจันทร์ Derek Gatephrachan	

<b>Metaphor Interpretation of a Short Story Used in a Classroom: “the Bird and the Cage”</b>	39
<i>การตีความความหมายอุปโลกน์จากเรื่องสั้นที่ใช้ในกรณีศึกษา “the Bird and the Cage”</i>	
กรวรรณ ฎีกาวงศ์ Korawan Deekawong	

<b>การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชน หมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย</b>	55
<i>Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions of youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District, Chiang Rai Province</i>	
รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ Rungroj Tonpradit	











## Abstract

Elderly Music Activities is a musical activity that focuses primarily on improving the development of musical skills and enhancing the physical and mental health of the elderly arising from participating in musical activities. In the design of music activities for the elderly, it is important disorders. The gradual use of the form of the music activity process As well as important music and appropriate music activities to motivate the elderly who participate in the activity, the process is as engaging as possible. This article presents a form of music activities for the elderly using the Kodály teaching approach, which is a form of gradual musical transmission process. Focusing on listening and singing skills. It's ideal for the use of music activities for the elderly to continue to perform musical activities.

**Keywords :** Music Activities Elderly Kodály



กระบวนการออกแบบกิจกรรมทางดนตรีที่มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ แต่ต้องการผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ที่จะกระตุ้นให้เกิดทักษะทางดนตรีที่ดีและยังได้รับการส่งเสริมสุขภาพจากกิจกรรมดนตรีที่เข้าร่วมด้วย

ดังนั้น บทความนี้เป็นบทความวิชาการ ซึ่งเป็นการนำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์บทเพลงลอยกระทง โดยการใช้แนวประสานแบบโน้ตเพนทาโทนิค (Pentatonic scale) และกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องในบทเพลงดังกล่าวตามแนวการสอนแบบโคดาเย (Kodály Method) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ได้นำไปปฏิบัติจริงในโครงการพัฒนาศูนย์สร้างเสริมฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไป ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์การศึกษาอู่ทอง ทวารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งการสร้างสรรค์บทเพลงและกระบวนการถ่ายทอดกิจกรรมดนตรี สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมดนตรีสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพและบทเพลงที่เรียนรู้แบบง่าย ไม่ซับซ้อน และนำบทเพลงไทยที่มีจังหวะตามแบบแผนของบทเพลงร่ำวงมาปรับใช้ในกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และบทเพลงลอยกระทงเป็นบทเพลงที่ผู้สูงอายุมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี และส่งเสริมการแสดงทักษะด้วยการร้องเพลงแบบง่ายโดยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้บทเพลงใหม่ แต่มุ่งเน้นกระบวนการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านทักษะดนตรีเป็นสำคัญ รวมถึงเสริมสร้างสุขภาพทางร่างกายและจิตใจให้กับผู้สูงอายุควบคู่กันไป ซึ่งกิจกรรมที่นำเสนอต่อไปนี้ เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในกิจกรรมดนตรีผู้สูงอายุในกรณีที่ผู้จัดกิจกรรมมีเวลาในการทำกิจกรรมที่ค่อนข้างจำกัด และต้องการผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมให้เกิดต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

## เนื้อหา

สำหรับการออกแบบกิจกรรมดนตรี ผู้จัดกิจกรรมได้เริ่มต้นจากกระบวนการศึกษาข้อมูลและสำรวจความชื่นชอบประเภทของบทเพลงของกลุ่มผู้สูงอายุ และสอบถามความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการออกแบบและวางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องต่อความต้องการของผู้สูงอายุ อาชัญญา รัตนอุบล (2559 : 92-94) อ้างถึงหลักการของพอล เบอร์เจวิน (Paul Bergevin, 1966) โดยมีขั้นตอนของการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่จำนวน 6 ขั้นตอน ดังนี้



1. พิจารณาความต้องการหรือความสนใจของผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการ ซึ่งผู้จัดกิจกรรมได้ทำการสอบถามข้อมูลด้านบริบท วิถีชีวิต ความชื่นชอบ และความต้องการหรือความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี

2. การพัฒนาหัวข้อเรื่อง ซึ่งหลังจากได้รับข้อมูลด้านความต้องการและบริบทของผู้สูงอายุในชุมชนแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์และจัดการออกแบบรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ

3. การกำหนดเป้าหมาย จากข้อมูลที่ได้รับในการศึกษาเบื้องต้น โดยกลุ่มผู้สูงอายุมีความคุ้นเคยกับบทเพลงประเภทร่ำ และชอบการร้องและการรำร่า ผู้จัดกิจกรรมจึงได้กำหนดเป้าหมายโดยการพัฒนาทักษะการร้องแบบประสานเสียงอย่างง่าย และออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการร้องประสานเสียง

4. การเลือกทรัพยากรที่เหมาะสม จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการออกแบบกิจกรรม จึงได้จัดให้มีการนาระบบการสอนแบบโคดายมาใช้ โดยใช้เพียงเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงมาเป็นเสียงต้นแบบให้สามารถฟังและร้องตามประกอบกับการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคดายได้

5. การเลือกเทคนิคและเทคนิคย่อยในการเรียนรู้ โดยผู้จัดกิจกรรมได้วางลำดับของกระบวนการในกิจกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายของการร้องประสานเสียง ด้วยระบบการสอนแบบโคดาย ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีลักษณะของเนื้อหาและทักษะเดิม แต่เพิ่มระดับความซับซ้อนในรายละเอียดของทักษะมากขึ้น และในแต่ละขั้นตอนถึงแม้จะเรียนรู้ในเนื้อหาและทักษะเดิม แต่รูปแบบของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนจะมีความแตกต่างในวิธีการที่ไม่ซ้ำกัน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมตลอดระยะเวลาของการทำกิจกรรม

6. กำหนดวาระการประชุมและมอบหมายภารกิจ ในกระบวนการสุดท้ายนี้ผู้จัดกิจกรรมได้มีกระบวนการเตรียมความพร้อมโดยการมอบหมายและกำหนดภาระหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมมีความต่อเนื่องโดยไม่ให้กิจกรรมมีการหยุดนิ่ง จนทำให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเบื่อหน่ายในช่วงที่หยุดพักหรือหยุดเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม

จากลักษณะของการวางแผนเพื่อออกแบบกิจกรรมดนตรีที่ไปสู่การขับร้องประสานเสียงและการแสดงดนตรีของผู้สูงอายุแล้ว จึงขอเสนอขั้นตอนของกิจกรรมที่ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้



เมื่อผู้สูงอายุทราบว่าทำนองประสานที่ได้ฝึกฝนมา สามารถนำมาใช้ร้องประสานเสียงในบทเพลงลอยกระทงได้ ผู้จัดกิจกรรมจึงแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ร้องทำนองหลักและทำนองประสานร่วมกัน จากนั้น จึงให้กลุ่มที่ร้องทำนองประสานช่วยกันออกแบบคำร้องให้สอดคล้องกับทำนองประสานที่ตนเองร้องและให้คำร้องมีความหมายสอดคล้องกับทำนองหลักเพลงลอยกระทง

เมื่อผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มสามารถร้องเพลงด้วยคำร้องของทำนองหลักเพลงลอยกระทง และคำร้องที่ออกแบบขึ้นเองในทำนองประสาน โดยร้องร่วมกันจนเกิดความชำนาญแล้ว จึงให้แต่ละกลุ่มออกแบบท่าทางการรำรำประกอบทำนองของแต่ละกลุ่ม จากนั้น จึงทำการฝึกฝนการร้องประสานเสียงและการรำรำจนจบบทเพลง

จากลำดับของการออกแบบกิจกรรมดังกล่าวมานี้ ได้มีรายละเอียดของกระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมดังนี้

## กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม เริ่มต้นจากการเรียนรู้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคตตาย และมีกระบวนการดำเนินกิจกรรมดังนี้

### 1. การเรียนรู้ระดับเสียงและสัญลักษณ์มือแบบโคตตาย

ธวัชชัย นาควงษ์ (2542 : 12) ได้กล่าวถึง การใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคตตาย นับว่าเป็นจุดเด่นของระบบการสอนดนตรีแบบโคตตาย สำหรับขั้นแรกการเรียนรู้ทางดนตรีของผู้สูงอายุ มีวิธีการดังนี้

1.1 เริ่มต้นเรียนรู้โน้ตโด และโน้ตเร ซึ่งปกติแล้วการสอนดนตรีตามแนวทางของโคตตายจะเริ่มต้นที่โน้ตคู่ 3 ไมเนอร์ (Minor third) คือ โน้ตซอล และโน้ตมี (Sol and Mi) แต่ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ โดยลำดับการเริ่มต้นของโน้ตใหม่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ จึงเริ่มต้นจากโน้ตโด และโน้ตเร เพื่อให้ทราบว่า การเริ่มต้นของระดับเสียงในลำดับที่ 1 คือ โน้ต โด และสูงขึ้น 1 เสียง จะเป็นโน้ตลำดับที่ 2 คือ โน้ต เร เป็นต้น

1.2 หลังจากเรียนรู้ 2 ลำดับโน้ตแรก คือ โน้ตโด และโน้ตเร แล้วผู้จัดกิจกรรม ได้ทดสอบการแยกแยะระดับเสียงโน้ตทั้ง 2 เสียง โดยการบรรเลงเสียงโน้ตทั้ง 2 ด้วยเครื่องดนตรีเปียโน แล้วให้ผู้สูงอายุร้องพร้อมทำสัญลักษณ์มือแบบโคตาย เพื่อทดสอบการจดจำระดับเสียง และการร้องเสียงให้ตรงตามระดับเสียงที่ต้องการ

1.3 ผู้จัดกิจกรรม เพิ่มระดับความซับซ้อนของระดับเสียงโน้ตทั้ง 2 ตัว โดยการสร้างแบบแผนจังหวะ (Rhythmic pattern) ด้วยวลีสั้นๆ (Motive) ให้เรียนรู้แบบแผนของจังหวะควบคู่กันไป

1.4 เมื่อผู้สูงอายุสามารถจดจำโน้ตทั้ง 2 ระดับเสียงได้แล้ว จึงเพิ่มสัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงโน้ตมี ซึ่งเป็นโน้ตที่มีระดับเสียงสูงขึ้น 1 ช่วงเสียง

1.5 จากนั้น ผู้จัดกิจกรรมทดสอบในวิธีการเช่นเดิม คือการบรรเลงระดับเสียงของโน้ตทั้ง 3 ตัว สลับกันไปมา เพื่อทดสอบการจดจำ และเพิ่มความซับซ้อนของแบบแผนจังหวะสั้นๆ เช่นเดิม

1.6 ผู้จัดกิจกรรมเพิ่มระดับเสียงของโน้ตฟา และซอล โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติซ้ำไปมาเช่นเดิมจนครบระดับเสียงทั้ง 5 โน้ต

จากลักษณะของการเรียนรู้การร้องโน้ตระดับเสียง และใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคตาย ซึ่งผู้จัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงช่วงเสียงร้องของผู้สูงอายุ โดยใช้รูปแบบของการร้องโน้ตแบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do) ซึ่งเป็นกระบวนการสอนหนึ่งของโคตาย ซึ่งอาจารย์ฉบับนี้ได้อธิบายไว้ที่หน้า ๓๖-๓๗ ของหนังสือ "การร้องโน้ตแบบโคตาย" (C Major) ก็ได้ สามารถปรับเปลี่ยนบันไดเสียงให้เป็นไปตามความสามารถของผู้เรียน แต่ให้มีการร้องโน้ตแบบโคเคลื่อนที่เช่นเดิม โดยไม่ต้องร้องตามบันไดเสียงที่เปลี่ยนแปลงไป

## 2. การร้องประสานแบบแคนอน (Canon)

ลักษณะบทเพลงแคนอน (Canon) เป็นลักษณะของบทเพลงไล่เลียน รูปพรรณ (Texture) แบบโพลีโฟนี (Polyphony) แต่ละแนวจะบรรเลงทำนองเหมือนกัน แต่เริ่มไม่พร้อมกัน โดยมีลักษณะการไล่เลียนเสียงกันเป็นระยะ (นัชชา พันธุ์เจริญ, 2554 : 51)

จากความหมายของบทเพลงแคนอนแล้ว ในขั้นตอนการเรียนรู้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคตายที่ผ่านมาแล้ว เมื่อผู้สูงอายุสามารถจดจำสัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงของโน้ตทั้ง 5 ตัวจนครบแล้ว จึงนำไปสู่กระบวนการร้องโน้ตเสียงยาว และการนับจังหวะ โดยมีขั้นตอนดังนี้





2.1 เริ่มต้นกำหนดเป้าหมายของการร้องระดับเสียงทั้ง 5 โน้ต ด้วยการร้องเสียงยาว นับ 2 จังหวะ (2/4) ในทุกๆ โน้ตตามจังหวะเสียงกลองที่บรรเลงประกอบให้เป็นจังหวะหลัก โดยใช้กลองบองโก้ (Bongo) ที่มีระดับเสียงสูง-ต่ำให้แตกต่างกัน โดยใช้เสียงต่ำของบองโก้ เป็นจังหวะหลักที่ 1 และเสียงสูงของบองโก้ตีในจังหวะที่ 2 เพื่อให้เกิดการสังเกตเสียงหลัก และสามารถนับจังหวะให้ครบ 2 จังหวะนับได้ชัดเจนมากขึ้น

2.2 ผู้นำกิจกรรมแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุเป็น 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้ร้องโน้ตเสียงยาวนับ 2 จังหวะ (โน้ตตัวขาว) ไล่ระดับเสียงจากโน้ตตัวที่ 1 (Do) ไปถึงโน้ตตัวที่ 5 (Sol) และไล่ระดับเสียงสูงไปหาเสียงต่ำกลับลงมาเช่นเดิม ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มจะร้องในลักษณะเดียวกัน แต่เริ่มต้นในระยะเวลาที่แตกต่างกันในรูปแบบของการร้องแบบแคนนอน (Canon) ดังภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 1 แบบฝึกหัดแคนนอน (Canon) บนบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale)

จากภาพที่ 1 แบบฝึกหัดแคนนอนแบบโน้ต 5 ตัวบนบันไดเสียงเมเจอร์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการทบทวนหลังจากการเรียนรู้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงแบบโคตตายแล้ว เมื่อผู้สูงอายุเกิดความมั่นใจในการจดจำ หรือการเล่นแบบหรือทำตามผู้นำแต่ละกลุ่มที่มีความแม่นยำในการจดจำแล้ว จะเพิ่มเติมการเรียนรู้แบบฝึกหัดแคนนอน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การร้องเพลงแบบประสานเสียงได้ในที่สุด ทั้งนี้ ผู้นำกิจกรรมจะต้องพิจารณำบันไดเสียงที่จะร้องตามความสามารถของผู้สูงอายุ ส่วนในเรื่องของระดับเสียง โดยธวัชชัย นาควงษ์ (2547 : 5) ได้กล่าวถึงระดับเสียงที่ผู้สอนจะสามารถเลือกให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมนั้น เพลงที่ใช้โน้ตน้อยตัว เช่น 2-5 ตัว อาจปรับเสียงได้หลายระดับเสียง เริ่มตั้งแต่คีย์ C เมเจอร์

จนถึงคีย์ G เมเจอร์ ส่วนเพลงที่มีตัวโน้ตมาก 6-7 ตัวหรือมีช่วงเสียงกว้าง อาจจำกัดอยู่ที่ C หรือ Bb เมเจอร์เท่านั้น สำหรับตัวอย่างของกิจกรรมนี้ อาจบรรเลงและร้องบทเพลงให้อยู่บนคีย์ Bb เมเจอร์ หรือบันไดเสียง C เมเจอร์ ตามระดับความสามารถของช่วงเสียงของผู้สูงอายุที่จะสามารถร้องได้โดยใช้ระบบการร้องและอ่านโน้ตแบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do) ซึ่งเป็นกระบวนการร้องและอ่านโน้ตแบบโคคาย

### 3. การร้องทำนองประสาน

หลังจากที่ผู้สูงอายุได้ฝึกฝนแบบฝึกหัดแคนนอนแล้ว ทำให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะของการร้องโน้ตแบบประสานเสียงอย่างง่าย ลักษณะการร้องแบบแคนนอนในข้างต้น เป็นการฝึกฝนทักษะการฟังเสียงและการร้องร่วมกันให้เกิดความกลมกลืนกันของเสียง (Balance) ให้ผู้ร้องเกิดความเคยชินในการร้องทำนองของแต่ละกลุ่มไม่ให้เกิดความสับสนระหว่างแนวเสียง 2 แนวที่กำลังร้องพร้อมกัน ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมมักประสบปัญหาในช่วงแรก ที่ปฏิบัติการร้องแบบประสานของผู้สูงอายุ เนื่องจากเกิดความสับสนเมื่อร้องประสานเสียงตามแบบฝึกหัดดังกล่าว บางครั้งฟังระดับเสียงของอีกกลุ่มที่กำลังร้อง ทำให้เกิดความสับสนจนลืมนระดับเสียงของกลุ่มตนเองที่กำลังจะต้องร้อง ดังนั้น ผู้นำกิจกรรมจะต้องมีผู้ที่สาธิตหรือผู้นำเสียงให้แต่ละกลุ่มในช่วงแรกๆ เสียก่อน และการใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียง (Kodály Hand sign) จะช่วยให้เห็นได้ชัดเจนว่าตอนนี้กลุ่มของตนเองกำลังร้องระดับเสียงใต้อยู่ จึงทำให้ผู้สูงอายุทำการปรับตัวในการร้องแบบประสานเสียง และการใช้สัญลักษณ์มือเพื่อให้จดจำและแยกแยะระดับเสียงสูง-ต่ำโดยปฏิบัติซ้ำไปมา โดยหลังจากที่ผู้สูงอายุเกิดความเคยชินจากการร้องประสานแบบแคนนอนแล้ว จึงออกแบบกระบวนการและขั้นตอนการขับร้องเพลงในขั้นถัดไปดังนี้

3.1 กระบวนการสร้างสรรค์บทเพลงไทยสากลของผู้สูงอายุ โดยผู้นำกิจกรรมได้นำทำนองจากบทเพลงลอยกระทง ประพันธ์คำร้องโดยครูแก้ว อัจฉริยะกุล (ระหว่างปี พ.ศ. 2458-2524) และทำนองโดยครูเอื้อ สุนทรสนาน (ระหว่างปี พ.ศ.2453-2524) รูปแบบบทเพลงเป็นแนวเพลงจังหวะร่าวก ซึ่งเป็นจังหวะพื้นฐานที่พบได้ทั่วไปในบทเพลงพื้นบ้านแบบไทย มักนิยมนำบทเพลงลอยกระทงมาร้องในช่วงประเพณีลอยกระทงของไทยจนเป็นเพลงที่คนไทยทุกคนร้องได้ทุกเพศ และทุกวัย ดังนั้น จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ใน



การสร้างสรรค์กิจกรรมดนตรีสำหรับผู้สูงอายุได้ เนื่องจาก การถ่ายทอดกระบวนการขับร้องเพลงตามแนวทางการสอนดนตรีแบบโคตาย มุ่งเน้นการนำบทเพลงพื้นบ้าน เพลงพื้นเมือง (Folk song) หรือบทเพลงประจำชาติ โดยเฉพาะบทเพลงพื้นบ้านของอังการี ซึ่งเป็นบทเพลงประจำชาติของโคตาย เป็นบทเพลงที่มีรูปแบบของบันไดเสียงของโน้ต 5 ตัว (Pentatonic) รวมถึงบทเพลงพื้นบ้านประจำชาติอื่นๆ ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (Lynn M. Hooker, 2016 : 136) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางทักษะและพื้นฐานดนตรีด้วยความเข้าใจง่าย ไม่ต้องศึกษาหรือเรียนรู้ จดจำคำร้องใหม่ เนื่องจากมีความคุ้นเคยและร้องได้อยู่แล้ว

การเริ่มต้นจากการออกแบบทำนองประสานให้เข้ากับทำนองหลักของบทเพลงทั้ง 2 ก่อน โดยใช้วัตถุดิบที่มาจากกระบวนการถ่ายทอดในกิจกรรมแบบโคตายที่ผ่านมา โดยทำการวิเคราะห์คอร์ดและขึ้นคู่ในแนวประสานที่เหมาะสมดังนี้



ภาพที่ 2 รูปแบบทำนองในแนวประสานในวลีที่ 1



ภาพที่ 3 รูปแบบทำนองในแนวประสานในวลีที่ 2

จากภาพที่ 2 และ 3 เป็นแนวเสียงเบสเป็นแนวประสาน ที่สามารถนำมาใช้ในการประสานกับแนวเสียงของทำนองหลัก (Melody) ได้ของทำนองประสานแนวเบสที่ใช้ระดับเสียงโน้ตเพียง 5 ตัว อยู่บนพื้นฐานของบันไดเสียงเพนทาโทนิค ซึ่งมีลักษณะของระดับเสียงโน้ตที่ต่างกันอย่างโน้ตตัวสุดท้าย ดังนี้

- 1) ภาพที่ 2 รูปแบบทำนองในแนวประสานในวลีที่ 1 ลงท้ายด้วยระดับเสียงโน้ตตัวมี (Mi)

2) ภาพที่ 3 รูปแบบทำนองในแนวประสานโน้ตที่ 2 ลงท้ายด้วยระดับเสียงโน้ตตัวโด (Do)

จากการเคลื่อนที่ของทำนองแนวเบสที่เป็นการประสาน โน้ตมีทิศทาง การเคลื่อนที่ของแนวทำนองแบบโน้ตผ่าน (Passing tone) ดังนั้น แนวเบสประสานจึงไม่ควรมีโน้ตเสียงยาว โดยควรเป็นแนวทำนองที่เคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้สอดคล้องกับทำนองหลักในบทเพลงได้

ด้านลักษณะของการใช้แนวเบสประสานแบบซ้ำไปมา (Ostinato Bass) มีแบบแผนจังหวะของทั้ง 2 วลี และมีลักษณะเดียวกันที่ซ้ำกันไปมา (Ostinato Rhythmic) แต่ปรับระดับเสียงโน้ตสุดท้ายของทั้ง 2 วลีให้เป็นประโยคถาม-ตอบ (Question and Answer) เพื่อช่วยต่อการจดจำทำนองเมื่อซ้ำไปมาจนจบบทเพลง

ในส่วนของกลุ่มที่ร้องแนวทำนองประสานนี้ จะร้องทำนองทั้ง 2 วลีซ้ำไปมาตลอดทั้งเพลง มีแบบแผนจังหวะที่สอดคล้องกับจังหวะการตีของกลองบองโก้ (Bongo Drum) ที่ตีในจังหวะดังภาพต่อไปนี้

Bongo Drums

Vocals

ภาพที่ 4 แบบแผนจังหวะของกลองบองโก้ และแบบแผนจังหวะของแนวประสาน

2) ผู้นำกิจกรรมดำเนินการฝึกฝนให้ผู้สูงอายุทุกคนได้มีโอกาสร้องแนวประสานทุกคน โดยมีกลองบองโก้ บรรเลงโดยตีเป็นแบบแผนจังหวะตามโน้ตในภาพที่ 4 และมีการฝึกฝนการร้องในแนวทำนองประสานซ้ำไปมาจนชำนาญและจดจำโน้ตและการร้องโน้ตในทำนองประสานได้แม่นยำ พร้อมทั้งสัญลักษณ์มือแบบโคตายประกอบการร้องโน้ต เพื่อให้ทราบว่า ผู้สูงอายุสามารถจดจำการร้องโน้ตระดับเสียงได้ และให้เกิดการเคลื่อนไหวประสาทสัมผัสระหว่างการใช้มือเป็นสัญลักษณ์ การร้องระดับเสียง การฟังจังหวะและทำนองให้พร้อมเพรียงกัน โดยเป็นไปตามองค์ประกอบของดนตรี คือ จังหวะ และทำนอง เป็นต้น



#### 4. การร้องทำนองประสาน และทำนองหลักเพลงลอยกระทง

4.1 แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ให้ร้องแนวทำนองประสาน ตามที่ได้ฝึกฝนมาพร้อมกัน โดยเริ่มต้นการร้องนำมาก่อน จากนั้น ให้กลุ่มที่ 2 เข้าทำนองเพลงลอยกระทง โดยมีการนับเข้าให้ในครั้งแรกๆ ซึ่งการปฏิบัติการร้องทำนองเพลงลอยกระทง พร้อมทำนองประสานในช่วงแรกๆ จะต้องมีผู้นำเสียงของแต่ละกลุ่ม เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน แล้วจึงปล่อยให้ร้องด้วยตนเองในครั้งหลังๆ ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 15-20 นาที ในการฝึกฝนในลักษณะดังกล่าว

4.2 เมื่อผู้สูงอายุได้ฝึกฝนจากการร้องแนวประสานและทำนองหลักทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ผู้จัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 ที่ร้องในแนวทำนองประสาน ออกแบบคำร้องให้สอดคล้องกับความหมายของทำนองหลักในบทเพลงลอยกระทง ซึ่งกระบวนการและวิธีการดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี แต่ขั้นตอนดังกล่าวจะต้องทำหลังจากที่ผู้สูงอายุเกิดความชำนาญจากการร้องทำนองหลักและทำนองประสานแล้วเท่านั้น เพราะจะทำให้เกิดความชำนาญและเกิดความมั่นใจในการที่จะออกแบบคำร้องให้สอดคล้องกับทำนองและจังหวะของแนวประสานได้อย่างน่าสนใจ

จากลักษณะของการร้องทำนองประสาน และทำนองหลักเพลงลอยกระทง จึงขอ ยกตัวอย่างของการสร้างสรรค์คำร้องของกลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้แล้ว โดยมีตัวอย่างของคำร้องที่ได้ออกแบบกันขึ้นเองดังนี้



มา พวกเรา มา ลอย กระทง



มา พวกเรา มา ลอย กระทง

ภาพที่ 5 ตัวอย่างของผลงานการสร้างสรรค์และออกแบบคำร้องของกลุ่มผู้สูงอายุ

จากภาพที่ 5 ตัวอย่างของผลงานการสร้างสรรคและออกแบบคำร้องของกลุ่มผู้สูงอายุ แนวประสานจะมีการร้องเป็น 2 ประโยคซ้ำต่อเนื่องกันตลอดทั้งเพลง ประกอบไปด้วย ประโยค A และประโยค B

4.3 เมื่อผู้สูงอายุในกลุ่มที่ 1 ที่ร้องแนวประสาน ออกแบบคำร้องให้สอดคล้อง กับจังหวะและทำนองแล้ว ผู้จัดกิจกรรมให้ฝึกฝนการร้องประสานกับกลุ่มที่ 2 ที่ร้องทำนอง หลักอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความชำนาญและจดจำคำร้อง ทำนอง และจังหวะได้ โดยปฏิบัติแบบ ซ้ำไปมาหลายๆ ครั้ง

4.4 จากนั้น ผู้จัดกิจกรรมได้ให้ผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม ที่ร้องโน้ทำนองหลัก และ ทำนองประสาน ทำการออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหว การรำ หรือการเต้น ให้สอดคล้อง กับความหมายของบทเพลง ทำนอง และจังหวะของบทเพลงที่ร้อง ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการ สร้างสรรคออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวด้วยตนเอง และเป็นกระบวนการของการแข่งขัน แบบเกม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องออกมาสาธิตท่าทางการรำหรือการเคลื่อนไหวเป็นตัวอย่าง และทำการฝึกฝนท่าทางการรำรำในแต่ละกลุ่ม และนำมาประชันกันจนทำให้เกิดความ สนุกสนานในระหว่างการทำกิจกรรม ดังภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 6 บรรยากาศของการจัดกิจกรรม





4.5 กระบวนการสร้างสรรค์การขับร้องเพลงไทยสากล ในทำนองเพลงลอยกระทง ชั้นสุดท้าย คือการแสดงการขับร้องประสานเสียงของทั้ง 2 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ร้องทำนองประสาน ที่มีการออกแบบสร้างสรรค์คำร้องด้วยตนเอง พร้อมการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ท่าทางการรำรำที่ออกแบบขึ้นในแต่ละกลุ่ม

Vocals 1

Vocals 2

Bongo Drums

Vox. 1

Vox. 2

Bgo. Dr.

Vox. 1

Vox. 2

Bgo. Dr.

Vox. 1

Vox. 2

Bgo. Dr.

วันเพ็ญเดือนสิบสอง

ภาพที่ 7 บทเพลงลอยกระทง



จากภาพที่ 8 ทำนองบทเพลงเกี่ยวข้าว จะเห็นได้ว่า เมื่อนำทำนองของบทเพลงใหม่ มาใช้ในการร้อง โดยสามารถใช้แนวประสานเดิมจากทำนองเพลงลอยกระทง มาประยุกต์ใช้ในการประสานเสียงได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งระบบบันไดเสียงเพนทาโทนิค สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเรียบเรียงเป็นแนวประสานสำหรับบทเพลงพื้นบ้านได้หลากหลายบทเพลง โดยระบบการสอนแบบโคดาย ได้มีการนำบทเพลงพื้นบ้านของฮังการีมาใช้ในการสอนดนตรีสำหรับเด็ก และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการสอนดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยนำเอากระบวนการสอนแบบโคดายมาปรับใช้ในระบบการถ่ายทอดไปสู่การร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้ และมีความเหมาะสมกับบริบทของผู้สูงอายุในแต่ละภูมิภาคตามความเหมาะสมได้เป็นอย่างดี

## บทสรุป

การออกแบบและสร้างสรรค์กิจกรรมการขับร้องบทเพลงสำหรับกิจกรรมผู้สูงอายุนั้น ผู้จัดกิจกรรมควรมีการเตรียมความพร้อมโดยการศึกษาพัฒนาการ ศักยภาพของผู้สูงอายุ จากการสำรวจหรือตรวจคัดกรองสุขภาพของผู้สูงอายุเบื้องต้นเสียก่อน เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการดำเนินกิจกรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้น ทำการวางแผนจากการนำผลข้อมูลที่ได้ศึกษามาทำการออกแบบรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องต่อความต้องการของผู้สูงอายุให้เกิดแรงจูงใจด้านความสนใจในแนวเพลงที่ตนเองคุ้นเคยหรือชื่นชอบ ส่วนด้านของกระบวนการในกิจกรรมโดยมีแนวทางของหลักการถ่ายทอดกระบวนการสอนดนตรีตามแนวทางของโคดาย (Kodály Method) มาปรับใช้สำหรับการพัฒนาทักษะพื้นฐานดนตรีด้านการร้องเพลง โดยรูปแบบการสอนตามแนวทางของโคดาย มีระบบการสอนอย่างค่อยเป็นค่อยไป และพร้อมด้วยการพัฒนาโสตประสาทการฟังและการร้องด้วยการใช้สัญลักษณ์มือเพื่อเกิดความเข้าใจในการแยกแยะเสียงสูง-ต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการออกแบบและเรียบเรียงบทเพลง โดยเฉพาะแนวประสานที่เกิดขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของบันไดเสียงโน้ต 5 ตัว ที่นำมาปรับใช้ในการร้องประสานบทเพลงไทยสากลหรือบทเพลงไทยพื้นบ้านได้หลากหลายบทเพลง โดยเฉพาะบทเพลงพื้นบ้านที่มีแนวทำนองอยู่บนพื้นฐานของโน้ต 5 ตัวเป็นส่วนมาก โดยสามารถนำทำนองประสานเดิมมาใช้ในการร้องประสานบทเพลงพื้นบ้านอื่นๆ มาใช้ร้องได้อย่างเหมาะสม





## เอกสารอ้างอิง

ธวัชชัย นาควงษ์. (2542). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวทางของโคไต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2554). พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เกศกะรัต.

\_\_\_\_\_. (2547). เพลงแบบโคตตาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาชญญา รัตนอุบล. (2559). การเรียนรู้ของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Lynn M. Hooker. (2016). The Kodály and Rajkó Methods : Voices, Instruments, Ethnicity, and the Globalization of Hungarian Music Education in the Twentieth Century. E-Journal of the American Hungarian Educators Association, 6 (2013), 131-147.



## การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก

### The Arrangement of ‘Lai Leb’ for Small Jazz Ensemble

ดิเรก เกตุพระจันทร์\*<sup>1</sup>  
Derek Gatephrachan<sup>1</sup>

#### บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก ได้รับแรงบันดาลใจจากสำเนียงเสียงเพลงพื้นบ้านล้านนา ผสมผสานกับแนวความคิดตีความของดนตรีแจ๊ส โดยรูปแบบการเรียบเรียงผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการเรียบเรียงทำนองและเสียงประสานเป็นสำคัญ ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ที่ผ่านมา ยังเป็นการขยายผลให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ ทั้งการยกระดับบทเพลงพื้นบ้านสู่ความเป็นสากลตลอดจนเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

**คำสำคัญ :** การสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง วงดนตรีแจ๊สวงเล็ก

\* Corresponding author, e-mail: derek.gate@crju.ac.th

<sup>1</sup> อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

<sup>1</sup> Lecturer, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University



## Abstract

The arrangement of ‘Lai Leb’ for small Jazz ensemble is inspired by its original folk melody, combining with Jazz interpretative concept of the composer. The piece features the elements of rearrangement and orchestration. The project sets out to achieve four purposes. It aims at preserving the legacy of traditional folk music while encouraging its revival in our modern society in engaging forms. It also aims at popularizing the traditional Lanna folksong by introducing them to the world’s music scene and, consequentially, expanding the horizon of musical knowledge for the benefits of various types of audience, whether it be experts or general ones.

**Keywords :** The arrangement Small jazz ensemble

## บทนำ

บทเพลงพื้นบ้านล้านนาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบพิธีกรรม และบรรเลงขับกล่อมในงานรื่นเริงต่างๆ รูปแบบของดนตรีนอกจากจะเป็นลักษณะของการบรรเลงล้วนแล้ว ยังใช้ในการประกอบนาฏศิลป์ฟ้อนรำตามแบบแผนที่สืบทอดกันมาโดยศิลปินพื้นบ้านล้านนา ลักษณะของวงดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบด้วยวงดนตรีประเภทต่างๆ ได้แก่ วงสะล้อซอซึง วงกลองเต่งถึงหรือวงปี่พาทย์ล้านนา รวมถึงวงดนตรีผสมระหว่างเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเครื่องดนตรีสากล โดยบทเพลงที่นิยมนำมาบรรเลงนั้น อดีพล กันตึงค์ และต่อพงษ์ เสมอใจ (2557 : 59) ได้กล่าวว่า บทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบด้วยบทเพลงพื้นเมืองเดิมและบทเพลงไทยเดิมจากภาคกลาง บทเพลงพื้นเมืองประกอบด้วย เพลงฟ้อนเล็บเชียงราย เพลงสาวไหม เพลงดาวไถเก๋หน้อย เพลงเสเลเมา เพลงปราสาทไหว (เพลงราชลำพูน) เพลงฟ้อนผีเม็ง และ เพลงมวย เป็นต้น

บทเพลงฟ้อนเล็บเชียงราย หรือที่เรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “เพลงแห่” เป็นบทเพลงบรรเลงล้วน ที่มีความสำคัญทั้งในด้านการบรรเลงประกอบพิธีกรรม และประกอบการฟ้อนรำ หรือฟ้อนเล็บที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงราย โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย (2564 : ออนไลน์) ได้ให้ข้อมูลว่า “การฟ้อนเล็บของจังหวัดเชียงรายมีความแตกต่างจากจังหวัดเชียงใหม่ คือ การฟ้อนเล็บของจังหวัดเชียงรายนั้นใช้ วงปี่พาทย์พื้นเมืองประกอบการฟ้อนเพลงที่ใช้ได้แก่ เพลงแห่เมือง เพลงฤาษีหลงถ้ำ เพลงปราสาทไหว เป็นต้น ด้านท่วงทำลีลาการฟ้อนมีความนิ่มนวล อ่อนช้อย และก้าวเท้าเพียง 5 ก้าว ต่างจากการฟ้อนเล็บของจังหวัดเชียงใหม่ใช้วงกลองตั้งโองประกอบการฟ้อน และก้าวเท้า 7 ก้าว

จากข้อสังเกต และแรงบันดาลใจดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการเรียบเรียงบทเพลงพื้นบ้านล้านนาสำหรับวงดนตรีแจ๊สขึ้น โดยเป็นการสร้างสรรค์เรียบเรียงจากบทเพลงฟ้อนเล็บเชียงรายเดิม นำมาสู่การผสมผสาน เรียบเรียง และบรรเลงในรูปแบบวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ รวมถึงอนุรักษ์บทเพลงพื้นบ้านล้านนาให้เป็นที่รู้จัก





## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก
2. เพื่อสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” จากบทเพลงพื้นบ้านล้านนาสู่บทเพลงสำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก และเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน

## ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีการเรียบเรียงดนตรี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชาย รัตมี (2559 : 31) การเรียบเรียงเพลงสมัยนิยม (Arranging for Popular Music) นักเรียบเรียงเสียงประสาน ต้องมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แนวทำนองขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถประพันธ์ทำนอง ให้มีความสอดคล้องกับทิศทางหรือภาพรวมของการเรียบเรียงดนตรีนักเรียบเรียงอาจต้องมีหน้าที่เรียบเรียงดนตรีให้กับบทเพลงของผู้อื่น หรือแม้แต่เป็นบทเพลงที่ตนเองประพันธ์ขึ้น ความสามารถในการประพันธ์ทำนอง จะช่วยเติมความไพเราะและน่าสนใจให้กับการเรียบเรียงดนตรีโดยทั่วไปไม่ว่าจะเรียบเรียงดนตรีให้กับผู้อื่น หรือเรียบเรียงให้กับตนเอง ก็จะต้องคิดสร้างทำนองสำหรับบทบาทของเครื่องดนตรีในช่วงต่างๆ ของบทเพลง ทั้งยังต้องประดิษฐ์ทำนองเพื่อสอดประสานให้เกิดสีสันที่เหมาะสมอีกด้วย

เจตนิพัทธ์ สังข์วีจิตร (2561 : 11) บทคัดย่อ บทประพันธ์เพลง อินเทอร์เน็ตสเปซ สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก (INTER SPACE for Small Jazz Ensemble) บทประพันธ์เพลงอินเทอร์เน็ตสเปซ สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็กเป็นหนึ่งในบทประพันธ์เพลงจำนวนทั้งสิ้น 8 บทเพลงของโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “ความทรงจำสำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก” โดย บทประพันธ์เพลงได้รับแรงบันดาลใจจากมิติบรรยากาศห้องโถงใหญ่ของวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต แนวทางการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใช้แนวคิดด้านชั้นคู่เสียง และการค้างเสียงของแนวทำนอง ตลอดจนแนวคิดการเคลื่อนที่แบบสมมาตรด้านเสียงประสานเพื่อสะท้อนมิติบรรยากาศที่เกิดขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้





การแสดงบทเพลงเท่านั้น โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผู้เล่นได้นำเสนอแนวคิดการบรรเลงได้อย่างอิสระ จึงไม่มีการนำมาอธิบายหรือแสดงเนื้อหาในบทอรรถาธิบายแต่อย่างใด

### แนวคิดและวิธีการเรียบเรียง

การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก เป็นผลงานการสร้างสรรค์เรียบเรียงที่ผู้วิจัยได้ตีความจากบทเพลงต้นฉบับ โดยที่ยังคงรักษาทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงพื้นบ้านล้านนาไว้ โดยผลการวิจัยจะแบ่งตามลักษณะที่สำคัญของบทเพลง ได้แก่ โครงสร้าง ทำนอง และเสียงประสาน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นเฉพาะแนวคิดในการเรียบเรียง รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

## ทำนองเพลงฟ้อนเล็บ

ถอดโน้ตทำนองต้นฉบับ  
โดย ดิเรก เกตุพรจันทร์

$\text{♩} = 80$

ตัวอย่างที่ 1 ทำนองหลักเดิมบทเพลงต้นฉบับ



**การเรียบเรียงโครงสร้างของบทเพลง**

บทเพลงนี้มีโครงสร้างหลักตามรูปแบบสังคีตลักษณะแบบ 2 ท่อน ทั้งนี้เกิดจากการวิเคราะห์ องค์ประกอบของวัตถุติบ และบริบทต่างๆ ของบทเพลง โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ A B C และ D โครงสร้างโดยรวมของบทเพลง “สายลับ” มีทั้งหมด 66 ห้อง โดยบทวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะมุ่งเน้นในส่วนของแนวคิดทำนองหลักเป็นสำคัญ และไม่มีการอธิบายในส่วนของการอิมโพรไวส์แต่อย่างใด

**ตารางที่ 1 โครงสร้างของบทเพลง**

โครงสร้าง	ทำนองหลัก	ห้องที่	สัญลักษณ์ท่อนเพลง
ช่วงนำเสนอทำนองหลัก	A	1-19	A
	B	20-34	B
	C	35-51	C
	D	52-66	D
ช่วงการอิมโพรไวส์		20-34	B
ช่วงการซ้ำทำนองหลัก		52-66	D

ในด้านของการบรรเลงผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางของผู้เล่น ตามโครงสร้างของบทเพลง มีรายละเอียด ดังนี้

- ผู้เล่นร่วมกันบรรเลงช่วงนำเสนอทำนองหลัก A-D
- ผู้เล่นเบสบรรเลงช่วงการอิมโพรไวส์ท่อน B (ผู้เล่นบรรเลงวนซ้ำ 2 รอบ)
- ผู้เล่นแซกโซโฟนบรรเลงช่วงการอิมโพรไวส์ท่อน B (ผู้เล่นบรรเลงวนซ้ำ 2 รอบ)
- ผู้เล่นกีตาร์บรรเลงช่วงการอิมโพรไวส์ท่อน B (ผู้เล่นบรรเลงวนซ้ำ 2 รอบ)
- ผู้เล่นเปียโนบรรเลงช่วงการอิมโพรไวส์ท่อน B (ผู้เล่นบรรเลงวนซ้ำ 2 รอบ)
- ผู้เล่นร่วมกันบรรเลงช่วงนำเสนอทำนองหลักท่อน D





จากตัวอย่างของท่านองหลักเดิม A แสดงให้เห็นช่วงนำของบทเพลงมีโน้ตยัดจังหวะเฟอร์มาตา (Fermata) เพื่อเป็นการเกริ่นนำเข้าสู่ช่วงท่านองหลักในท้องต่อไป นอกจากนั้นในแนวท่านองเดิมยังแสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นของสัดส่วนตัวโน้ตที่ใช้ และการหยุดพักของจังหวะมีค่อนข้างน้อย

แนวคิดการเรียบเรียงของท่านองหลักบทเพลง “สายลับ” ในช่วงนำเสนอท่านองหลัก A นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ แนวคิด A1 และแนวคิด A2 โดยแนวคิดทั้งสองแบบมุ่งเน้นการใช้การขยายอัตราส่วนของท่านองเป็นหลัก นอกจากนั้นในการขยายอัตราส่วนดังกล่าวจะมีการคงไว้ของแนวท่านองเดิม แต่จะมีการปรับเปลี่ยนจังหวะของท่านองที่แตกต่างกัน

แนวคิด A1 มีการใช้โน้ตตัวกลมแล้วตามด้วยโน้ตตัวหยุดสองจังหวะ แนวคิดดังกล่าวนี้ผู้วิจัยต้องการจะสร้างช่องว่าง (Space) ระหว่างวลีท่านอง รวมถึงเพื่อเป็นการพักในการกำหนดลมหายใจหลังจากการเล่นโน้ตเสียงยาวสี่จังหวะที่ผ่านมา และเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการเล่นท่านองต่อไป

แนวคิด A2 ผู้วิจัยมีการใช้แนวคิดในการลดส่วนจังหวะท่านองหลักเดิม โดยการเลือกสรรเฉพาะบางตัวโน้ตมาสร้างจังหวะใหม่ให้มีความสอดคล้องกันของรูปแบบประโยคเพลง ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวจะมีผลทำให้ได้แนวท่านองใหม่ที่รูปประโยคที่กระชับกว่าแบบเดิม แต่ยังคงลีลาสำเนียงเสียงพื้นบ้านล้านนาไว้อย่างครบถ้วน



ตัวอย่างที่ 4 ท่านองหลักเดิม B

แนวคิดการขยายอัตราส่วนจังหวะทำนอง A2

ตัวอย่างที่ 5 แนวคิดการเรียบเรียงทำนองหลัก B

ทำนองหลักเดิม B มีการใช้แนวทำนองที่คล้ายกับแนวทำนอง A โดยมีการปรับเปลี่ยนเล็กน้อยเพื่อแสดงถึงการนำเสนอท่อนใหม่ แนวคิดในการเรียบเรียงในทำนอง B ผู้วิจัยยังคงมีการใช้แนวคิดในการลดส่วนจังหวะทำนองหลักเดิม ตามแนวคิด A1 ที่มีการเลือกสรรเฉพาะบางตัวโน้ตมาสร้างจังหวะใหม่ให้มีความสอดคล้องกันของรูปแบบประโยคเพลง ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวเป็นผลจากการที่แนวทำนอง A และ B มีความคล้ายคลึงกันจึงสามารถใช้แนวคิดเดียวกันได้ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีการปรับแต่งโน้ตในบางลีลา เพื่อไม่ให้ทำนองทั้งสองท่อนมีความเหมือนกันไปทั้งหมด รวมถึงแนวทำนอง B จะมีความยาวของท่อนเพลงที่สั้นกว่าทำนอง A จึงทำให้ทั้งสองทำนองมีความแตกต่างกันทางโครงสร้างของท่อนเพลงด้วย

ตัวอย่างที่ 6 ทำนองหลักเดิม C





### ตัวอย่างที่ 7 แนวคิดการเรียบเรียงทำนองหลัก C

ในท่อนทำนองหลักเดิม C นี้จะเป็นช่วงที่มีความยาวที่สุดของเพลง ในโน้ตต้นฉบับ จะมีความยาวของท่อนดังกล่าวจำนวน 28 ห้อง โดยจะมีการเปลี่ยนลีลาจังหวะเคลื่อนไหว ขึ้น-ลง ของแนวทำนองที่แตกต่างกันด้วย จากทำนองดังกล่าวผู้วิจัยได้คัดสรรแนวทำนองเดิมจำนวน 16 ห้อง ในท่อน C มาเป็นแนวคิดหลักในการเรียบเรียงต่อมา สำหรับแนวคิดการเรียบเรียงทำนองหลัก C นี้ผู้วิจัยต้องการรักษาแนวทำนองเดิมไว้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ท่อนเพลงดังกล่าวเป็นลักษณะของการพักเสียงเครื่องดนตรีอื่นๆ เหลือไว้แต่เปียโน และกีตาร์ โดยมีกลองทำหน้าที่เคาะจังหวะประกอบ รูปแบบการบรรเลงนี้นอกจากจะช่วยเพิ่มมิติให้กับบทเพลงแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการให้เปียโนได้การเล่นลีลาเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นบ้านล้านนา รวมถึงการเคลื่อนที่ของตัวโน้ตที่รวดเร็วทำให้การบรรเลงด้วยเปียโน จึงมีความเหมาะสมมากกว่าเครื่องดนตรีอื่นในวงด้วย

### แนวคิดการใช้เสียงประสาน

สำหรับแนวคิดในการใช้เสียงประสาน หรือคอร์ด (Chords) สำหรับบทเพลง “สายลับ” ผู้วิจัยจะใช้วิธีการพิจารณาคัดสรรโน้ตที่มีความโดดเด่น แล้วจึงนำมาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์กับคอร์ดที่ต้องการโดยวิธีการดังกล่าวจะทำให้คอร์ดถูกวางตำแหน่งอย่างไม่สมมาตร เนื่องจากต้องปรับทิศทางการเคลื่อนที่ไปตามแนวทำนองที่วางไว้ เป็นผลให้คอร์ดมีการ



8 A B<sup>11</sup> X1

14 C<sup>#11</sup> X1 C<sup>major7</sup> X2 F<sup>#11</sup> X1

19 B<sup>11</sup> X1 B C<sup>#11</sup> X1

25 C<sup>major7</sup> X2 F<sup>#11</sup> X1

30 F<sup>major7</sup> X2

Annotations: คอร์คเคลื่อนที่ลงครึ่งเสียง, คอร์คครึ่งโทน, คอร์คเคลื่อนที่ลงครึ่งเสียง

### ตัวอย่างที่ 8 แนวคิดการใช้เสียงประสานทำนองหลัก A และ B

ด้านแนวคิดการใช้เสียงประสานทำนองหลัก A และ B ผู้วิจัยได้วางแนวทางในการใช้คอร์คที่มีความเชื่อมโยงกับแนวทำนองเป็นประเด็นสำคัญ ไว้ 2 ข้อ ได้แก่

1. จากการพิจารณาแนวทำนองดังกล่าวพบว่า แนวคิดของการใช้เสียงประสานในท่อนนี้ จะมุ่งเน้นการใช้คอร์คประเภทเมเจอร์ทบสิบเอ็ด โดยกำหนดให้คอร์คดังกล่าวจะต้องเชื่อมโยงกับโน้ตในคอร์คด้วย

2. ในส่วนของคอร์คอื่นๆ จะใช้คอร์คที่เชื่อมโยงกับแนวทำนอง หรือมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทิศทางเคลื่อนที่ ขึ้น-ลง ของคอร์ค รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากตัวอย่างที่ 8 พบว่าช่วงเริ่มต้นในห้องแรกปรากฏโน้ตตัว E ในจังหวะหนัก และค้ำยาวจนครบห้อง โดยโน้ต E จะมีคุณสมบัติทำหน้าที่เป็นโน้ตตัวที่ 11 ในคอร์ค B เมเจอร์ หรือเรียกว่าคอร์ค B11 และเมื่อพิจารณาโน้ตในลำดับอื่นๆ พบว่าสามารถใช้คอร์คทบสิบเอ็ดได้เช่นกัน (สัญลักษณ์ X1) ดังตัวอย่างห้องที่ 9 และ 13 ทั้งนี้การใช้คอร์คดังกล่าวจะให้ความ

รู้สึกสว่าง เปิดกว้าง มุ่งตรงไปข้างหน้า ตลอดจนมีความเหมาะสมที่จะรองรับทำนองที่มีการใช้บันไดเสียงรูปแบบเพนทาโทนิค (Pentatonic) เหมือนกับทำนองเสียงพื้นบ้านล้านนาที่ปรากฏในบทเพลงนี้

ในส่วนของคอร์ดอื่นๆ ได้ใช้แนวคิดการเคลื่อนที่ ขึ้น-ลง ของคอร์ดมาเป็นแนวทางในการใช้เสียงประสานในท่อนนี้ จากตัวอย่างห้องที่ 9 พบว่ามีการใช้คอร์ด C#11 จากนั้นพอถึงห้องที่ 11 จึงมีการใช้คอร์ด Cmaj7 โดยมีโน้ต E ที่หน้าที่เชื่อมโยงกับคอร์ดดังกล่าว รวมถึงสอดคล้องกับทิศทางการเคลื่อนที่ ขึ้น-ลง จากคอร์ดก่อนหน้านี้ด้วย ทั้งนี้ยังสามารถพบแนวคิดที่กล่าวถึงได้ (สัญลักษณ์ X2) จากตัวอย่างเดียวกัน ห้องที่ 13 และ 18

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ยังพบความสัมพันธ์ของขั้นคู่ 3 เสียงเต็ม หรือคอร์ดตรีโทน (Tritone) ที่นำมาใช้ด้วย จากตัวอย่างในห้องที่ 11-13 มีการใช้คอร์ด Cmaj7 และ F#11 โดยแนวคิดดังกล่าวสามารถพบในการปฏิบัติ หรือประพันธ์ดนตรีแจ๊สอยู่เสมอ เนื่องจากให้ความรู้สึกของเสียงที่ฟังดูขัดแย้ง แต่ขณะเดียวกันก็แฝงความกลมกลืนของเสียงขณะเคลื่อนที่ ทั้งนี้เกิดจากมีโน้ตในคอร์ดร่วมกัน ได้แก่โน้ต E และ B ที่เป็นโน้ตในลำดับที่ 3 และ 7 ของคอร์ด Cmaj7 รวมถึงยังเป็นโน้ตลำดับที่ 7 และ 11 ของคอร์ด F#11 ด้วย

ตัวอย่างที่ 9 แนวคิดการใช้เสียงประสานทำนองหลัก C

แนวคิดการใช้เสียงประสานทำนองหลัก C ผู้วิจัยได้ใช้คอร์ดที่มีความเชื่อมโยงกับแนวทำนอง โดยยังคงยึดรูปแบบการใช้คอร์ดประเภทเมเจอร์ทบสิบเอ็ด (X1) และทิศทาง การเคลื่อนที่ ขึ้น-ลง ของคอร์ด รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคอร์ดตรีทอน (X2) เหมือนใน ท่อนที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิดเสียงประสานที่เป็นเอกลักษณ์ตรงตามอุดมคติที่ คาดหมายไว้แต่แรกเริ่ม

จากตัวอย่างที่ 9 มีทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้นของคอร์ด Cmaj7, Dmaj7 และ E7 คอร์ด ดังกล่าวมีรูปแบบการเคลื่อนที่เป็นเส้นตรง และมีระยะห่างกัน 1 เสียงเต็ม (Whole Step) นอกจากนั้นคอร์ด E7 ยังทำหน้าที่เป็นคอร์ดโดมิแนนท์ (Dominant Seventh Chords) เพื่อ ส่งเข้าคอร์ด B11 ลำดับต่อมาด้วย ทั้งนี้ในการกำหนดรูปแบบของคอร์ดดังกล่าวในท่อนนี้ ล้วนแต่มีความเชื่อมโยงกับแนวทำนองหลักโดยทั้งสิ้น

ในส่วนของแนวคิดการใช้เสียงประสานทำนองหลัก D ที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ เนื่องจาก ผู้วิจัยพิจารณาแล้วพบว่าทำนองหลัก D มีแนวคิดการใช้เสียงประสานที่เหมือนกับทำนอง หลักท่อน B รวมถึงภาพรวมองค์ประกอบอื่นๆ ก็เหมือนกันด้วย

## สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก เป็นการพัฒนาต่อยอดความรู้สร้างสรรค์ผลงานสู่องค์ความรู้ใหม่ โดยการนำเสนอมุมมองแนวคิด และจินตนาการต่างๆ เพื่อให้เกิดผลงานที่มีอัตลักษณ์ สามารถสื่อให้เห็นถึงรสนิยม ความชอบ ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยด้วย นอกจากนี้ผลงานดังกล่าวยังเป็นการยกระดับ บทเพลง ที่มีสำเนียงเสียงพื้นบ้านล้านนาสู่ความเป็นสากล ตลอดจนยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นให้อยู่คู่ในสังคมต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะสรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาแนวคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก

ผลงานวิจัยนี้นอกจากจะได้รับแรงบันดาลใจ จากแนวทางการบรรเลงบทเพลงพื้นบ้าน ล้านนาแล้ว ยังเป็นการนำแนวคิดด้านการบรรเลงในรูปแบบของวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก เข้า มาผสมผสานกับแนวทำนองหลักที่มีสำเนียงเสียงพื้นบ้านล้านนาด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การ สร้างสรรค์ทั้งในด้านของการเรียบเรียงบทเพลงและการสร้างสรรค์ในด้านของการบรรเลง ที่เป็นผลจากการหลอมรวมแนวคิดทั้งสองรูปแบบเข้าไว้ด้วยกัน



2. ด้านการสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” จากบทเพลงพื้นบ้านล้านนาสู่บทเพลงสำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก และการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน

ผลงานการสร้างสรรค์เรียบเรียงนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การตีความจากทำนองหลักเดิม จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาสู่การเรียบเรียงใหม่ ทั้งโครงสร้าง ทำนอง จังหวะ และเสียงประสาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้ใหม่ทั้งด้านการเรียบเรียง รวมถึงมุมมองใหม่ในการบรรเลงตลอดจนวิธีการนำเสนอที่แตกต่างจากแนวคิดเดิม

การนำบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก ออกแสดงต่อสาธารณชน

บทเพลงนี้ได้้นำออกแสดงพร้อมบรรยายเผยแพร่ต่อสาธารณชนในงาน Thailand International Jazz Conference 2019 วันที่ 27 มกราคม 2562 ทำการแสดงในเวลา 16.00-17.00 น. ณ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยผู้วิจัยเป็นผู้บรรเลงร่วมกับนักดนตรีในนามวงดนตรี “The Rescue Project”

### อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์เรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็กนั้น เป็นรูปแบบในการสร้างสรรค์ที่เน้นแนวทางในด้านของการบรรเลงดนตรีแจ๊ส โดยแนวคิดดังกล่าวยังสามารถนำเสนอในรูปแบบของดนตรีประเภทอื่นๆ ได้อีกด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการ ความชำนาญ และความเข้าใจที่เราต้องการจะถ่ายทอดด้วย

ลักษณะของการบรรเลงในดนตรีแจ๊สนั้น ส่วนใหญ่นักดนตรีจะมีแนวคิดในการตีความจากตัวโน้ต หรือจากบทเพลงต้นฉบับขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดแนวทางการบรรเลงในแบบฉบับของตนเอง แนวคิดดังกล่าว อาจส่งผลให้บทเพลงมีความแตกต่างจากแนวทางที่ผู้เรียบเรียงได้ตั้งใจไว้แต่แรก แต่ในทางกลับกันนั้นผลของการตีความก่อให้เกิดมิติทางดนตรีที่หลากหลาย การปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนักดนตรีด้วยกันเอง หรือระหว่างนักดนตรีกับผู้ชมขณะทำการแสดงเป็นสิ่งที่นอกเหนือการควบคุม และไม่ได้ถูกกำหนดให้เกิดขึ้นในบทเพลงแต่อย่างใด ความแปรผันต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้จึงมีความหมายเป็นอย่างมากในแง่ของงานศิลปะ สุนทรียทางดนตรีที่ปรากฏจึงเสมือนเป็นจุดกำเนิดให้เกิดแนวคิด ตลอดจนการสร้างสรรค์อื่นๆ ต่อไป



ผลงานวิจัยนี้ มุ่งเน้นการสร้างสรรค์เรียบเรียงจากแนวทำนองหลักเดิมผสมผสานกับรูปแบบโครงสร้าง ทำนอง จังหวะ และเสียงประสานใหม่ในรูปแบบดนตรีแจ๊ส ทำให้ยังขาดประเด็นในเรื่องของแนวคิดการอิมโพรไวส์ของนักดนตรีในแต่ละคน โดยประเด็นดังกล่าวองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการบรรเลงดนตรีแจ๊สด้วย





## Metaphor Interpretation of a Short Story Used in a Classroom : “the Bird and the Cage”

### การตีความความหมายอุปสรรคจากเรื่องสั้นที่ใช้ในกรณีศึกษา “the Bird and the Cage”

กรวรรณ ฎีกาวงศ์\*<sup>1</sup>  
Korawan Deekawong<sup>1</sup>

#### Abstract

According to Lakoff and Johnson (1980), metaphor is a figure of speech which refers to something else that is not literally true. It is something abstract which is difficult for students to understand. This study of metaphor interpretation of a short story used in a classroom aimed to look closely at the 32 of 2<sup>nd</sup> year English major students’ strategies of metaphor interpretation of English and study the relation of cultural background between Thai and English enhancing them to work out the interpretation. The metaphors in this study were words, phrases, and expressions in the story “the Bird and the Cage” by Paulo Coelho (2010).

The results showed the strategies taken by the students to work out the metaphorical meanings corresponded to several theories : denotative meanings, contextual clues, imagination with miming, and cultural experiences of both Thai and English. Cultural background allowed the students

\* Corresponding author, e-mail: misskorea001@hotmail.com

<sup>1</sup> ดร., อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

<sup>1</sup> Lecturer, Dr., Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University





to link the differences between their native language and English to enhance deeper understanding of metaphors. It is important for a teacher of English to teach students to understand the similarities and differences of culture of both languages, so they can apply this kind of figurative language to daily communication creatively and effectively.

**Keywords :** Denotative Meaning Figurative Language Metaphorical Meaning





## Introduction

To understand each other while communicating, we need to know the meaning of words or phrases in the sentence that someone is saying. When we listen and interpret the meanings, it requires both knowledge and understanding of the culture and traditions of that language. Also there is an emotional interpretation of the situation at that time, including the social status of the speakers. In addition, a word that we use sometimes does not have just one meaning, but it implies other meanings in its particular context. Denotative meaning (Denotation) is the direct meaning of a word from a dictionary (Mangewa, 2019). Connotative meaning (Connotation), on the other hand, is the emotion that a word generates in addition to the actual meaning. Mangewa (2019) stated that connotation is an implied meaning that is associated with a word in addition to its literal meaning. Connotation can be another meaning that is used in communication. Sometimes it has parts of literal meaning and comparative meaning which is called a metaphorical meaning (Figurative/Metaphorical Meaning). Saralamba (2011) stated that metaphorical meaning refers to one thing by mentioning another thing and has a new meaning derived from that comparison. It is when people use a word or phrase that does not have its normal literal meaning. People can use metaphors to convey more interesting meaning and make it more dramatic than literal language which simply states facts.

Having taught the EFL students for more than 5 years, it seems to the researcher that the students understand the primary meaning of a word in a dictionary. They use words to communicate along with the situation according to their levels. There may be a lot of difficulties for student to interpret these kinds of meaning. However, it is important that the students in higher education level should understand the comparison or metaphor. As stated by Lakoff



and Johnson (1980), metaphor is a conceptual system and is related to the system of thinking. That is to say the language used in everyday life is in the form of a metaphor called “conceptual metaphor,” and it is related to the thinking system of the user. They also added that the use of language in the form of metaphors occurs in a natural way, and inherits from the experience of that language user.

Foreign language students encountered difficulties understanding metaphorical expressions every day. According to Littlemore (2004), metaphors consist of a source and a target domain. Metaphor comprehension could involve an appreciation of differences between those two domains. In order to comprehend the metaphors, we could not only be able to perceive the correlation between the source and target domains, but could also be able to practice the differences between them.

Language is a part of the human culture created for communication in everyday life, including experience, emotions, and feeling of the people through the process of communication and the art of language creation for communication. Metaphor is one of the most popular ways to describe the language more clearly.

When people talk, they often use comparative or metaphorical ways which can illustrate what they want to say better than inventing examples to describe the meaning of what they are talking about. Al-Hasnawi (2007) stated that interpreting metaphor is not a direct translation of the meaning of a word. Al-Hasnawi suggested that interpretation should be made by cognitive metaphor using knowledge management process or meaning analysis through the process of knowledge, thought, comparison and experience and culture of the language. These are the approaches of an interpretation of the similarities and differences of their own language.



In addition to understanding the use of words for communication, knowledge of vocabulary is fundamental to reading, for an overall understanding of the subject. Using all kinds of short stories can help students to acquire all kinds of knowledge, such as investigation, science, love, history, culture, and religion. The language used in the stories has been written in English in everyday communication. They are also reading for pleasure, not as stressful as the textbooks. Reading for pleasure can add imagination to readers, increase reading ability and recognition of the characteristics of the language used in the stories. Furthermore, students can get information from reading, understanding history, social attitude, personality of the characters, including differences of customs and beliefs from what they have read.

Using stories in teaching English can implicate many aspects of importance. Carter and Long (1991 : 2-3) described these aspects (as : 1) increasing cultural understanding described in the stories that can help students or readers see and understand cultural differences. The differences can help in improving the ideas, 2) emphasizing the language used in the narrative, which can teach students vocabulary and sentence structures, and 3) increasing the students' or readers' personal advancement; when they understand, they can have a factual assessment of culture, think in a broader way, understand the society as a whole, have a broader vision, accept different things, and focus on the use of extensive vocabulary. All of those three aspects are important for understanding the usage of words and culture, including the developing of ideas and creativity of each person.

In order to have a broader understanding of the meaning of metaphorical meaning, the researcher chose the intermediate level of the story, "The Bird and the Cage," a part of Eleven Minutes, written by Paulo Coelho (2010) for students to read. The researcher used the technique of teaching vocabulary



in order to help students understand, and use the language appropriately according to the meaning and words for communication in society, rather than focusing on student understanding of the forms and grammar.

### **Objectives of the Study**

1. The strategies the students used to interpret the meanings of metaphors in the target language (English)
2. The relation of the cultural background between the students' native language and English.

### **Methodology**

The experimental class consisted of 32 students majoring in English at the Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University : 6) male (18.75%) and 26 female students (81.25%). The sample was selected because they had the required qualifications. They were able to use English at the pre-intermediate to intermediate level. They were able to communicate with simple words and simple compound sentences. Their ability in using vocabulary was usually in literal (denotative) meaning. From the inquiry before starting activities in class, students could understand the meaning by comparing English to Thai. The process and steps of data collection were the researcher studied the story, The Bird and the Cage, which the writer used ordinary figurative language telling the story, had students read it and the researcher chose 9 words and expressions that had metaphorical meanings. The following were the techniques the researcher used to study the students' strategies in interpreting the metaphors :

1. Teacher explained the differences of denotation and figurative language : metaphors and practice on examples of metaphors.



2. Students read the story, ‘the Bird and the Cage’ and expressed their understanding of the denotative, connotative, and metaphorical meanings.

3. After reading the story, students looked up the denotative meaning of the 9 words.

4. Students interpreted the metaphorical meaning of those 9 words.

5. Examine the metaphorical meanings interpreted by each student.

6. Interview the students to understand how they interpreted the metaphors.

7. Discuss the metaphor interpretation strategies that were employed by the students.

## Findings

### 1. Strategies the students used to interpret the meanings of metaphors in the target language

From the students’ interpretations of the 9 words, this table showed the meanings and explained the strategies that the students used to work out the metaphors.

**Table 1** The Results of Students' Metaphorical Interpretation

Words	Metaphorical Meaning	No. of Students Interpreted Each Word Correctly	Percentage (%)
bird	- freedom	30	93.75
wings	- weapon, tool - power - ability - energy	12	37.5
fly, flight	- freedom - goal - happy	19	59.37
trap	- deceiving - jealous - trouble, problem - obstacle	11	34.37
set up a trap	- plan things secretly	4	12.5
put in a cage	- uncomfortable, was controlled - to show that you're the owner of something	7	21.87





Words	Metaphorical Meaning	No. of Students Interpreted Each Word Correctly	Percentage (%)
feathers	- beauty - warmth - beautiful love	19	59.37
lose their gloss	- getting older - not charming - lose inspiration - meaningless	23	71.87
Death came knocking at the door	- dying, dying person - lose, death - Death is approaching.	10	31.25

From Table 1, 7 instances of metaphor interpretation by students can be described as (follows :)

#### 1.1 'Bird,'

Students found out the meaning the word 'bird' very quickly. The approach they used to work out the meaning seemed salience. They started by directive meaning first, and reflected on the bird's character of flying. Then they looked closely at the context, they worked out the meaning of its metaphor.

This implied that they had employed some kind of imagination and its character including the activity the birds do in order to help them understand



the metaphor. The students tended to think about abstract concepts with corresponding physical processes. For example, they thought of a motion of a bird flying higher in the air, and moving forwards was the gestures that they accepted in employing the metaphor of the word ‘bird.’

### 1.2 ‘Lose their Gloss’

Some students learned that the meaning of ‘lose their gloss’ was dry and inferred it as the drought. However, when asked to explore the metaphor in depth, they were able to deepen their understanding of the expression. When the students focused their idea on the contexts surrounding and on the truth of life, a long and desperate bird in a cage, they appeared to have activated their knowledge of the target domain, and filled the expression to the source domain. That was from the charming and meaningful life, turning to the desperate, and had nothing to wait for at the end.

### 1.3 ‘Fly, Flight’

The students could work out the meaning of ‘fly and flight’ as freedom and goal easily. They interpreted those as ‘journey, goal, freedom because flying was from one place to another. The approach they used to work out was using their knowledge of the target of the destination. They said it totally meant from the origin to the destination.

Interestingly, some students were using some miming during interpreting which they said it could help them work out the meaning of the metaphor. This suggested that they were trying to employ some kind of imagination. According to theory of embodied cognition, Lakoff and Johnson (1999) stated that cognitive processes were deeply rooted in the body’s interactions with the world. The mime of the students showed that they were experiencing some motion and it helped them to work out the metaphorical meaning of the words.



#### 1.4 'Feathers'

The students were able to work out the meaning of 'feathers' quickly because of the presence of the contextual clues. They knew from the participation of the people in the story revealing about beauty of love and the warmth of the mind which was the meaning of life. Also, they referred the meaning to the appearance of the feather, as in Thai expression : Fine features make fine birds. It could be seen that the cultural basis of their Thai language played crucial role here to work out the interpretation.

#### 1.5 'Set up a Trap'

The students began by picking up on the word 'trap,' the salient one, which people used to capture or retain something. Then they considered the next one, 'set up,' which people always do this action quietly. They inferred to the knowledge of target domain as the winner or owner of something. The source domain of this was the hope or wish for something. If the students could draw their attention of language systematically, their ability to interpret the meaning would enable them to work more autonomously and to process the target language at a higher level.

#### 1.6 'Put in a cage'

The students began by picking up on the word, 'cage,' first. They showed their understanding that 'If something was in a cage, there would be no freedom.' When asked to reconsider it and use the contextual clues to help, they tried to work out the meaning again by corresponding to all the possible meanings, including the denotation and the contexts. They finally worked out the meaning. If you put something in a cage, you wanted to show that 'you are the owner of something.'



### 1.7 ‘Death came knocking at the door’

When the students interpreted the meaning of ‘Death came knocking at the door,’ they tried to work out on the word ‘death’ first. They considered the source and target domains of this idiom as the last period of life and the death. When considering the phrase ‘came knocking at the door,’ they mentioned Thai belief of death. It is believed that the Angel of Death would come if it is someone’s appointed time to die. Some students even imagined the Angels standing and waiting in front of the door, and asked ‘What would you feel if you were the only one who experienced this incident?’ Fear was the feeling they answered. Apart from the students’ knowledge on literal meanings, contextual clues, and imaginary, Thai expression took very crucial roles in interpretation this idiom

## 2. Relation of the cultural background between the students’ native language and English

From the observation and the interview of how the students interpreted their metaphors, the cultural background allowed them to link the differences between their native language and English to enhance deeper understanding of metaphors. If students understand the culture of both languages, they would be able to draw similarities between their native language and English, so they can remember and retain the concepts. Likewise, if they could work out the differences between the two cultures, they would also be able to relate the concepts together.

## Discussion

The most important quality which language learners should have was the vocabulary based on denotative meanings which would enable them to deepen their understanding corresponding the source and target domains.







## References

- Al-Hasnawi. (2007). **A Cognitive Approach to Translating Metaphors**. *Translation Journal*, Volume 11.
- Carter, R. & Long, M. (1991). **Teaching Literature**. Longman : London.
- Coelho, P. ( 2010). **Eleven Minutes ; The bird and the Cage**. Harper Collins Publishers.
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). **Metaphor We Live By**. Chicago : The University of Chicago Press.
- \_\_\_\_\_. (1999). **Philosophy in the flesh : the embodied mind and its challenge to Western thought**. New York : Basic Books.
- Littlemore, J. (2004). **What kind of training is required to help language students use metaphor-based strategies to work out the meaning of new vocabulary?** *D.E.L.T.A.* 20(2) : 265-279.
- Mangewa, Y. (2019). **An Analysis on the Denotative and Connotative Meaning of Lyrics of Creed's Songs**. *AgroSainT*, 3(2), 337.
- Miller, G. (1996). **The Science of Words**. New York : W.H. Freeman and Company.
- Saralamba, Ch. (2011). **Introduction to Linguistics : Semantics**. Bangkok : Thammasat University Press.

## การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนใน ชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย

### Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions Of youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District, Chiang Rai Province

รุ่งโรจน์ ดันประดิษฐ์\*<sup>1</sup>

Rungroj Tonpradit <sup>1</sup>

#### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย และเพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย ประชากรของการวิจัย คือ เยาวชนในชุมชนบ้านดอยช้างที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนในชุมชนบ้านดอยช้างที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินผลการพูดเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดก่อนและหลังการพัฒนา และแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย จากนั้นดำเนินการอบรมให้ความรู้เรื่องการพูดแนะนำ แล้วทำการทดสอบหลังการพัฒนาโดยใช้

\* Corresponding author, e-mail:rungrawai@hotmail.com

<sup>1</sup>อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

<sup>1</sup>Lecturer, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University





แบบประเมินผลการพูดเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด นำคะแนนที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ยร้อยละ แล้วให้กลุ่มเยาวชนทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายมีผลสัมฤทธิ์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนบ้านดอยช้างสูงขึ้นจากเดิม โดยมีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 6.30 วิเคราะห์ด้วยสถิติที (t – test) และได้ค่าที (t – test) เท่ากับ 16.1 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์หลังพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสูงกว่าก่อนพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเยาวชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37

**คำสำคัญ :** เยาวชน ชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง



## Abstract

The purposes of this research was Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions Of youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District, Chiang Rai Province and to investigate the youth satisfaction towards the Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions Of youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District, Chiang Rai Province. The samples were 20 students studying in Matthayomsuksa 1 and 2, semester 1, academic year 2020, at Ban Doi Chang community studying in Ban Doi Chang School obtained by simple random sampling. The research instruments were speech evaluation form to measure achievement of speech before development and a questionnaire investigating youth satisfaction towards the Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions of youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District, Chiang Rai Province. Then proceed to the development by training the knowledge of the introduction. And then perform a post-development test using a speech evaluation form to measure achievement in speaking and the score obtained from the measure of speaking achievement to analyze for mean ( $\bar{X}$ ), standard deviation (S.D.), mean, percentage

The findings revealed that youths in Doi Chang Village, Wawee Subdistrict, Mae Suai District, Chiang Rai Province were an achievement after organizing a learning activity on the introduction of tourist attractions in Ban Doi Chang community which was higher than before. The mean development score of 6.30 was analyzed by statistical t (t-test) and t-test of 16.1 showed that the achievement after developing the speaking skills of tourist advice was higher than before improving the speaking skills. Statistically significant at the 0.05 level.



From the questionnaire, the youth were satisfied with the Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions at the highest level, as it can be seen from the mean at 4.77 and S.D.at 0.37. The results corresponded to the third assumption.

**Keywords :** Youth Doi Chang village

## บทนำ

การพูดเป็นกระบวนการใช้ทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ดังที่สวัสต์ บรรเทิงสุข (2537 : 3) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดไว้ว่า ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติทุกเผ่าพันธุ์ที่มีภาษาใช้ได้ยกย่องความสำคัญของการพูดไว้ประดุจ “สิ่งทิพย์” ที่สามารถบันดาลให้เกิดความมหัศจรรย์ทั้งในทางเลวและทางเลิศขึ้นได้เสมอทุกยุคทุกสมัย การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมากทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน สอดคล้องกับสนธิ สัตโยภาส (2538 : 131) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า นักเรียนจะเรียนวิชาใดก็ตามทั้งครูและนักเรียนย่อมใช้การพูดและการฟังเป็นสื่อ หากนักเรียนมีทักษะในการพูดและการฟังแล้ว ย่อมเป็นรากฐานสนับสนุนให้เกิดทักษะในการเขียนและการอ่าน

สมชาติ กิจยรรยง (2555 : 13) ก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดไว้ว่า การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็น การพูดเป็น พูดดี และมีศิลปะในการพูดนั้นทำให้เราสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีหลักเกณฑ์ที่นิวัตน์ มฤคพิทักษ์ (2548 : 8) ก็ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า พูดได้นั้นเราพูดกันมาตั้งแต่ขวบเซซๆ เปล่งวาจาออกมาเป็นภาษามนุษย์ ฟังได้ก็ฟัง ฟังไม่ได้ก็ต้องทนฟังเอา ส่วนพูดเป็นนั่นหมายถึงพูดให้คนฟังชื่นชอบ พูดให้คนเชื่อถือ คล้อยตาม ปฏิบัติตาม พูดเรื่องยากเป็นเรื่องง่าย เรื่องง่ายๆ เป็นเรื่องสนุกซึ่งนับว่าเป็นเรื่องยากกว่ามากและไม่ใช่ว่าทำกัน得ทุกคน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพูดเป็นเรื่องของทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน หากรู้ทฤษฎี หลักเกณฑ์วิธีการพูดและได้ฝึกฝนบ่อยๆ ผู้นั้นก็จะสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้ ดังนั้นการสอนทักษะการพูดจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก การให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั้งทฤษฎีและให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง สม่่าเสมอก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านและการเขียนด้วย

การวิจัยของพงศกร สมมิตร (2552 : 70) พบว่า หากนักเรียนได้รับการพัฒนาและเสริมแรงในวิธีที่เหมาะสมจะสามารถทำให้นักเรียนมีทักษะทางการพูดที่ดีได้ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้แก่ผู้เรียน เพื่อ



ให้ผู้เรียนมีทักษะการพูดที่มีประสิทธิภาพ มีการลำดับเรื่องที่ดี ใช้คำหรือใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม มีความมั่นใจในการแสดงออกทางการพูด และมีศิลปะทางการพูดอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับวีริช ลภิศตทนกุล (2543 : 226) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีข้อบกพร่องด้านการพูดว่ามาจากขาดความรู้พื้นฐานในการพูด บางคนไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่มีการเตรียมตัว ไม่มีกระบวนการในการฝึกซ้อม การวางบุคลิกภาพที่ไม่ดีขณะทำการพูด การแสดงสีหน้า แววตาไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ไม่มีความรู้เรื่องการทักทายที่ประชุมก่อนการแสดงการพูด การเริ่มต้นที่ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง เรื่องราวที่นำมาพูดไม่มีความชัดเจน น้ำเสียงไม่มีระดับ ไม่มีความรู้เรื่องเวลาที่ใช้ในการพูด และขาดการสรุปที่เหมาะสมดังนั้นนักเรียนจะสามารถฝึกทักษะทางการพูดได้ดีเพียงใดนั้นรูปแบบหรือวิธีการในการฝึกก็มีความสำคัญมากเช่นกัน

ดอยช้างเป็นชุมชนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ที่ตำบลลาวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย แต่เดิมเป็นที่อยู่ของชาวเขาเผ่าม้ง ต่อมาปี พ.ศ. 2458 ชนเผ่าลีซอได้อพยพเข้ามาตั้งเป็น หมู่บ้านดอยช้าง และปีพ.ศ.2526 ชนเผ่าอาข่าได้เข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านดอยช้าง ซึ่งเป็นชุมชนเล็กๆ มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ส่วนชื่อบ้านดอยช้างนั้น ตั้งขึ้นตามลักษณะของภูเขาที่มีรูปร่างเหมือนช้างแม่ลูกสองเชือก หันหน้าไปทางตัวจังหวัดเชียงราย บนดอยช้างมีอากาศเย็นสบายตลอดปี ดึงดูดให้นักเดินทางมาท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ร้านอาหารแฟรสชาติดีมีมากมายหลายร้าน ทิวทัศน์สวยงาม อากาศแสนบริสุทธิ์ช่วงฤดูหนาว อีกทั้งบริเวณดอยช้าง ยังมีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ บริเวณพุทธอุทยานดอยช้าง ซึ่งมีความสำคัญคือเป็นน้ำ 1 ใน 9 แห่งของน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่นำไปประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาพุทธมิ่งมงคลภิเษกเนื่องในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระชนมายุครบรอบ 60 พรรษา ทักษะทางการพูดเพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวจึง

จากการศึกษาค้นคว้าและประสบการณ์ทางการสอน ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูดยังมีน้อย ครูภาษาไทยยังไม่ได้ให้ความสนใจในการสอนทักษะการพูดมากเท่าที่ควร การสอนทักษะการพูดของครู หรือการฝึกทักษะการพูดให้แก่เด็กเป็นการสอนตามประสบการณ์ของครู ฝึกนักเรียนแบบตัวต่อตัว โดยนักเรียนลอกเลียนแบบตามตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นพื้นฐานและ

แนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพทักษะการพูดแก่เยาวชนชนในหมู่บ้านดอยช้าง และเพื่อให้เยาวชนในหมู่บ้านดอยช้าง ได้พัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ในด้านลีลา ท่าทาง น้ำเสียง การใช้ภาษา เพื่อสร้างประสิทธิภาพทางด้านทักษะการพูดแนะนำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

### สมมติฐานของการวิจัย

1. เยาวชนที่ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสูงขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. เยาวชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ในระดับมากที่สุด

### ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา  
ขอบเขตด้านเนื้อหาของงานวิจัยในครั้งนี้ คือ ทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
2. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย  
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ซึ่งกำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน

### 3. ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา

หมู่บ้านดอยช้าง หมู่ 3 หมู่ 26 และ หมู่ 27 ตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัด เชียงราย

### 4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

แผนการดำเนินงานตามโครงการวิจัยครั้งนี้ รวมระยะเวลาทั้งสิ้นจำนวน 12 เดือน

## วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัย ชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

2. ชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าแก่เยาวชนในชุมชน หมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

3. ทดสอบก่อนการพัฒนาโดยให้เยาวชนกลุ่มตัวอย่างออกมาพูดแนะนำหมู่บ้านตนเอง โดยใช้แบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด

4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำ

5. ประเมินผลโดยการทดสอบการพูด กำหนดให้นักเรียนพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวตามจุดต่างๆ ในชุมชนบ้านดอยช้าง

6. ประเมินผลความพึงพอใจจากการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

7. สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด

2. แบบสำรวจความพึงพอใจ จากการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

## วิธีการสร้าง และตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพูดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด
2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด

3. สร้างแบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การประเมินการพูดของสมิต สัจฉุกร (2552 : 183) มาปรับใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูด เพราะเป็นแบบประเมินที่มีหัวข้อในการประเมินตามที่ผู้วิจัยต้องการ สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านคุณลักษณะ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการพูด แบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดพิจารณาคุณลักษณะด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ท่วงท่าทาง อากัปกิริยา และบุคลิกภาพ
- 2) การขึ้นต้น
- 3) เนื้อหาสาระ การลำดับเรื่อง
- 4) น้ำเสียงและความถูกต้องชัดเจนในการออกเสียงควบกล้ำ
- 5) การใช้ภาษา การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนในการพูด
- 6) การสรุป
- 7) เวลาที่ใช้ในการพูด

4. เมื่อสร้างแบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดตามหัวข้อที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินดังกล่าวไปขอรับคำแนะนำจากที่ปรึกษางานวิจัย แก่ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษางานวิจัย จากนั้นได้นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ต่อไป

5. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจความพึงพอใจ



6. เมื่อสร้างแบบสำรวจความพึงพอใจตามหัวข้อที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจดังกล่าวไปขอรับคำแนะนำจากที่ปรึกษางานวิจัย แก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษางานวิจัย จากนั้นได้นำแบบสำรวจความพึงพอใจไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรการหาค่าความเชื่อมั่นในรูปสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach alpha procedure) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

7. นำแบบสำรวจความพึงพอใจที่มีประสิทธิภาพโดยการหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้ในภาคสนาม

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

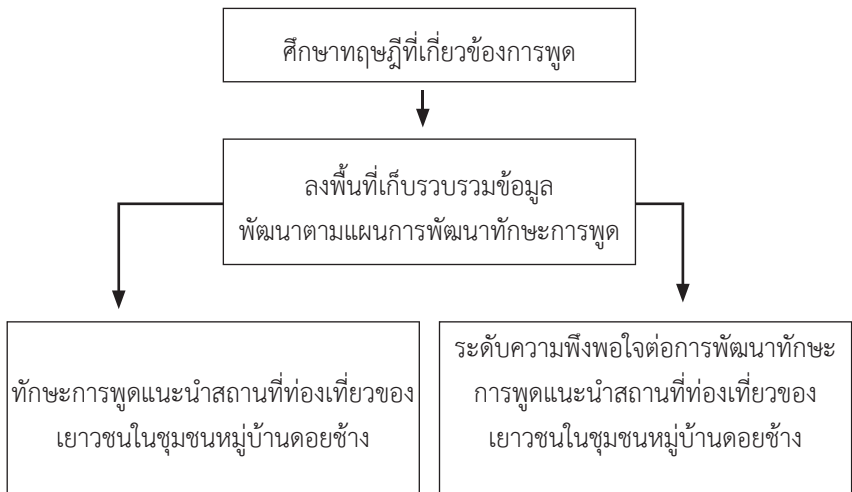
1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพูด การประเมินผลการพูดที่ได้ศึกษามา
2. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
3. ชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ทดสอบก่อนการพัฒนาโดยให้เยาวชนกลุ่มตัวอย่างออกมาพูดแนะนำ หมู่บ้านตนเอง โดยใช้แบบประเมินผลการพูด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด
5. ดำเนินการพัฒนาตามแผนการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
6. ประเมินผลโดยการทดสอบการพูด กำหนดให้นักเรียนพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวตามจุดต่างๆ ในชุมชนบ้านดอยช้าง
7. ประเมินผลความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
8. สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

### ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
2. ทราบความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
3. ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชนบ้านดอยช้างให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” สามารถกำหนดได้ ดังต่อไปนี้



### ผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้าน ดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้าน ดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มเยาวชนที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัย คือ เยาวชนในชุมชนบ้านดอยช้างที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เยาวชนในชุมชนบ้านดอยช้างที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้างในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน คือให้นักเรียนออกมาพูดแนะนำในหัวข้อ “ดอยช้างบ้านฉัน” โดยใช้เกณฑ์ประเมินการพูดเช่นเดียวกับแบบประเมินการพูดหลังเรียน โดยประเมินความสามารถทางการพูดพิจารณาคุณลักษณะด้านท่วงท่าทางอากัปกิริยา และบุคลิกภาพ การขึ้นต้น เนื้อหาสาระ การลำดับเรื่อง น้ำเสียงและความถูกต้องชัดเจนในการออกเสียงควบกล้ำ การใช้ภาษา การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนในการพูด การสรุป และเวลาที่ใช้ในการพูด หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนบ้านดอยช้าง และให้เยาวชนทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการพรรณนา ผลของการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

### สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายพบว่า เยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายมีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ย เท่ากับ 6.30 คะแนนเฉลี่ยก่อนการสอนพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เท่ากับ 17.60 และ คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน เท่ากับ 23.90 วิเคราะห์ด้วยสถิติที่ (t - test) และได้ค่าที่ (t - test) เท่ากับ 16.1 โดยแสดงว่าผลสัมฤทธิ์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนบ้านดอยช้าง

สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเยาวชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37

## อภิปรายผล

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

จากคะแนนประเมินผลก่อนพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.60 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.90 มีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 6.30 วิเคราะห์ด้วยสถิติที (t – test) และได้ค่าที (t – test) เท่ากับ 16.1 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์หลังพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสูงกว่าก่อนพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีคะแนนในการประเมินผลการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การให้ความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นเยาวชนยังได้ลงพื้นที่จริงในการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีชื่อเสียงในหมู่บ้านของตนเอง จึงทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและกระตุ้นให้มีแรงบันดาลใจในการพูดมากขึ้นสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย วงศ์เพชรศรี (2547 : 133 - 135) ที่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ท 011 เรื่อง การพูด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชัติยะวงษา ปีการศึกษา 2545 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความสนุกสนานในการเรียน กระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จในระดับมาก ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะทางการพูดที่ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการดำรงชีวิตในอนาคต

นอกจากนี้ผลการสำรวจความพึงพอใจของเยาวชนต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ต.วาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย พบว่า เยาวชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ต.วาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงรายอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยรายการที่เยาวชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือความเหมาะสมของเนื้อหาในการพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่เยาวชนได้รับจากการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมในการพัฒนาตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเป็นนักเรียนที่เยาวชนได้ฝึกปฏิบัติอย่างสนุกสนาน สืบเนื่องจากการที่เยาวชนทำกิจกรรมในแต่และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ สอดคล้องกับพิชญา สุกุลวิทย์ (2551 : 45) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการฟัง การดู การพูด และศึกษาพฤติกรรมนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพดินทรวิทยา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบทักษะทางภาษาและแบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการฟัง การดูและพูดหลังการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับดี

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชนหมู่บ้านดอยช้าง ตำบลวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ฝึกการแสดงออกและจัดกิจกรรมที่กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพราะจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น



### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทดลองใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติในรูปแบบอื่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพูดแนะนำ เพราะกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนอาจเกิดการเรียนรู้ในแต่ละวิธีที่แตกต่างกัน

2. ควรประยุกต์ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมายได้มีการฝึกปฏิบัติในการฝึก และพัฒนาการพูดในรูปแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การพูดในที่ประชุมชน การโต้วาที พาที่สร้างสรรค์ หรือการพูดสุนทรพจน์ เป็นต้น





## ศึกษากการตั้งชื่อโรคในภาษาไทย : ตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

### Research on Naming diseases in Tai Yo : Takhlor, Keangkoi, Saraburi Province

อลิสสา คุ้มเคี่ยม\*<sup>1</sup>  
Alisa Khumkham<sup>1</sup>

#### บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากการตั้งชื่อโรคที่ปรากฏในภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า การศึกษากการตั้งชื่อโรคในภาษาไทย จำนวน 57 โรค มีกการตั้งชื่อโรค 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ การตั้งชื่อโรคแบบตรงตัวและการตั้งชื่อโรคแบบอุปลักษณหรือเชิงเปรียบเทียบ

การตั้งชื่อโรคแบบตรงตัว มีจำนวน 35 โรค ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามคำขึ้นต้น ในตำแหน่งแรกของชื่อโรค ได้แก่ คำขึ้นต้นที่เป็นอาการของโรค จำนวน 26 โรค และคำขึ้นต้นที่เป็นอวัยวะที่เกิดโรค จำนวน 9 โรค ส่วนการตั้งชื่อโรคแบบอุปลักษณหรือเชิงเปรียบเทียบ มีจำนวน 22 โรค ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 9 ประเภท ได้แก่อุปลักษณธรรมชาติ จำนวน 3 โรค อุปลักษณชื่อเรียกสัตว์หรืออวัยวะของสัตว์ มีจำนวน 3 โรค อุปลักษณสิ่งของหรือลักษณะของสิ่งที่เราบริโภค มีจำนวน 4 โรค อุปลักษณชื่อเรียกพืช มีจำนวน 1 โรค อุปลักษณชื่อเรียกอาชีพ มีจำนวน 1 โรค อุปลักษณชื่อเรียกสถานที่ มีจำนวน 2 โรค อุปลักษณ ภูตผีมีจำนวน 1 โรค อุปลักษณลักษณะของโรคที่เกิดหรือลักษณะของอวัยวะที่เกิดโรค มีจำนวน 2 โรค และอุปลักษณสิ่งสปรก มีจำนวน 5 โรค

**คำสำคัญ :** การตั้งชื่อโรค ไทยอื้อ สระบุรี

\* Corresponding author, e-mail: khwanalisa@gmail.com

<sup>1</sup> ดร., อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

<sup>1</sup> Lecturer Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University





## Abstract

This research intends to study naming disease mechanism which appears in Tai Yo . The results show 57 diseases have been given names in Tai Yo with two major mechanisms; Direct naming and Metaphorical naming.

Begin with Direct naming mechanism accounts for 35 diseases, these names have further divided into 2 groups according to prefix the first syllable of each disease. First category, 26 diseases exhibit the first syllables stand for diseases' symptom while other 9 diseases demonstrate the first syllables with body parts of which symptom occurs. The second mechanism, Metaphorical naming has combined 22 diseases together which could be divided into 9 bundles. Hereafter, bundle of 3 diseases are called by natural metaphor, 3 diseases were metaphorically named after animals or animals parts and 4 diseases were named after things or consuming products. Meanwhile, a disease was named after a plant and another one named after an occupation, bundle of 2 diseases were named after a location as well as a group of only one diseases was named after a kind of ghost. Follow by 2 diseases were metaphorically named after its symptoms or characteristic of body parts which symptoms occur and final bundle of filthiness metaphor names represent 5 diseases.

**Keywords :** Naming diseases Taiyo Saraburi province

## บทนำ

การตั้งชื่อเป็นการรวบรวมความคิดที่กว้างไกล ให้มาเป็นความคิดที่ตกผลึก โดยใช้ภาษาเป็นสื่อให้ผู้รับสารได้เข้าใจ ซึ่งภาษาที่ใช้มักเป็นถ้อยคำหรือวลีที่เข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เช่น ชื่อคน ชื่อสินค้า ชื่อเพลง เป็นต้น เช่นเดียวกับการตั้งชื่อโรคที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามภาษาญ้อที่จังหวัดสระบุรี ซึ่งภาษาญ้อหรือภาษาไทยญ้อจัดอยู่ในตระกูลภาษาไทยที่พูดกันในหมู่ชาวไทญ้อ ซึ่งชาวไทญ้อที่อยู่ในประเทศไทยอาศัยอยู่ในหลายจังหวัด เช่น จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม ปราจีนบุรี สระบุรี เป็นต้น

ผู้วิจัยสังเกตว่าการตั้งชื่อโรคในภาษาไทยญ้อมีความน่าสนใจ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งชื่อโรคที่ปรากฏในภาษาไทยญ้อ

## บททวนวรรณกรรม

### 1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยญ้อ

กาญจนา คุ้มณะศิริ (2523) ศึกษาเรื่อง “วรรณยุกต์ในภาษาญ้อ” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาญ้อที่พูดในอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร อำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวนทั้งสิ้น 26 ตำบล โดยการอ่านแผนภาพคลื่นเสียงประกอบ แล้วจัดกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาญ้อโดยใช้ระบบวรรณยุกต์และลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก และแบ่งอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ของภาษาถิ่นย่อยแต่ละกลุ่มนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำนวน 26 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า เสียงวรรณยุกต์ในภาษาญ้อทั้ง 26 ตำบล มีลักษณะทางสัทศาสตร์แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เกิดสำเนียงญ้อทั้งสิ้น 26 สำเนียง และสำเนียงญ้อทั้งหมดนี้ยังสามารถแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาญ้อ โดยใช้จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลักได้ 3 ภาษาถิ่นย่อย คือ ภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ นอกจากนี้แล้วถ้าแบ่งตามลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ ก็จะได้ภาษาญ้อย่อยเป็น 7 กลุ่ม

ศรีพิน ศิริวิชัยกุล (2529) ศึกษาเรื่อง “ลักษณะภาษาญ้อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบเสียงรวบรวมคำ และศึกษาลักษณะคำกับความหมาย รวมทั้งศึกษาถึงระบบการเรียงคำต่างๆ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบคำในภาษาญ้อกับภาษาไทยมาตรฐานว่ามีคำใช้ร่วมกันหรือต่างกัน



ผลการวิจัยปรากฏว่ามีพยัญชนะจำนวน 20 หน่วยเสียง มีสระจำนวน 21 หน่วยเสียง ซึ่งแบ่งออกเป็น สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ มีวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 เสียงต่ำ-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เสียงสูง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 เสียงตก คือเสียงกลาง-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 เสียงขึ้น คือเสียงกลาง-ขึ้น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 เสียงกลาง-ขึ้น-ตก

ลักษณะโครงสร้างของคำมี 2 ประเภท คือ คำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์ขึ้นไป ส่วนการเรียงคำในภาษาญ้อ ส่วนใหญ่มีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียงคำในภาษาไทยมาตรฐาน

การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำในภาษาญ้อกับความหมายของคำในภาษาไทยมาตรฐาน โดยแยกประเภทความแตกต่างทางความหมายในการเปรียบเทียบมี 2 ประการ คือ คำต่างกันความหมายเดียวกัน และคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาญ้อ

นันทพร นิลจินดา (2532) ศึกษาเรื่อง “ศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาญ้อ จังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สำรวจศัพท์พื้นฐานภาษาญ้อ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยอรรถ จำนวน 1,530 หน่วยอรรถ นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำนวน 3 คน ซึ่งได้คัดเลือกไว้เป็นตัวแทนของคนญ้อที่จะศึกษาถิ่นละ 1 คน โดยใช้ตัวแปรทางสังคม 6 ตัวแปรคือ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ภูมิถิ่น และภูมิหลังของผู้สมัคร

ผลการวิจัยปรากฏว่า ภาษาญ้อทั้ง 3 ถิ่น มีการใช้ศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้ง 3 ถิ่น ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างกันทั้ง 3 ถิ่น และประเภทที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกันบางถิ่นต่างกับบางถิ่น ดังนั้นการใช้ศัพท์ในภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี จึงมีทั้งเหมือนกันและต่างกัน ศัพท์ที่ชาวญ้อทั้ง 3 ถิ่นใช้เหมือนกันล้วนเป็นศัพท์พื้นฐานของภาษาญ้อ ส่วนศัพท์ที่ใช้ต่างกันนั้นเป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง

พระสุชุม มัชชิกานัง (2542) ศึกษาเรื่อง “ลักษณะคำและการเรียงคำในภาษาญ้อหมู่บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะคำและการเรียงคำในภาษาญ้อที่ใช้พูดกัน ในหมู่บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”

ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะคำในภาษาญ้อแบ่งตามโครงสร้างคำได้เป็น 2 ลักษณะ คือ คำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์ขึ้นไป โดยคำสองพยางค์ขึ้นไป จะมีการสร้างคำในลักษณะคำประสม คำผสาน คำซ้ำ และคำซ้อน ในการศึกษาหมวดคำ พบว่าในภาษาญ้อสามารถจำแนกตามตำแหน่งและหน้าที่ในประโยคได้ 15 หมวด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำหน้ากริยาและคำหลังกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ คำลักษณนาม คำบอกจำนวน คำชี้เฉพาะ คำบอกเวลา คำบุพบท คำสันธาน คำปฏิเสธ และคำลงท้าย นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบความหมายของคำภาษาญ้อกับภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของคำในภาษาทั้งสอง นั่นคือ คำต่างกันความหมายเดียวกัน คำเดียวกันความหมายต่างกัน และคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาใดภาษาหนึ่งเท่านั้น

การเรียงคำในภาษาญ้อ ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การเรียงคำระดับวลีและการเรียงคำระดับประโยค คำขยายจะเรียงไว้หลังคำที่ถูกขยาย การเรียงคำในประโยค ส่วนใหญ่เป็นการเรียงคำแบบประธาน กริยา และกรรม

พรวลี เข้มแข็ง (2545) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาญ้อในผู้พูดที่อายุต่างกัน บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเสียงวรรณยุกต์ของภาษาญ้อที่บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ในเรื่องของความแตกต่างเสียงวรรณยุกต์ในการพูดภาษาญ้อของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน จากประชากร 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 20-30 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 40-50 ปี กลุ่มที่ 3 อายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เป็นผู้บอกภาษาเพศหญิง 15 คน เพศชาย 15 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาญ้อ ที่พูดโดยคนที่มีอายุต่างกั นมีระบบเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน โดยมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง แต่มีลักษณะของเสียงวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงแตกต่างกัน ซึ่งเสียงเหล่านี้อยู่ในระยะแปรเปลี่ยนโดยอิทธิพลของภาษาถิ่นอีสาน ที่อยู่ใกล้เคียงหมู่บ้านดังกล่าว

## 2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ

วิรัช ศิริวัฒนนะนาวิน (2544) ศึกษาเรื่อง “การตั้งชื่อของคนไทย” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของการตั้งชื่อคนไทย หลักโหราศาสตร์ในการตั้งชื่อ ผู้ตั้งชื่อ เจื่อนไขในการตั้งชื่อ และความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ตลอดจนเปรียบเทียบผู้ตั้งชื่อ และเจื่อนไขในการตั้งชื่อ



ผลการวิจัยพบว่าความเป็นมาของการตั้งชื่อของคนไทยสอดคล้องกับค่านิยมและความเชื่อของคนไทยมาตลอดทุกยุคทุกสมัย ส่วนหลักโหราศาสตร์ในการตั้งชื่อคือหลีกเลี่ยงอักษรที่เป็นกาลกิณี

ผลการศึกษาเรื่องผู้ตั้งชื่อพบว่าผู้ตั้งชื่ออาจได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ ญาติผู้ใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดของทารก ส่วนเงื่อนไขในการตั้งชื่อพบว่ามี 9 ลักษณะ คือ เพศหลักโหราศาสตร์ ความหมาย ความไพเราะ ความแปลกใหม่ ชื่อบุคคลในครอบครัว นามสกุล การเลียนแบบ และเสียงที่อาจเกิดปัญหา

ผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัวเดียวกันพบว่า มีความสัมพันธ์ 4 ประเภท ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเสียง ความสัมพันธ์ทางพยางค์ ความสัมพันธ์ทางคำ และความสัมพันธ์ทางความหมาย

จึง ฤ (2553) ศึกษาเรื่อง “กลวิธีการตั้งชื่ออาหารและอุปลักษณณ์ในภาษาไทยและภาษาจีน” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปลักษณณ์ชื่ออาหารภาษาไทยและภาษาจีน โดยรวบรวมข้อมูลจากนิตยสารและเว็บไซต์

ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการตั้งชื่ออาหารในภาษาไทยและภาษาจีนมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การตั้งชื่ออาหารแบบตรงและการตั้งชื่ออาหารแบบอุปลักษณณ์

การตั้งชื่ออาหารแบบตรงตามการขึ้นต้นในตำแหน่งแรกชื่ออาหาร มีทั้งหมด 23 ชนิด ได้แก่ ส่วนประกอบอาหาร ประเภทของอาหาร วิธีการทำอาหาร ลักษณะอาหาร เสียงภาษาในชื่ออาหาร ระดับของอาหาร รสชาติ สถานที่ จำนวน กลิ่นของอาหาร สี ลักษณะพิเศษของอาหาร ขนาดของอาหาร คำอวยพร ชื่อเฉพาะของอาหาร ชื่อยี่ห้อของสินค้า อุปกรณ์ในการปรุงอาหาร ประโยชน์ของอาหาร วิธีการรับประทานอาหาร ระยะทาง อุณหภูมิ และมูลค่าของอาหาร

การตั้งชื่ออาหารแบบอุปลักษณณ์ในภาษาไทยและภาษาจีน สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การตั้งชื่ออาหารแบบอุปลักษณณ์สมบุรณ์ และการตั้งชื่ออาหารแบบอุปลักษณณ์กึ่งสมบุรณ์ ซึ่งพบอุปลักษณณ์ทั้งหมด 9 ชนิด ได้แก่ อุปลักษณณ์สิ่งมีชีวิต อุปลักษณณ์ธรรมชาติ อุปลักษณณ์สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ อุปลักษณณ์สิ่งของ อุปลักษณณ์กิริยาอาการ อุปลักษณณ์สิ่งก่อสร้าง อุปลักษณณ์สถานที่ อุปลักษณณ์ฤดูกาล และอุปลักษณณ์สงคราม





### 3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์

กิ่งแก้ว แห้วสุโน (2552) ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์ในภาษาอุ้งบ้านดงเย็น อำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างอุปลักษณ์ และโลกทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณ์ในภาษาอุ้งในบ้านดงเย็น อำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยมีผู้บอกภาษาเป็นชาวอุ้งอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างอุปลักษณ์ในภาษาอุ้ง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสร้างอุปลักษณ์โดยมีคำเชื่อม (เป็น คือ ปาน) เช่น “ข้าเป็นหอยไต่” และการสร้างอุปลักษณ์ที่ไม่เป็นการกล่าวโดยนัย หรือไม่ใช้คำเชื่อม เช่น “ตีนสั้นมือยาว” ประเภทที่มาของอุปลักษณ์ในภาษาอุ้งเมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วจำแนกได้ 5 ประเภท คือ อุปลักษณ์สร้างจากสิ่งมีชีวิต อุปลักษณ์สร้างจากสิ่งไม่มีชีวิต อุปลักษณ์สร้างจากธรรมชาติ อุปลักษณ์สร้างจากการเดินทาง และอุปลักษณ์สร้างจากสิ่งอื่นๆ

โลกทัศน์ที่สะท้อนจากการสร้างอุปลักษณ์มี 3 ประเภท คือ โลกทัศน์ประเภทที่คนมีต่อคน ประกอบด้วยโลกทัศน์เกี่ยวกับสถานภาพของคน สังคม เศรษฐกิจ โลกทัศน์ประเภทที่คนมีต่อธรรมชาติ ประกอบด้วยโลกทัศน์เกี่ยวกับสุขภาพจิต โลกทัศน์ประเภทที่คนมีต่อธรรมชาติ ประกอบด้วย การดูแลสุขภาพ ทัศนคติสุขภาพ อาหาร และโลกทัศน์ประเภทที่คนมีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับผีและวิญญาณ ผีฟ้าผีแถน ผีตาแฮก บาปบุญคุณโทษ

เชิดชัย อุดมพันธ์ (2554) ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์เกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นิรุกติศาสตร์ของอุปลักษณ์เกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ปรากฏในปริเฉทตำรายาและตำราการแพทย์ อีกทั้งวิเคราะห์หน้าที่ของนิรุกติศาสตร์ในปริเฉทตำรายาและตำราการแพทย์ โดยรวบรวมจากหนังสืออุบายประเภทตำรายาและตำราการแพทย์ที่ปริวรรตแล้ว จำนวน 137 ฉบับ

ผลการวิเคราะห์พบนิรุกติศาสตร์เกี่ยวกับโรค 7 แบบ ได้แก่ โรคเป็นมนุษย์ โรคเป็นพืช โรคเป็นสัตว์ร้าย โรคเป็นไฟ โรคเป็นสิ่งสกปรก โรคเป็นความไม่สมดุลหรือสมบูรณของธาตุ และโรคเป็นภูตผี มีนิรุกติศาสตร์เหล่านี้ยึดโยงกับแนวคิดและคตินิยมในบริบทของภาคใต้ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นมุมมองที่ใช้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโรคในด้านที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในแง่สาเหตุการเกิดโรค ชนิด/กลุ่มของโรค การแสดงอาการโรค การแพร่กระจาย/ลุกลามของโรค ความเรื้อรังของโรค และอาการของโรค





ของคำหนึ่งมาใช้ในการเปรียบเทียบเป็นอีกความหมายหนึ่ง โดยชื่ออาหารที่ปรากฏนั้นอยู่ในรูปของอุปสรรคทั้งหมด และกลวิธีการตั้งชื่ออาหารแบบเปรียบเทียบบางส่วน เป็นกลวิธีการตั้งชื่อที่เป็นการเปรียบเทียบและมีแบบตรงรวมอยู่ด้วย

อุปสรรคในชื่ออาหารที่ใช้กลวิธีการตั้งชื่ออาหารแบบเปรียบเทียบสมบูรณ์ และแบบเปรียบเทียบบางส่วน ที่พบในชื่ออาหารมี 5 อุปสรรค ได้แก่ อุปสรรคสิ่งมีชีวิต อุปสรรคของใช้ อุปสรรคธรรมชาติ อุปสรรคสงคราม และอุปสรรคสถานที่

## 2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรค (Metaphor)

อุปสรรค (Metaphor) หมายถึง การนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ โดยนำความหมายประจำคำศัพท์ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ โดยเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงความคิดจากการใช้คำที่มีความหมายถ่ายโยงจากวงความหมายหนึ่งไปอีวงความหมายหนึ่ง (Domain) ซึ่งโครงสร้างของอุปสรรคจะมีวงความหมาย (Domain) 2 ประเภท ได้แก่ วงความหมายต้นทาง (Source domain) และวงความหมายปลายทาง (Target domain) ซึ่งวงความหมายต้นทาง (Source domain) หมายถึง ความหมายเดิมก่อนที่จะนำไปใช้ในการเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นความหมายประจำคำ ส่วนวงความหมายปลายทาง (Target domain) เป็นความหมายใหม่ที่ต้องการสื่อ

อุปสรรค จึงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่นักภาษาศาสตร์ปริชานสนใจศึกษาทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานมีความเชื่อว่า ภาษาสะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาอุปสรรคซึ่งเป็นลักษณะของการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ จะเป็นตัวแทนของการอธิบายเรื่องระบบความคิดหรือระบบโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี การศึกษาอุปสรรคตามแนวทางของภาษาศาสตร์ปริชานนั้น เริ่มจาก เลคอฟและจอห์นสัน นักภาษาศาสตร์ปริชานที่ได้เสนอแนวคิดของเขาทั้งสองไว้ในหนังสือ Metaphor We Live By (Lakoff, G. & Johnson, M., 1980 ; อ้างในชัชวดี. 2548) ว่าการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปแบบของการเปรียบเทียบเป็นอุปสรรค อุปสรรคจะไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของการใช้คำเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิด สังคม อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ ซึ่งไม่ได้เป็นเรื่องของจินตนาการ แต่เป็นเรื่องที่อธิบายได้อย่างเป็นระบบมีเหตุผล ซึ่งเลคอฟ ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับอุปสรรคตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานว่า อุปสรรค (Metaphor) นั้นนอกจากจะเป็นการนำความหมายของคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบแล้ว ยังเป็นเรื่องที่

เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นระบบความคิดของคนในสังคม ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะภาษาเท่านั้น แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันนั้นบอกให้รู้ว่า คนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นมีระบบความคิด หรือมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นต่างๆ เป็นอย่างไร ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลก ซึ่งปรากฏอยู่ในความคิดของเราและไม่เกี่ยวข้องกับคำเราใช้กันเป็นประจำมากเสียจนกระทั่งเรารู้สึกว่าเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบหรือการอุปโลกน์นั้นเป็นการเชื่อมโยงความคิดจากการใช้คำที่มีความหมายถ้อยจากวงของความหมายหนึ่งไปอีกรวงความหมายหนึ่ง (Domain) ซึ่งเป็นไปอย่างอิสระโดยที่เราไม่รู้ตัว และเป็นการเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสุขและความทุกข์ในสังคมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเขาได้ศึกษาอุปโลกน์ที่แสดงมโนทัศน์ที่น่าสนใจได้แก่เรื่องของคำที่มีความหมายบ่งบอกทิศทาง โดยศึกษาคำที่มีความหมายบ่งบอกทิศทางที่เป็นคำกริยา และบุพบทในภาษาอังกฤษ เช่น I'm feeling up. My spirits rose.

จากตัวอย่างข้างต้นคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำศัพท์ที่บอกให้เราารู้ถึงมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกในเรื่องของความสุขและความทุกข์ว่า คนในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษมองว่า เมื่อมีความสุขร่างกายของมนุษย์ก็จะยืดตรงซึ่งเป็นไปในทิศทางขึ้นในทางตรงกันข้ามเมื่อมีความทุกข์ร่างกายของมนุษย์จะโน้มต่ำลงโดยธรรมชาติ จึงมีทิศทางไปในทางลง เราเรียกอุปโลกน์นี้ว่า Conceptual Metaphor คือ อุปโลกน์เชิงความคิด แสดงความคิดของคนในสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ประเด็นสำคัญที่สุดก็คือ อุปโลกน์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของกระบวนการคิดของมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นได้ในรูปของภาษาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การใช้ภาษาของคนในสังคมบอกให้รู้ว่า คนในสังคมหนึ่งๆ นั้น มีระบบความคิดเป็นอย่างไรอุปโลกน์ในตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน จึงสะท้อนระบบมโนทัศน์ของคนในสังคมด้วยเรียกว่าเป็น อุปโลกน์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor) และด้วยเหตุผลนี้การศึกษาเรื่องอุปโลกน์จึงสามารถทำให้เราเข้าใจชีวิตและระบบมโนทัศน์ได้

## วิธีการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยและเกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ
2. เลือกคำเรียกชื่อโรคที่เป็นโรคพื้นฐานจากตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไปของ สรุเกียรติ อาชานาภาพโดยแยกคำเรียกชื่อโรคตามระบบ



3. นำรายชื่อโรคที่จัดตามประเภทดังกล่าวไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เกิด เติบโต และใช้ภาษาไทยอยู่ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีความรู้และความชำนาญในการวินิจฉัยโรค

#### 4. วิธีดำเนินการ

4.1 อธิบายให้ผู้บอกภาษาเข้าใจเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้บอกภาษาไทย

4.2 สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยใช้รายชื่อโรคที่จัดประเภทไว้และใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยในการสัมภาษณ์

4.3 บันทึกเสียงลงในเครื่องบันทึกเสียง ขณะสัมภาษณ์ เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง

4.4 บันทึกข้อมูลลงในแบบเก็บข้อมูลภาษาที่เตรียมไว้ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้วิจัยจะซักถามผู้บอกภาษาอีกครั้งจนเป็นที่เข้าใจ

5. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ เพื่อศึกษาวิธีการตั้งชื่อโรคที่ปรากฏในภาษาไทย

### ผลการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อโรคในภาษาไทย จำนวน 57 โรค มีกลวิธีการตั้งชื่อโรค 2 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. การตั้งชื่อโรคแบบตรงตัว หมายถึง วิธีการตั้งชื่อโรคที่นำความหมายตรงทางรูปภาษามาเรียกชื่อโรค มีจำนวน 35 โรค ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามคำขึ้นต้นในตำแหน่งแรกของชื่อโรค ได้แก่

1.1 คำขึ้นต้นที่เป็นอาการของโรค หมายถึง วิธีการตั้งชื่อโรคที่ขึ้นต้นด้วยอาการของโรคมีจำนวน 26 โรค ตัวอย่างเช่น [pen<sup>342</sup> tum<sup>445</sup> naj<sup>342</sup> k<sup>hɔ̌</sup>:<sup>342</sup>] เป็นตุ่มในคอ หมายถึง อาการอักเสบของปมเนื้อเยื่อในบริเวณลำคอ

1.2 คำขึ้นต้นที่เป็นอวัยวะที่เกิดโรค หมายถึง วิธีการตั้งชื่อโรคที่ขึ้นต้นด้วยตำแหน่งของอวัยวะที่เกิดโรค มีจำนวน 9 โรค ตัวอย่างเช่น [saj<sup>55</sup> loŋ<sup>342</sup> ham<sup>325</sup>] ไล่ลงท่า หมายถึง ชื่อโรคที่ไล่ลงมาจากตุ่มที่ถุงอัณฑะ

2. การตั้งชื่อโรคแบบอุปลักษณ์หรือเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง วิธีการตั้งชื่อโรคที่นำความหมายประจำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความหมายใหม่ ซึ่งความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่งหนึ่ง จนกลายเป็นการตั้งชื่อโรคแบบอุปลักษณ์ มีจำนวน 22 โรค ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 9 ประเภท ดังนี้

2.1 อุปลักษณ์ธรรมชาติ หมายถึง การที่ธรรมชาติหรือลักษณะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ทุ่ง, ตะวัน และไฟ ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 3 โรค ตัวอย่างเช่น [phæ:3<sup>25</sup>la:m<sup>342</sup> t<sup>h</sup>uŋ<sup>445</sup>] แผลตามทุ่ง หมายถึง ชื่อโรคติดเชื้อชนิดหนึ่งขึ้นเป็นเม็ดเล็กๆ พองใสติดกัน

2.2 อุปลักษณ์ชื่อเรียกสัตว์หรืออวัยวะของสัตว์ หมายถึง การที่นำสัตว์หรืออวัยวะของสัตว์ ได้แก่ แมง, ตีนหมา และตาปลา ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 3 โรค ตัวอย่างเช่น [k<sup>h</sup>a<sup>?</sup>3<sup>25</sup> jum<sup>441</sup>ti:n<sup>342</sup> ma:<sup>325</sup>] ขยุ้มตีนหมา หมายถึง ชื่อโรคติดเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ขึ้นเป็นเม็ดเล็กๆ พองใสติดกันเป็นกลุ่ม มีอาการคันปวดแสบปวดร้อน

2.3 อุปลักษณ์สิ่งของหรือลักษณะของสิ่งที่เราบริโภค หมายถึง การที่นำสิ่งของหรือลักษณะของสิ่งที่เราบริโภค ได้แก่ ส่วาน, บาทร, ไข่ และข้าวสุก ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 4 ตัวอย่างเช่น [pen<sup>342</sup> lom<sup>342</sup> sa<sup>?</sup>3<sup>25</sup> wa:n<sup>445</sup>] เป็นลมส่วาน เป็นอาการวิงเวียนหน้ามืด หรืออาจจะถึงกับหมดสติ

2.4 อุปลักษณ์ชื่อเรียกพืช หมายถึง การที่นำพืช คือ มะม่วง ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับอาการของโรคที่เมื่อเป็นโรคนี้แล้วมีลักษณะบวมเนื่องมาจากการอักเสบ ลักษณะที่บวมนั้นคล้ายกับผลของมะม่วง ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 1 โรค คือ [fi:<sup>325</sup> ma<sup>?</sup>3<sup>42</sup> muɑŋ<sup>445</sup>] ฝีมะม่วง หมายถึง ชื่อกามโรคชนิดหนึ่ง เกิดหนองมีเชื้อในช่องปัสสาวะ

2.5 อุปลักษณ์ชื่อเรียกอาชีพ หมายถึง การที่นำชื่อของอาชีพ คือ อาชีพโสเภณี (กะหรี) ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับโรคที่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรคมีจำนวน 1 โรค คือ [lo:k<sup>451</sup> ka<sup>?</sup>3<sup>42</sup> li:<sup>342</sup>] โรคกะหรี หมายถึง เป็นโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำให้เกิดแผลที่อวัยวะเพศและต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบโต



2.6 อุปสรรคณัชื่อสถานที่ หมายถึง การที่นำชื่อของสถานที่ คือ สำเพ็ง ซึ่งในอดีตเป็นสถานที่ที่มีการขายบริการทางเพศกันอย่างเปิดเผย ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับโรคที่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรคมีจำนวน 2 โรค ตัวอย่างเช่น [lo:k<sup>451</sup> sam<sup>325</sup> p<sup>h</sup>eŋ<sup>342</sup>] โรคสำเพ็ง หมายถึง เป็นกามโรคชนิดหนึ่งติดต่อโดยการสัมผัสหรือร่วมประเวณีกับผู้ป่วยที่เป็นโรคนี

2.7 อุปสรรคณัณฎผี หมายถึง การนำสิ่งที่เป็นความเชื่อและเหนือธรรมชาติ และเป็นสิ่งที่เรามองไม่เห็น คือ ผี ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับโรคที่ไม่ได้แสดงอาการออกมาให้เห็น ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 1 โรค คือ [phi:325 thak45 p<sup>h</sup>i:325 tɔ:ŋ<sup>441</sup>] ผีทักผีต้อง หมายถึง อาการที่ก้อนเนื้อโตผิดปกติตามร่างกายอาจนำไปสู่โรคเนื้องอกหรือมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ซึ่งมีต้นเหตุมาจากต่อมน้ำเหลืองหรือเนื้อเยื่อน้ำเหลืองมีภาวะการเจริญเติบโตมากกว่าปกติ

2.8 อุปสรรคณัลักษณะของโรคที่เกิดหรือลักษณะของอวัยวะที่เกิดโรค หมายถึง การที่นำลักษณะของโรคที่เกิดหรือลักษณะของอวัยวะที่เกิดโรค ได้แก่ เป็นจ้ำๆ สีดำ (ภาพ) และลิ้นที่เป็นฝ้าไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 2 โรค ตัวอย่างเช่น [k<sup>h</sup>aj<sup>55</sup> ka:n<sup>342</sup>] , [k<sup>h</sup>aj<sup>55</sup> p<sup>h</sup>it<sup>44</sup> k<sup>h</sup>aj<sup>55</sup> ka:n<sup>342</sup>] ใช้ภาพ , ใช้พิษ ใช้ภาพ หมายถึง อาการไข้ที่เกิดเพราะถูกยุงลายที่มีเชื้อไข้เลือดออกกัด มีอาการเลือดออกใต้ผิวหนังเป็นจ้ำๆ

2.9 อุปสรรคณัสิ่งสกปรก หมายถึง การนำของเสียที่ถ่ายออกมาจากร่างกาย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสกปรก คือ อุจจาระหรือขี้ ไปใช้เปรียบเทียบกับอาการของโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่ปรากฏเป็นชื่อโรค มีจำนวน 5 โรค ตัวอย่างเช่น [k<sup>h</sup>i:55 kwan<sup>441</sup>] ขี้เกลื้อน หมายถึง โรคผิวหนังเกิดจากเชื้อราขึ้นเป็นดวงขาวๆ อาจมีอาการคัน





ในการตั้งชื่อโรคแบบตรงตัว ประเภทคำขึ้นต้นที่เป็นอาการของโรค มีจำนวนมากที่สุดคือ 26 โรค พบว่า โรคใดที่มีอาการรวมและมีการติดเชื่อจนเกิดอาการอักเสบ มีหนองตามอวัยวะต่างๆ มักจะเรียกว่า “ฝี” แล้วเกิดที่อวัยวะใดก็จะมีคำว่า “ใน” ต่อท้าย เช่น ฝีในหัว ฝีในตับ ฝีในท้อง เป็นต้น นอกจากนี้ในการตั้งชื่อโรคแบบอุปสรรคหรือเชิงเปรียบเทียบ ประเภทอุปสรรค สิ่งสกปรก มีจำนวนมากที่สุดคือ 5 โรค พบว่า โรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา ซึ่งไม่มีประโยชน์ และก่อให้เกิดโรค ได้แก่ หูด กลาก เกื้อื้อน หิด และรังแค มีการนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นของเสีย ถ่ายออกมาจากร่างกายของเรา นำรังเกียจ และสกปรก นั่นก็คือ ขี้ ซึ่งให้ความหมายในเชิงลบว่าผู้ที่ป่วยเป็นโรคขี้หูด ขี้กลาก ขี้เกื้อื้อน ขี้หิด และขี้รังแค ซึ่งผู้ที่เป็นโรคผิวหนังคนในสังคมมักจะมองว่าเป็นคนที่สกปรก ไม่รักษาความสะอาดและนำรังเกียจ ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า อุปสรรคสิ่งสกปรกเป็น 1 ใน 9 อุปสรรคที่มีความโดดเด่นกว่าอุปสรรคอื่นๆ

### ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษากลวิธีการตั้งชื่อหมู่บ้านในภาษาไทยอยู่ที่จังหวัดสระบุรี
2. ควรมีการศึกษากลวิธีการตั้งชื่อคนของหมู่บ้านไทยอยู่ในระดับอายุที่แตกต่างกัน

## เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว แห้วสุโน. (2552). **อุปลักษณะในภาษาอุ้อบ้านดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา คุ้มณะศิริ. (2523). **วรรณยุกต์ในภาษาอุ้อ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิง ลู. (2553). **กลวิธีการตั้งชื่ออาหารและอุปลักษณะในภาษาไทยและภาษาจีน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เชิดชัย อุดมพันธ์. (2554). **อุปลักษณะเกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นันทพร นิลจินดา. (2532). **ศัพท์ภาษาอุ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระสุขุม มัชชิกานัง. (2542). **ลักษณะคำและการเรียงคำในภาษาอุ้อ หมู่บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรวลี เข้มแข็ง. (2545). **การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาอุ้อในผู้พูดที่อายุต่างกัน บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฟาง ฟาง. (2554). **การตั้งชื่อคนไทยและการตั้งชื่อคนจีน : การศึกษาเปรียบเทียบ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณภา บุญประทีป. (2553). **การศึกษาชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.





วีรัช ศิริวัฒนชนาวิน. (2544). การตั้งชื่อของคนไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศรีพิน ศิริวิศิษฐ์กุล. (2529). ลักษณะภาษาย่อ(ญ้อ)ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภอรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรเกียรติ อาชานุภาพ. (2544). ตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.

อวยพร พานิชและคณะ. (2550). ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.





ประเด็นการแสวงหาความรู้ทางภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 38 เลือกที่จะใช้วิธีการสอบถามผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ 28 ศึกษาด้วยตนเองผ่านตำรา ร้อยละ 16 ศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในประเด็นด้านความสนใจ ร้อยละ 64 ระบุมีความสนใจในการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ในประเด็นของรูปแบบคู่มือ ผู้สูงวัยร้อยละ 38 ต้องการคู่มือที่เป็นรูปเล่ม และต้องการศึกษาด้วยตนเอง เป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และในประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 54 มีปัญหาด้านสายตา ในส่วนของเนื้อหาของคู่มือ ผู้สูงอายุต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับการตกท้าย คำศัพท์เกี่ยวกับอาหารและการกิน การบอกเวลา คำศัพท์เกี่ยวกับการไปพบแพทย์ การบอกทิศทาง คำศัพท์เกี่ยวกับผลไม้ และคำศัพท์เกี่ยวกับการรับโทรศัพท์ ตามลำดับ ส่วนประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ ผู้สูงวัยคิดว่า คู่มือมีประโยชน์ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ :** คู่มือภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21



## Abstract

The purposes of this research were to study problem conditions, and the needs on the usage communicative English of Elderly in the 21<sup>st</sup> Century and to study the guidelines for developing communicative English handbook for Elderly in the 21<sup>st</sup> Century in Muang District, Chiang Rai Province. The population were 50 elderly in Muang District, Chiang Rai Province. These samples were selected by using stratified purposive sampling method. The research instruments consisted of paper and online questionnaires. The statistics used for the data analysis included mean, standard deviation, and content analysis. The findings found that most of elderly have never been studying English before (64%), level of English proficiency is at average level (48%) which showed that elderly still lack of communicative English skills (listening and speaking). In addition, they think that English skill is not enough (78%), and communicative English is needed (96%). Most of them studied by consulting language expert (38%), follow by self-study (28%), learning through electronic devices respectively. Elderly prefers a handbook format (38%), and spend 1 hour per week to study. Most of them have eye sight problem (54%). For the content in handbook, they prefer as follow 1) Greeting 2) Food and eating 3) Timing 4) Medical Term 5) Direction 6) Fruits 7) Telephoning expression. Lastly, elderly think that the handbook will be useful.

**Keywords :** English handbook Communicative English Elderly in the 21<sup>st</sup> Century



นอกจากนี้ สุพรรณณา เพ็ชรรักษา (2558) กล่าวว่า การให้การศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์และท้าทาย และซับซ้อน เป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลง ที่เต็มไปด้วยความท้าทาย รวมทั้งโอกาสและสิ่งที่เป็นไปได้ใหม่ๆ และจากรายงานสรุปสมัชชาโลกว่าด้วยเรื่องผู้สูงวัยครั้งที่ 2 ในโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ อ้างถึงประเด็นที่ 4 การเข้าถึงความรู้ การศึกษา และการฝึกอบรมนั้นระบุว่าสังคมฐานความรู้จำเป็นต้องมีนโยบายที่มีหลักประกันว่าประชาชนจะเข้าถึงการศึกษาได้ตลอดชีพ เพื่อความมั่นใจในคุณภาพของทั้งปัจเจกและประชาชาติ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากศักยภาพและความเชี่ยวชาญของคนทุกวัยโดยเฉพาะผู้สูงวัยที่มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นพร้อมวัยที่เพิ่มขึ้น

อีกทั้ง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) ระบุว่า หลายประเทศที่มีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยเช่นเดียวกับไทย โดยเกรียงศักดิ์ได้นำเสนอเฉพาะนโยบายด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงวัย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงวัยใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ชะลอภาวะสมองเสื่อม และป้องกันโรคซึมเศร้า โดยประเทศไทยควรต้องเร่งส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงวัย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชนทั่วไป เช่น สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรสำหรับผู้สูงวัยสถาบันอาชีวศึกษาจัดโครงการและกิจกรรมเรียนรู้สำหรับผู้สูงวัย เช่น สอนอินเทอร์เน็ต ภาษาอังกฤษ ทักษะอาชีพตามความสนใจ ฯลฯ เพื่อส่งเสริมผู้สูงวัยใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ลดภาวะโรคซึมเศร้า และมีความสุข

สอดคล้องกับ ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2558) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือการศึกษาตลอดชีวิต นับเป็นกระแสหลักของสังคมในปัจจุบันที่ต้องการให้ประชาชนในสังคมได้ตระหนักถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่ไม่ได้สิ้นสุดลงหลังจบการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดแทรกไปในวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ความรู้จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ล้วนมีส่วนช่วยผลักดันให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การได้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตและการที่สังคมมีประชาชนจำนวนมากที่เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้สังคมแห่งนั้นกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน องค์กร จนถึงสังคมเมือง

ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงโอกาสในการยกระดับการศึกษาสำหรับผู้สูงวัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีแนวคิดในการจัดทำคู่มือพัฒนา



ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อนวัตกรรมสำหรับผู้สูงวัยในการศึกษาเพิ่มเติม ถือเป็นส่งเสริมการเรียนรู้เข้าสู่ชุมชนส่งเสริมให้ผู้สูงวัยใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้วยตนเอง หรือการเข้าร่วมกิจกรรมอบรม ส่งเสริมให้ผู้สูงวัยใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ลดภาวะความซึมเศร้าได้อีกทาง อีกทั้ง ฝีมือที่พัฒนาขึ้น เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ และเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้ผู้ที่ได้รับการอบรม หรือผู้ที่ได้รับฝีมือฯ แม้ว่าหากโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วนั้น ผู้สูงวัยยังสามารถหยิบเอาฝีมือฯนี้ มาช่วยในการสนทนากับชาวต่างชาติในสถานการณ์ต่างๆ หรือพูดคุยกับบุตรหลานได้ ซึ่งการใช้ฝีมือฯนี้ถือเป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ ไม่ต้องลงทุนมากไม่ต้องใช้ทรัพยากรมากในการใช้งาน สามารถพกพาสะดวก มีขนาดและตัวหนังสือที่เหมาะสมกับผู้สูงวัย ถือเป็นอีกหนึ่งการพัฒนาวัตกรรมการที่ยั่งยืน

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้สูงวัย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21

### ทบทวนวรรณกรรม

#### 1. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมผู้สูงวัย

นิยาม “ผู้สูงวัย” “ผู้สูงอายุ” เป็นวัยบั้นปลายของชีวิต ดังนั้นปัญหาของผู้สูงวัยในทุกด้านโดยเฉพาะด้านสังคม และสาธารณสุขจึงแตกต่างจากคนในวัยอื่น ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าจำนวนผู้สูงวัยเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลไทยและทั่วโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีความพยายามและมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องให้ทุกคนตระหนัก เข้าใจ และพร้อมดูแลผู้สูงวัยให้ทัดเทียม เช่นเดียวกับการดูแลประชากรในกลุ่มอายุอื่น 2 “ผู้สูงวัย” หรือบางคนเรียกว่า “ผู้สูงอายุ” เป็นคำที่บ่งบอกถึงตัวเลขของอายุว่ามีอายุมาก โดยนิยามนับตามอายุตั้งแต่แรกเกิด (Chronological age) หรือทั่วไป เรียกว่า คนแก่ หรือ คนชรา โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า คนแก่ คือ







นอกจากนี้ พลอยพรรณ เชี่ยวชาญ (2559) ยังได้อ้างถึงสุรกุล เจนอบรม (2541) ที่ระบุกำหนดการเป็นบุคคลสูงวัยไว้ว่า บุคคลผู้จะเข้าข่ายเป็นผู้สูงวัย มีเกณฑ์ในการพิจารณาแตกต่างกันโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นผู้สูงวัยไว้ 4 ลักษณะดังนี้

1) พิจารณาความเป็นผู้สูงวัยจากอายุจริงที่ปรากฏ (Chronological Aging) จากจำนวนปีหรืออายุที่ปรากฏจริงตามปฏิทินโดยไม่นำเอาปัจจัยอื่นมารวมพิจารณาด้วย

2) พิจารณาความเป็นผู้สูงวัยจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physiological Aging หรือ Biological Aging) กระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุขัยในแต่ละปี

3) พิจารณาความเป็นผู้สูงวัยจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ (Psychological Aging) จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ สถิติปัญญา การรับรู้และเรียนรู้ที่ถดถอยลง

4) พิจารณาความเป็นผู้สูงวัยจากบทบาททางสังคม (Sociological Aging) จากบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล ตลอดจนความรับผิดชอบในการทำงานลดลง

## 2. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม (Social Activity Theory)

Havighurst (1967, pp. 96) อธิบายว่า ถ้าบุคคลใดมีกิจกรรมมากอย่าง จะสามารถปรับตัวได้มากขึ้นเท่านั้น และมีความพึงพอใจในชีวิตสูง ที่ทำให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป แนวคิดนี้จะเห็นว่ากิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับผู้สูงวัยมากกว่าการลดบทบาท (Role Loss) ทางสังคมลง และจะพบว่าผู้สูงวัยมีทักษะเกี่ยวกับตนเองในทางบวกและมองโลกในแง่ดี จะมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม และบทบาทใหม่ๆ ให้กับผู้สูงวัยพอสมควร

2.1 กิจกรรมนันทนาการ ผู้สูงวัยสามารถทำได้ทุกช่วงอายุ ทำให้ร่างกายสดชื่น ทำหายกระตุ้นเตือนเปลี่ยนแนวคิด และได้สัมผัสกับคนอื่น รวมทั้งทำให้จิตใจของเราตื่นตัวอยู่เสมอ และมีชีวิตชีวา ผู้สูงวัยควรทำในสิ่งที่ตนเองชอบ และตนเองมีทักษะ หรือความถนัดเป็นพิเศษ ทักษะในงานวิชาชีพ อาจนำมาใช้ในกิจกรรมนันทนาการได้ ควรเลือกหลายๆ กิจกรรม และต้องมีเวลาพอด้วย ได้แก่

- 1) งานอดิเรก เช่น วาดรูป ทำอาหาร การจัดสวน งานช่างไม้ ทอผ้า ทำหุ่น
- 2) เกม เช่น บริดจ์ หมากรุก ปริศนาอักษรไขว้
- 3) กีฬา เช่น เดิน ว่ายน้ำ ขี่จักรยาน ติกอล์ฟ เล่นเทนนิส
- 4) ดนตรี เช่น เล่นดนตรี แต่งเพลง การขับร้องเพลง
- 5) ชมรม เช่น การเข้าชมรมต่างๆ เช่น ชมรมกีฬา ศาสนา การเมือง ชมรมผู้สูงอายุ
- 6) การท่องเที่ยว เช่น การเขียนหนังสือคู่มือท่องเที่ยว โกดบรรยายในการท่องเที่ยว

กิจกรรมด้านนันทนาการในส่วนของบทบาทของผู้สูงวัยนั้น มีได้หลายรูปแบบทั้งเป็นผู้กระทำเอง ทั้งเป็นงานอดิเรก และงานอาชีพ เป็นผู้ให้การปรึกษาแนะนำ หรือเป็นผู้สอน หรือเป็นผู้บรรยายพิเศษได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน ครอบครัวและสังคม

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ เมื่ออยู่ในวัยสูงวัย การเรียนรู้ยังมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองความอยากรู้ อยากเห็นความพึงพอใจ หรือเพื่อการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง ให้ได้ประสบความสำเร็จ ในแง่สุขภาพจิต การเรียนรู้จะเป็นการกระตุ้นจิตใจ และเป็นการแลกเปลี่ยนความสนใจกับผู้อื่น เช่นการเรียนรู้ในระบบการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกระบบ การเรียนในมหาวิทยาลัยเปิด และการอบรมระยะสั้นๆ เป็นต้น

2.3 กิจกรรมบริการผู้อื่น เนื้อแท้ของชีวิตอย่างหนึ่งคือ การเสียสละ และทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคม นอกเหนือไปจากทำให้แก่ตนเอง ครอบครัว โดยผ่านงานอาสาสมัคร ผู้สูงวัยอาจลงงานอาสาสมัครหลายๆ อย่างแล้วพิจารณาด้วยตนเอง ว่ากิจกรรมแบบไหนที่เหมาะสมกับตนเองที่สุด บริการอาสาสมัครมีหลายแนวทาง

### 3. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคู่มือพอสรุปได้ ดังนี้

คู่มือเป็นเอกสารที่ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ที่ผู้ศึกษาด้วยตนเอง ลัดดาวรรณ นวลสงค์ (2558) ให้ความหมายของคู่มือ คือ เอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดทำเป็นรูปเล่ม มีองค์ประกอบและเนื้อหารายละเอียดเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือมีความสะดวกในการศึกษาเรื่องที่สนใจได้ด้วยตนเอง

วลัยวัลลภ์ พุ่มพิงพุท (2554 : 19) ได้กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตามจะต้องใช้สื่อ สื่อที่สำคัญ คือ คู่มือ เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เนื้อหาและวิธีการ ตลอดจนการวัดผลความสำเร็จของการดำเนินงาน



ความหมายของคู่มือนั้นมีผู้ให้ความหมายดังนี้

สุรัสวดี จินดาเนตร (2553) สรุปความหมายของคู่มือว่า คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการของผู้ใช้ให้สามารถดำเนินกิจกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้มากที่สุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง (2548) กล่าวว่าหนังสือคู่มือเป็นหนังสือสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ คือเป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้เฉพาะงานด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งมักจะเป็นหนังสือขนาดเล็ก ออกแบบเพื่อประหยัดสวยงามและเพื่อความสะดวก

จากความหมายของคู่มือ สรุปข้างต้นได้ว่า คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นมาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือแนวทางปฏิบัติกิจกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติตามในชีวิตจริงได้ โดยมีรูปแบบกะทัดรัด เหมาะแก่การพกพา อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ลัดดาวรรณ นวลสงค์ (2558) กล่าวว่า คู่มือที่ดี ควรมีคุณภาพ 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านองค์ประกอบและด้านเนื้อหา ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ขอบข่ายของเนื้อหาต้องครอบคลุมและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาในคู่มือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ การนำเสนอควรเป็นระบบ เข้าใจง่าย รวมถึงการเสนอสื่อ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาเอกสารประกอบนั้น ต้องมีขั้นตอนที่สัมพันธ์กัน และควรระบุขั้นตอนและวิธีใช้ให้ชัดเจน

2) ด้านการใช้ภาษา คู่มือควรมีการแนะนำการใช้คู่มือและต้องเขียนโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

3) ด้านรูปแบบ ขนาดเหมาะสมต่อการใช้งาน ใช้สะดวก ส่วนใหญ่นิยมจัดเป็นรูปเล่ม มีลักษณะตัวอักษรที่อ่านง่าย ชัดเจน และรูปภาพที่ใช้ประกอบต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา สื่อความหมายได้ชัดเจน ดึงดูดความสนใจ และเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

พัชรินทร์ จันทร์แจ่ม (2559) ได้ศึกษาความหมาย และลักษณะของคู่มือที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

1) ด้านรูปแบบ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน มีรูปภาพประกอบ เหมาะสมกับเนื้อหาและการนำเสนอกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน

2) ด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจน เหมาะสม ระบุขอบข่ายเนื้อหา คู่มือ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ คำแนะนำการศึกษาคู่มือเขียนไว้ชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาความรู้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็น

3) ด้านการนำไปใช้ กำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือไว้ชัดเจน กำหนดกิจกรรมเนื้อหา และแบบฝึกได้สัมพันธ์กัน และมีกิจกรรมประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาของคู่มือ

ในส่วนของการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น สหทัศน์ ศ. และคณะ (2560) พบว่าคู่มือสนทนาภาษาอังกฤษ สามารถแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการขายสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าไหมแพรวาและผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนมีความพึงพอใจต่อคู่มือสนทนาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปจากความหมายและลักษณะคู่มือที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถศึกษานำมาเป็นแนวทางในการสร้างคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งอยู่ในรูปของเอกสาร หรือหนังสือ เพื่อให้ผู้สูงวัยที่นำไปใช้สามารถจะปฏิบัติตามให้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งเป้าไว้ในเอกสารหรือหนังสือนั้นได้ด้วยตนเอง

สำหรับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้สูงวัยนั้น

อาชญญา รัตนอุบล และคณะ (2555) พบว่า กรณีศึกษาที่ตีของประเทศไทย เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับผู้สูงวัย ครอบครัว และชุมชนโดยรวม โดยบูรณาการกิจกรรม การเรียนรู้และกิจกรรมการเตรียมความพร้อม เพื่อให้ผู้สูงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ส่วนข้อมูลปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการศึกษา/การเรียนรู้ สำหรับผู้สูงวัยพบว่า ผู้สูงวัยมีปัญหาสุขภาพทางกายมากที่สุด มีความต้องการด้านความเชี่ยวชาญของวิทยากร/ผู้สอนมากที่สุด รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษา/การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สาม รูปแบบศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงวัยในชุมชน รูปแบบเมือง/ชุมชนสำหรับผู้สูงวัยรูปแบบชมรมผู้สูงวัย/สโมสรผู้สูงวัย และรูปแบบการรวมกลุ่มของผู้สูงวัยตามอัครยาศัย

ธีรศักดิ์ สร้อยศิริ และ อัจฉรา ปุราคม (2019) พบว่า ผู้สูงอายุมีสรรณณะสูงขึ้น โดยพิจารณาเป็นรายด้าน เช่น ด้านความรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต, ด้านทัศนคติการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะความรู้สึกเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี



ช่วยทำให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การใช้สมาร์โฟน ช่วยในการติดต่อสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีทำให้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย และการเรียนรู้เทคโนโลยีทำให้เข้าใจคนสมัยใหม่มากขึ้น และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการประเมินด้านทักษะพบว่าผู้สูงอายุที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบนวัตกรรมบทเรียนออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่าก่อนเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะใช้สมาร์โฟน

ฐิติมา ดวงวันทอง (2560) พบว่า การศึกษาที่มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุมากที่สุดคือการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับผู้สูงอายุ โดยมีหมวดเนื้อหาการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ด้านประกอบไปด้วย เนื้อหาด้าน สุขภาพอนามัยที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เนื้อหาด้านการปรับตัวทาง สังคมและจิตใจ เนื้อหา ด้านการออม เนื้อหา ด้านการเรียนรู้และเนื้อหา ด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย และได้นำมาประยุกต์เข้ากับการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร โดยใช้กิจกรรมทางการเกษตร หัตถกรรม และกิจกรรมการขาย เป็นตัวส่งเสริมการเรียนรู้

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2558) พบว่า แนวทางการจัดศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลและชุมชนประกอบด้วย องค์ประกอบหลักแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และผลผลิตจากการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้

กิจปพน ศรีธานี และคณะ (2563) พบว่า 1) ระดับความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาระดับความต้องการเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเรียนรู้ด้านการออมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้าน สุขอนามัย และด้านการปรับตัวทางด้านจิตใจ ตามลำดับ 2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในตำบลเวียงนาง อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม

สุชาดา แม่นพยัค (2017) พบว่า สภาพการเรียนรู้ และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทุกด้าน รูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่พัฒนาขึ้นมี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ และสาระการเรียนรู้

ของผู้สูงอายุส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบซึ่งมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิธีการเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเองที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต 2) เงื่อนไขการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ 3) เนื้อหาการเรียนรู้เป็นสาระและกระบวนการที่เป็นสื่อให้เกิดการเรียนรู้ 4) สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อวิถีชีวิตอย่างไม่เป็นทางการตามศักยภาพและความต้องการของผู้สูงอายุ 6) ปัจจัยเกื้อหนุนเป็นส่วนที่เอื้อให้ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

ไพบุรณ์ พงษ์แสงพันธ์ และคณะ (2557) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ : การวิเคราะห์สถานการณ์ พบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีอายุระหว่าง 60-84 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสและมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา งานในปัจจุบันที่ทำส่วนการค้าขายธุรกิจส่วนตัวรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ทำงานวันละ 4-8 ชั่วโมงต่อวัน โดยส่วนใหญ่ทำงานเดือนละมากกว่า 20 วัน รายได้ต่อคนส่วนใหญ่อยู่ระหว่างเดือนละ 5001-10000 บาท ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ (56.57%) และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (49.85%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พัฒนาความรู้หรือทักษะในการทำงาน ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการทำงานในด้าน ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน คณิตศาสตร์ การพัฒนาธุรกิจ การพัฒนาอาชีพ ด้านต่างๆ ทักษะการทำงานให้มีประสิทธิภาพและมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ พบว่าปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและด้านการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้จากหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละกลุ่มอายุ มีความแตกต่างกัน โดยพบว่าอายุ 60-64 ปี มีปัญหาสูงกว่าในกลุ่มอายุ 65-69 ปี และ 70-74 ปี ตามลำดับ กลุ่มอาชีพประมง และกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป มีปัญหาด้านการได้รับการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น การเปรียบเทียบความต้องการด้านการฝึกนัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและด้านการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้จากหน่วยงานต่างๆ พบว่า กลุ่มรายได้ 5001-10000 บาท มีความต้องการสูงกว่าในกลุ่มรายได้อื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 60-64 ปี ที่มีรายได้น้อยและไม่มีความรู้ซึ่งเป็นกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้



ทองคำศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข และคณะ (2558) ทำการวิจัยด้านการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ และอาชีพของผู้สูงอายุ การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพลัดพลัง ในชุมชนเขาสามมุก ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ (60.0%) ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (50.0%) ไม่รู้วิธีการเรียนรู้ (50.0%) และไม่เคยได้รับการฝึกทักษะในการเรียนรู้ (50.0%) ในด้านความต้องการด้านการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ไม่ต้องการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ (60.0%) ไม่ต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ (50.0%) ไม่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (50.0%) ไม่ต้องการฝึกนิสัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (50.0%) ไม่ต้องการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ (40.0%) แต่มีความต้องการได้รับการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ (55.0%) รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นคือ โครงการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเรื่องปัญหาสุขภาพจากการทำงาน จากนั้นกลุ่มตัวอย่างนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีการหยุดพักหรือเปลี่ยนอิริยาบถระหว่างการทำงานเป็นระยะๆ บางคนเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายโดยการรำกระบองทุกวัน เป็นเวลา 1 เดือน ผลการเปรียบเทียบภาวะพลัดพลัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะพลัดพลังหลังเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฐิติกาญจน์ อัครกุล (2562) พบว่าแบบแผนการใช้เวลาในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุไทยเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในช่วง ปี 2544-2558 กล่าวคือ เกือบทั้งหมดไม่ได้ใช้เวลาในการเรียนรู้ และกลุ่มที่ได้ใช้เวลาในการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ สะท้อนให้เห็นว่า แม้จะมีนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น จากการตระหนักถึงการเป็นสังคมสูงวัยของสังคมไทยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ฐิติกาญจน์ พบว่า มีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่ได้ใช้เวลาในการเรียนรู้ ประเด็นนี้อาจสะท้อนได้ 2 มิติ ได้แก่ การให้นิยามเกี่ยวกับการเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุ ที่ไม่ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับช่วงวัย และการนำนโยบายไปปฏิบัติจริงที่ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะเห็นว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงวัยทั้งสิ้น โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้สูงวัย ซึ่งสามารถปรับและนำไปใช้ในการจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อสูงวัยในศตวรรษที่ 21 ได้

## วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

## เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามข้อมูลขั้นพื้นฐานความต้องการคู่มือพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 โดยสร้างแบบสอบถามอยู่ในรูปแบบของชุดเอกสารและแบบออนไลน์ ปรับปรุงตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และรูปแบบของการใช้ภาษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC-Index of item -Objective Congruence) โดยหลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วแบบสอบถามถูกแบ่งได้ ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามปลายเปิดซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเพศ อายุ และภูมิฐานะ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 คำถามปลายปิด ซึ่งเป็นข้อมูลสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทั้งนี้ มีการนำผลมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเลือกแบบสอบถามที่มีค่าสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัย ซึ่งในวิจัยครั้งนี้ แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

## วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เลือกพื้นที่วิจัย โดยกำหนดให้อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดเชียงราย



2. ผู้วิจัยศึกษาถึงความต้องการของกลุ่มผู้สูงวัยในชุมชนพื้นที่ศึกษาในการพัฒนาศักยภาพ
3. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ออกแบบเครื่องมือวิจัยที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม
6. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ และเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สูงวัยที่มีต่อการพัฒนา คู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล จะถูกนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ระดับความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 0.00 - 1.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับน้อยมาก
- ค่าเฉลี่ย 1.01 - 2.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.01 - 3.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.01 - 4.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.01 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำ หรือข้อความที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาตีความสังเคราะห์ และวิเคราะห์ด้วยหลักแห่งเหตุผล สร้างข้อสรุปแบบ อุปนัย (Inductive

Analysis) อภิปรายถึงข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ และประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถามการศึกษา

## ผลการวิจัย

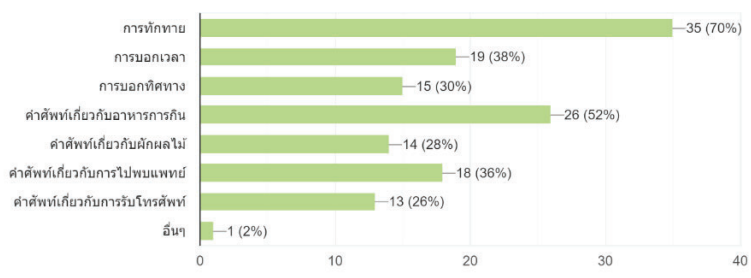
จากการสำรวจประชากรตัวอย่างผู้สูงวัยจำนวน 50 คน ที่ตอบแบบสอบถามทั้งในรูปแบบเอกสารและออนไลน์ พบว่า ร้อยละ 56 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 44 เป็นเพศชาย สำหรับช่วงอายุผู้สูงวัย อายุระหว่าง 60-65 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมา ช่วงอายุ 55-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 18 และช่วงอายุ 66-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งหากพิจารณาจากช่วงอายุแล้วคู่มือการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 คือ อายุระหว่าง 60-65 ปี ซึ่งเป็นวัยพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง หากพิจารณาถึงระดับการศึกษาของผู้สูงวัย พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46 และระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16 ซึ่งหากพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษ ควรพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะกับพื้นฐานการศึกษาของผู้สูงวัย ผู้สูงวัยระบุว่าไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 64 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนค่อนข้างเยอะ เป็นผลมาจากข้อจำกัดของโอกาสในการศึกษา ผู้สูงวัย ร้อยละ 48 ระบุว่ามีทักษะภาษาอังกฤษน้อยที่สุด และร้อยละ 22 มีทักษะระดับปานกลาง และร้อยละ 20 มีทักษะระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้สูงวัยยังขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การพูดและการฟัง) สำหรับความคิดเห็นต่อความเพียงพอของทักษะภาษาอังกฤษที่มีต่อการสื่อสาร ผู้สูงวัย ร้อยละ 78 คิดว่าตนเองยังไม่เพียงพอ ร้อยละ 96 คิดว่าการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความจำเป็น จากผลการสำรวจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้สูงวัย ร้อยละ 38 ระบุว่าใช้วิธีการสอบถามผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ 28 ใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเองผ่านตำรา ร้อยละ 18 ศึกษาด้วยตนเอง และลำดับสุดท้าย ร้อยละ 16 ระบุว่าศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี และ แอปพลิเคชัน สำหรับความสนใจในการศึกษาเพิ่มเติม ผู้สูงวัยร้อยละ 64 ระบุว่ามีความสนใจในการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ในขณะที่ร้อยละ 36 ระบุว่าไม่มีความสนใจในส่วนของคุณ่มือภาษาอังกฤษในผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 ผู้สูงวัย ร้อยละ 44 ระบุต้องการคู่มือที่เป็นรูปเล่ม ร้อยละ 38 ต้องการในรูปแบบวิดีโอ เทปบันทึกเสียง และร้อยละ 18 ต้องการในรูปแบบในแอปพลิเคชัน ด้านความถี่ในการศึกษาด้วยตนเองของ



ผู้สูงอายุ พบว่า ร้อยละ 50 มีความต้องการศึกษาด้วยตนเอง เป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 34 พบว่า มีความต้องการน้อยกว่า 30 นาทีต่อสัปดาห์, ร้อยละ 6 พบว่า มีความต้องการมากกว่า 2 ชั่วโมงขึ้นไป และร้อยละ 10 มีความต้องการ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้สูงอายุ ร้อยละ 54 มีปัญหาด้านสายตา ร้อยละ 18 มีปัญหาด้านการฟัง ร้อยละ 14 มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคประจำตัว ร้อยละ 8 ระบุว่าไม่มีปัญหาใดๆ และลำดับสุดท้าย ร้อยละ 6 ระบุว่า ต้องดูแลบุตรหลาน ตามลำดับ

ในส่วนของความต้องการเนื้อหาในคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงอายุ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 1. การทักทาย (Greeting) (ร้อยละ 70) 2.) คำศัพท์เกี่ยวกับอาหารและการกิน (Food and Eating) (ร้อยละ 52) 3.) การบอกเวลา (Timing) (ร้อยละ 38) 4.) คำศัพท์เกี่ยวกับการไปพบแพทย์ (Medical Term) (ร้อยละ 36) 5.) การบอกทิศทาง (Direction) (ร้อยละ 30) 6.) คำศัพท์เกี่ยวกับผลไม้ (Vegetable and fruits) (ร้อยละ 28) และ 7.) คำศัพท์เกี่ยวกับการรับโทรศัพท์ Telephoning Expression

หากมีการจัดทำคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงอายุ ท่านต้องการให้มีเนื้อหาเรื่องใดบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)  
50 responses

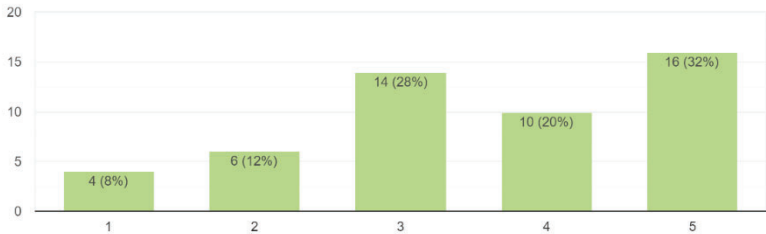


ภาพที่ 1 ความต้องการด้านเนื้อหาในคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21

สำหรับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อประโยชน์ของการพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ร้อยละ 32 คิดว่ามีประโยชน์ระดับมากที่สุด ร้อยละ 28

คิดว่ามีประโยชน์ระดับปานกลาง ร้อยละ 20 มีประโยชน์ระดับมาก ร้อยละ 12 มีประโยชน์ในระดับน้อย, และร้อยละ 8 เห็นว่ามีประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

ท่านคิดว่าการจัดทำคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับ...ยชนในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุน้อยเพียงใด  
50 responses



**ภาพที่ 2** ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัย สำหรับข้อเสนอแนะที่ประชากรตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1.) ถ้าจัดทำเป็นเอกสารควรทำตัวอักษรขนาดใหญ่ อ่านง่าย 2.) ถ้าอยู่ในรูปแบบแอปพลิเคชันก็จะดี 3.) ควรจะมีคู่มือสำหรับผู้สูงวัยที่สามารถใช้ได้กับการสื่อสารในชีวิตประจำวันและสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ 4.) ควรมีสื่อที่เข้าใจและจำได้ง่าย และ 5.) ขอแบบที่ผู้สูงวัยเข้าใจได้ง่าย อยากให้คู่มือประกอบภาพและเสียงด้วย

### อภิปรายผลและสรุปผล

จากการศึกษาความต้องการคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัย ในศตวรรษที่ 21 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พิจารณาจากช่วงอายุแล้วคู่มือการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 คืออายุระหว่าง 60-65 ปี ซึ่งเป็นวัยพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับอาชญญา (2011), ไพบูรณ์ (2557) และฐิติมา (2560) และหากพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษ ควรพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมกับพื้นฐานการศึกษาของผู้สูงวัยในระดับประถมศึกษา เนื่องจาก ผู้สูงวัยระบุว่าไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองมาก่อน เป็นผลมาจากข้อจำกัดของโอกาสในการศึกษาในอดีตสอดคล้องกับไพบูรณ์ (2557) ทำให้



ผู้สูงวัยยังขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การพูดและการฟัง) โดยผู้สูงวัย คิดว่าการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่แล้วผู้สูงอายุเลือกใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเองผ่านตำรา และมีความสนใจในการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม โดยต้องการคู่มือที่เป็นรูปเล่ม ที่เหมาะสำหรับการเรียนรู้เป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์, เนื่องจากผู้สูงวัยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสายตา ในการทำคู่มือฯ ควรใช้ตัวหนังสือที่มีขนาดใหญ่ อ่านง่าย ที่มีเนื้อหาเน้น 1.) การตกทาย 2.) คำศัพท์เกี่ยวกับอาหารและการกิน 3.) การบอกเวลา 4.) คำศัพท์เกี่ยวกับการไปพบแพทย์ 5.) การบอกทิศทาง 6.) คำศัพท์เกี่ยวกับผลไม้ และ 7.) คำศัพท์เกี่ยวกับการรับโทรศัพท์ ซึ่งมีประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงวัยในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับผลวิจัยของสุชาติ (2017) ที่พบว่าเนื้อหาการเรียนรู้ เป็นสาระและกระบวนการที่เป็นสื่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้สูงวัย

จากผลการสำรวจและวิจัย สามารถนำผลการศึกษาเป็นฐานข้อมูลและนำไปพัฒนาการจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากความต้องการและการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่ผู้สูงวัยที่จะได้รับ นำผลการวิจัยในส่วนของรูปแบบคู่มือมาออกแบบคู่มือภาษาอังกฤษซึ่งจากผลจะเห็นว่าผู้สูงวัยยังคงมีความต้องการคู่มือในรูปแบบที่เป็นรูปเล่มซึ่งเหมาะสำหรับการใช้งานโดยอาจพัฒนาคู่มือให้มีรูปเล่มเหมาะสำหรับการอ่านสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางด้านสายตา โดยให้ใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่ จากผลจะเห็นว่าผู้สูงวัยต้องการเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการตกทาย คำศัพท์เกี่ยวกับอาหารการกิน คำศัพท์เกี่ยวกับการบอกเวลา คำศัพท์เกี่ยวกับการไปพบแพทย์และคำศัพท์เกี่ยวกับการบอกทิศทาง โดยสามารถนำผลเหล่านี้ไปใส่ในคู่มือได้ โดยการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงวัย จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงวัย เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (long life learning) ได้

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาและจัดทำคู่มือในภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเกาหลี เป็นต้น และควรมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัยในเขตอำเภออื่นๆ และเปลี่ยนกลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นวันก่อนการเกษียณอายุ





ปิยะ คักดีเจริญ (2558). **องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต**. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 43 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน 2558.

พลอยพรรณ เชี่ยวชาญ. (2559). **บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน**. ปริญญา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

พัชรินทร์ จันทร์แจ่ม. (2559). **การพัฒนาคู่มือการเบิกจ่ายในการจัดทำโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. โครงการวิจัยสถาบันบูรณาการงานวิจัยกับงานประจำ R to R.

ไพบูลย์ พงษ์แสงพันธ์ ทนงศักดิ์ ยิ่งรัตน์สุข สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ และอนามัย เทศกะทีก. (2557). **การพัฒนาการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ : การวิเคราะห์สถานการณ์**. มหาวิทยาลัยบูรพา. คณะสาธารณสุขศาสตร์

ลัดดาวรรณ นวลสงค์. (2558). **การพัฒนาคู่มือปฏิบัติการทำแผนที่ทุนมนุษย์เพื่อสุขภาพของเครือข่ายชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา เครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการเพื่อประชาชน จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สหัสทัศน์ ศ., สหัสทัศน์ ช., วิมุกตานนท์ ธ., หารฤทธิ ., & ทรัพย์สมบัติ น. (2017). **การพัฒนาคู่มือสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติสำหรับวิสาหกิจท่องเที่ยวใหม่แพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์**. วารสารการบริหารการปกครอง มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. ปีที่ 6. ฉบับที่ 2. กันยายน 2507. หน้า 105-119.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2557). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)**. สืบค้นจาก [https://www.nesdc.go.th/ewt\\_dl\\_link.php?nid=6422](https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422) วันที่สืบค้น 12 พฤษภาคม 2563.

- สุพรรณมา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2558). 21st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://supannapetraksa.blogspot.com/>
- สุชาติดา แม้นพยัค. (2017). รูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. ปีที่ 8 ฉบับที่ ฉบับพิเศษ (2017) : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. หน้า 141-155.
- สุธีรา บัวทอง, สุทธิพงศ์ สภาออตต์ และศิริมา จินต์จรัส (2558). ผู้สูงอายุกับเหตุผลในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 12 ฉบับที่ 1,2 : June 2014 - March 2015 (มิถุนายน 2557 - มีนาคม 2558). หน้า 6-17.
- สุรัสวดี จินดาเนตร. (2553). การพัฒนาคู่มือการสอนโครงการคณิตศาสตร์สำหรับครูใน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, : ม.ป.ท.
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2558). ปรัชญาและมโนทัศน์สังคมแห่งการเรียนรู้ = Philosophy and Concepts of Learning Society. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลย์วัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ. (2554). การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต. สารนิพนธ์. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาชญญา รัตนอุบล, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี, และระวี สัจจโสภณ (2554). รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.





Havighurst, Robert J. (Ed.). *Society and Education : A Book of Readings*. New York : Allyn & Bacon, 1967.

## เล่าเรื่องในเรื่องเล่า : กลวิธีการนำเสนอความย้อนแย้งที่นำไปสู่ ความขัดแย้งของสังคมใน “คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ”

### Frame Narrative : Strategies for Presenting the Controversy that Lead to Social Conflicts in “That Night of the Year of the Tiger and Other Animal Stories”

วรโชติ ตีณา\*<sup>1</sup> บุนนเสนอ ตริวิเศษ<sup>2</sup>  
Vorachot Tana<sup>1</sup> Bunsanoe Triwiset<sup>2</sup>

#### บทคัดย่อ

คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ เป็นผลงานรวมเรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (S.E.A. Write Award) ประจำปี 2563 ของ จเด็จ กำจรเดช นักเขียนคุณภาพที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงจากผู้อ่าน และวงการนักเขียน จเด็จ กำจรเดช เคยได้รับรางวัลนี้มาแล้ว ในปี 2554 จากเรื่อง แดดเข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ จาก การวิเคราะห์ คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ พบลักษณะเด่นที่ชัดเจน คือ เป็นรวมเรื่องสั้น ในแนวสัจนิยมมหัศจรรย์ ใช้กลวิธีการเรื่องเล่าที่สร้างความย้อนแย้งในตัวเอง การเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า การเล่าเรื่องในลักษณะดังกล่าว สะท้อนให้เห็นสังคมที่มีความซับซ้อน ยอกย้อน คลุมเครือ จนทำให้ผู้คนแยกไม่ออกว่า อันใดคือความจริงอันใดคือความเสมือนจริง

**คำสำคัญ :** คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ, จเด็จ กำจรเดช, เรื่องเล่าในเรื่องเล่า

\* Corresponding author, e-mail: 610113115004@bru.ac.th1, bunsanoe.tw@bru.ac.th2

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

<sup>1</sup> Undergraduate student., Faculty of Education ,Buriram Rajabhat University

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

<sup>2</sup> Associate Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Science ,Buriram Rajabhat University



## Abstract

That Night of the Year of the Tiger and Other Animal Stories is a collection of short stories of Southeast Asian Writers Award (S.E.A. Write Award) for the year 2020 by Jadet Kamjorndet, a quality writer who is highly regarded by readers and the writers' circles. Jadet Kamjorndet had received this award in 2011 for the story of "The Morning Sun is Too Hot to Sit Sipping Coffee". From analysis, the Night of the Tiger and other Animal Stories has a distinct feature, which is a collection of short stories in a magical realism. The strategies of the storytelling was creating self-contradiction and frame narrative. Such a way of storytelling reflected a complex, controversy, and obscure society that made people unidentifiable which one is truth, which one is virtual.

**Keywords :** That Night of the Year of the Tiger and Tale of Other Animals  
Jadet Kamjorndet Frame Narrative.

## บทนำ

เส้นสมมติเวลาที่สร้างขึ้นเพื่อก้าวผ่านไปสู่อสิ่งใหม่ เช่น ปีใหม่เสมือนเป็นเส้นสมมติแห่งการเริ่มต้นใหม่ หลายคนอาจใช้เป็นโอกาสในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้เกิดขึ้น น่าสนใจว่า “**คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ**” เป็นอีกหนึ่งปรากฏการณ์ของการริเริ่มสร้างเรื่องสั้นสมัยใหม่ในหลายๆ ด้าน ผ่านปลายปากกาของ จเด็จ กำจรเดช ซึ่งได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (S.E.A. Write Award) ถึง 2 ครั้ง จาก แดด เข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ ในปี 2554 และปี 2563 คือเรื่องที่จะกล่าวถึงนี้ ความโดดเด่นของเรื่องนี้คือการสะท้อนความขัดแย้งที่แผ่ซ่านในสังคม ประกอบกับกลวิธีการเล่าเรื่อง **ที่ซับซ้อนซ่อนนัยบางอย่างไว้** สอดคล้องกับคำประกาศรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน ปี 2563 ที่ว่า “**จเด็จ กำจรเดช ทำลายขนบการเขียนเรื่องสั้น ทั้งด้านการเล่าเรื่อง การผูกโครงเรื่อง...นำเสนอแนวคิดที่เรื่องเล่ามีบทบาทสำคัญในการประกอบสร้างความจริงของปัจเจกบุคคล เล่าเรื่องโลกภายในขนานไปกับโลกภายนอกเพื่อสื่อความเสียดเย้ย ย้อนแย้งและวิพากษ์สังคม**” นอกจากนี้ ผู้แต่งสร้างความยุ่งยากจากการสร้างความขัดแย้งตั้งแต่ระดับเล็กๆ จนไปถึงความขัดแย้งของสังคมที่มีวงกว้างมากขึ้น เลือกที่จะตีแผ่มุมมองใหม่ๆ ผ่านกลวิธีการเล่าเรื่องที่เป็นเรื่องเล่า ผสมจินตนาการ ภายใต้ความย้อนแย้งแห่งสรรพสิ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพมากขึ้น จะขอกล่าวแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

### เล่าเรื่องในเรื่องเล่า : จุดต้อยหรือเสน่ห์ในการเล่าเรื่องแบบซ่อนเรื่องเล่า ?

การเดินทางของนักเดินทางในแต่ละครั้ง หากไม่รู้เส้นทาง นักเดินทางมักจะศึกษาเส้นทางก่อน หรือหากไม่ได้ศึกษาเส้นทาง การเดินทางครั้งนั้นคงเป็นไปอย่างระมัดระวัง การเดินทางในที่นี้ ไม่ได้หมายถึง การเดินทางรูปแบบการคมนาคมเท่านั้น ยังรวมถึงการเดินทางในรูปแบบของการอ่านด้วย เพราะนักเดินทางหรือผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับเส้นทางที่เลือกอ่านในงานเขียนประเภทต่างๆ ซึ่งต้องติดตามจนถึงเป้าหมายและเก็บเกี่ยวประสบการณ์ระหว่างทาง มิเช่นนั้นอาจหลงทางหรือตกหลุมพรางทางภาษาได้ รวมถึงเรื่องสั้น **คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ** เป็นเรื่องที่ซับซ้อนด้วยเรื่องเล่า ทำให้อ่านยากและรู้สึกสับสน รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2563, ออนไลน์) ได้แสดงทรรศนะใน allmagazine online ไว้เช่นกันว่า



“เสียงบ่นเกี่ยวกับวรรณกรรมซีไรต์แทบทุกปี คือ อ่านยาก อ่านไม่รู้เรื่อง อ่านแล้วเหนื่อย ฯลฯ รวมถึงเรื่องสั้น คินปีเสื่อและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ...ก็สร้างความรู้สึกรำคาญเหมือนกัน งานเขียนในลักษณะต้านโครงสร้าง (anti-plot) มักทำให้คนอ่านจับต้นชนปลายไม่ถูก...เรื่องสั้นในหนังสือเล่มนี้อ่านรอบเดียวเอาไม่อยู่เพราะหลงกับเรื่องเล่าที่แทรกมาไม่ขาดระยะ”

อย่างไรก็ตาม หากทราบถึงแนวทางหรือกลวิธีการเขียน อาจเป็นเหมือนแผนที่นำทางไม่ให้ผู้อ่านหลงทางและเป็นการศึกษารายละเอียดระหว่างทางไปในตัว จึงได้เลือกกล่าวในเรื่องของกลวิธีเป็นลำดับแรกในบทความนี้

ลักษณะเด่นของรวมเรื่องสั้นเรื่องนี้ คือเป็นการเล่าเรื่องที่ซ้อนเรื่องเล่า และมีการซ้อนเรื่องเล่าอีกชั้นหนึ่ง การใช้เรื่องเล่าซ้อนเข้าไป เช่น การนำความฝันมาประกอบตัวบทหลัก ในลักษณะของการเล่านิทาน, การซ้อนเรื่องสั้นเล่าขนานไปกับตัวบทหลักที่บอกขั้นตอนการเขียนเรื่องสั้น, การสร้างความทับซ้อนระหว่างบทภาพยนตร์กับตัวบทหลัก, การนำนวนิยายมาซ้อนกับเรื่องสั้นแล้วประกอบเข้ากับตัวบทหลัก เป็นต้น ทำให้การดำเนินเรื่องเป็นแบบตัดสลับเหตุการณ์ มักจะทำให้ตามผู้แต่งไม่ทันว่าเหตุการณ์ในตอนดังกล่าวอยู่ในส่วนที่เป็นตัวบทหลักหรือว่าเรื่องเล่าที่แทรกเข้ามา เรื่องที่ซับซ้อนนำไปสู่ความสับสนจึงไม่ค่อยส่งผลดีต่อผู้อ่านชั่วโมงบินน้อยเสียเท่าไร ทว่ามองในมุมมองกลับกัน กลายเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของรวมเรื่องสั้นเล่มนี้ที่สามารถซ้อนเรื่องเล่าไว้ในเรื่องเล่าได้อย่างแยบยล ดังที่เมื่อนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่าไว้ดังนี้

การเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า (metafiction) รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2549 : น. 72) ได้ให้ความหมายว่า เป็นเรื่องแต่งที่มีลักษณะการเล่าเรื่องซ้อนกัน เนื้อหาของเรื่องก็คือกระบวนการแต่งนั่นเอง หรืออาจเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ได้ว่าเป็นการแสดง “เบื้องหลังการถ่ายทำ” โดยปกติแล้วเรื่องเล่าบันเทิงคดีมักจะพยายามทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าเรื่องที่เล่านั้นเกิดขึ้นจริงๆ แต่เรื่องเล่าในลักษณะนี้จะพยายามให้ผู้อ่านตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังอ่านเรื่องของผู้แต่ง “ผูก” ขึ้น หาใช่เรื่องจริงไม่ จุดเด่น

ของเรื่องเล่าที่ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบนี้ คือ กระตุ้นให้ผู้อ่านสำนึกในพลังอำนาจของความจริงและความลวง

ชูศักดิ์ ภัทรกุลถนิตย์ (2558 : น. 231) ได้ให้ความหมายไว้เช่นกันว่ากลวิธีการเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่าเป็นกระบวนการ “การเปิดเผยกลวิธีการเล่าเรื่อง” (baring the devices) นั่นคือแทนที่จะพยายามแสวงหาว่างานเขียนที่ผู้อ่านอ่านอยู่เป็นชีวิตจริง นักเขียนจะเปิดเผยให้ผู้อ่านรู้ว่าสิ่งที่เขาอ่านอยู่คือเรื่องเล่า

การเปิดเผยกลวิธีในรวมเรื่องสั้นเล่มนี้ ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนถึง 3 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ สี่พร่อรุ่นสอง : เคล็ดลับทำเรื่องบ้านๆ ให้ฟุ้งฟุ้งฟลามิงโก้ มีการซ้อนเรื่องสั้นเล่าขนานไปกับตัวบทหลักที่บอกขั้นตอนการเขียนเรื่องสั้น บุรงแมน มีการสร้างความทับซ้อนระหว่างบทบาทยนตร์กับตัวบทหลัก เป็นหมาป่า มีการนำนวนิยายมาซ้อนกับเรื่องสั้นแล้วประกอบเข้ากับตัวบทหลัก ดังนี้

สี่พร่อรุ่นสอง : เคล็ดลับทำเรื่องบ้านๆ ให้ฟุ้งฟุ้งฟลามิงโก้ การซ้อนเรื่องสั้นเล่าขนานไปกับตัวบทหลักที่บอกขั้นตอนการเขียนเรื่องสั้น ซึ่งเปิดเผยวิธีการเขียนเรื่องสั้นไว้ ดังนี้ 1. เปิดเรื่องให้ใหญ่ 2. แอบล่ายุคหลงไปบ้าง 3. ชื่อและบุคลิกก็แปลกแต่อย่าประหลาด 4. เรื่องเหลือเชื่อให้ผ่านปากบรูชที่สาม 5. แฟนตาซีที่ไม่ใช่เรื่องผี 6. เรื่องเก่าถูกค้นพบด้วยเทคโนโลยี 7. หาเพลงและภาพประกอบสร้างโทนและกำหนดจังหวะการเดินเรื่อง 8. พาเรื่องทั้งหมดใส่จรวดจู่ระเบิดส่งไปดวงจันทร์ 9. เก็บทุกอย่างกลับมาให้หมด 10. จบแบบตะโกนหรือแบบกระซิบตี 10.1 แอนตี้ไคลแมกซ์สักนิด และ 10.1.1 เรื่องจริงไม่ต้องแต่งเติม จะเห็นได้ว่าผู้แต่งไม่ได้แค่ขยิบตาบอกว่านี่เป็นเรื่องแต่งไม่ใช่เรื่องจริง แต่บอกเราตรงๆ เปิดเผยเบื้องหลังและให้วิธีอย่างละเอียดในการเขียนเรื่องสั้นประกอบกับการสร้างเรื่องสั้นยกให้ดูเป็นตัวอย่าง อีกทั้งยังเสนอมุมมองให้เราได้ขบคิดไปด้วยว่าจะแต่งเรื่องอย่างไรต่อไป เช่น “ถ้าเราจะเขียนเรื่องนี้ ลองเปลี่ยนจากฝ่ายถูกกระทำเป็นฝ่ายกระทำบ้าง แต่จะใช้วิธีไหน” (น. 237)

จึงถือได้ว่าเป็นมิตการเปิดเผยกลวิธีอีกระดับในการเขียนเรื่องสั้น เพราะแนวการเขียนแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า (metafiction) ในเรื่องสั้นร่วมสมัยหลายๆ เรื่อง จะใช้เสียง



ของผู้เล่าเรื่อง (narrator) แอบกระซิบบอกผู้อ่านว่าเป็นเรื่องที่ตั้งใจขึ้น เพื่อไม่ให้ผู้อ่านเชื่อว่าเป็นเรื่องจริงและไม่ให้เราผู้สื่กรวมมากเกินไป เพราะสารัตถะของเรื่องที่ตั้งใจโดยใช้กลวิธีการแต่งแบบนี้ จะอยู่ที่ผู้เล่าเรื่อง (narrator) เสียมากกว่า จากเรื่องที่ยกตัวอย่างไปข้างต้น สารัตถะของเรื่องจึงอยู่ที่ขั้นตอนการเขียนเรื่องสั้น คือวัตถุดิบต้นเรื่องอาจมาจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม แต่ด้วยความเป็นบันเทิงคดี จึงได้มีการปรุงแต่งเพื่อให้เกิดรสในการอ่าน เช่น เรื่องเหลือเชื่อให้ผ่านปากบุรุษที่สาม เพื่อให้หน้าหนักของความจริงยังถูกถ่วงเอาไว้ และหน้าหนักของค่าความจริงที่เป็นวัตถุดิบตกลงไป เป็นต้น

**บุรณแมน** เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่น่าสนใจการจำลองภาพยนตร์มาไว้บนหน้ากระดาษ เรื่องสั้นจะพูดถึงการให้คุณค่าเครื่องรางของขลังในประเทศไทย ซึ่งใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องประกอบสร้างความศรัทธามงคลวัตถุ ผู้แต่งเลือกฉายภาพที่เป็นส่วนของภาพยนตร์ก่อน แล้วจึงฉายภาพเบื้องหลัง มีการสร้างความทับซ้อนระหว่างบทภาพยนตร์กับตัวบทหลัก ด้วยการแบ่งไว้เป็นฉากๆ เห็นได้จาก ฉากที่ 1 พ.ศ.2484 / ช้างนอก / ใกล้รุ่ง / (ญี่ปุ่นเตรียมจะโจมตีฮาวาย แต่ไม่เกี่ยวกับหรอก), ฉากที่ 2 ปัจจุบัน / แดงพระ / ช้างใน / กลางวัน, ฉากที่ 8 พ.ศ.2535 / ริมบึงน้ำครำ / ยุงบินว่อน (กลิ่นประชาติปีโตยหอมหวาน กลิ่นรัฐประหารไซยแต่คงไม่เกี่ยวกับ), ฉากชีวิตปกติ กลางวัน / บ้านช่างนก / ช้างใน / ผ่นตกหนักรมาหลายวัน จนฉ่ำขึ้นไปทั่วคาบสมุทร เป็นต้น ฉากที่เป็นส่วนของภาพยนตร์คือฉากที่มีลำดับที่ การฉายภาพเบื้องหลังการถ่ายทำคือฉากชีวิตปกติ

ความทับซ้อนระหว่างบทภาพยนตร์กับตัวบทหลัก คือการใช้ตัวละครชุดเดียวกัน หมายความว่าตัวละครนักแสดงที่ทำอาชีพอะไร ชื่ออะไร ในภาพยนตร์ ในตัวบทหลักก็ทำอาชีพและชื่อนั้นด้วย จะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ให้กับตัวเรื่องสั้น ผู้อ่านสามารถวิพากษ์ว่าส่วนใดคือเบื้องหน้าและเบื้องหลังเพื่อให้เห็นความเป็นมายาคติของบันเทิงคดีมากขึ้น เรื่องสั้นเรื่องบุรณแมน สะท้อนมายาคติของการฉายภาพยนตร์ได้อย่างดี คือเป็นการประกอบสร้างความศรัทธาให้กับเครื่องรางของขลัง ภาพยนตร์เป็นการปฏิบัติทางสังคม สามารถสร้างความหมายใหม่ขึ้นมาให้แก่สิ่งทีนำมาเสนอ ทว่ามอกลึกเข้าไปถึงเบื้องหลัง ตามจุดมุ่งหมายของแนวการเขียนแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า (metafiction) กลับพบว่ากลุ่มนายทุนที่ใช้งบประมาณในการสร้างคือสมาคมเขียนพระ เพื่อที่จะให้วัตถุมงคลเหล่านั้นขายดี และสร้างผลประโยชน์กำไรให้กับสมาคม จะเห็นได้ว่า ความจริงคือการกอบโกยผลประโยชน์

จากศรัทธาของคน ความหลงคือการสร้างคุณค่าให้กับวัตถุเหล่านั้นตามคำวดอ้างจากสื่อภาพยนตร์ ดังนั้นจึงเป็นการกระตุ้นให้เราเห็นถึงภาพของความจริงและความหลงที่เกิดขึ้นภายในสังคม

เรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนมากที่สุดในบรรดาเรื่องสั้น 11 เรื่อง คือเรื่องเป็นหมาป่า นอกจากจะใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบซ้อนเรื่องเล่าแล้วก็ซ้อนเรื่องเล่า ยังใช้มุมมองการเล่าที่ทำให้เกิดความสับสนอย่างมากไปตลอดทั้งเรื่อง เช่น “อย่างไรผมก็ไม่คิดจะผ่านเมืองนั้นอีกแล้ว พักเบรกสักห้านาทิจำลองเรื่องกำลังสนุก แต่ผมคอแห้ง แล้วยากสูบบุหรี่สักตัว จากนั้นก็ไปต่อ” (น. 419) จะสังเกตได้ว่า คำว่า ‘ผม’ ทั้งสองตำแหน่งเป็นผมนคนละคนกัน ผมที่หนึ่งหมายถึงตัวละครมือสังหาร ผมที่สองหมายถึงตัวละครมือปืน เป็นต้น ความสับสนเพิ่มขึ้นตามความซับซ้อนจากการวางโครงเรื่องซ้อนกันถึง 3 ชั้น แต่ทั้งนี้ยังพอมิพื้นที่ไว้แสดงรอยต่อระหว่างตัวบทหลัก เรื่องเล่าที่เป็นเรื่องสั้น และเรื่องเล่าที่เป็นนวนิยายอยู่บ้าง เช่น “พักเบรกสักห้านาทิจำลองเรื่องกำลังสนุก” (น. 419) “ปิ้ง กดปุ่มเดินเรื่องต่อ” (น. 429) “หยุดเรื่องในนิยายไว้อีกครั้ง” (น. 433) เป็นต้น

เรื่องสั้นเรื่องเป็นหมาป่าแม้จะสร้างความสับสนไว้มาก แต่ก็ทำหน้าที่ของการเล่าเรื่องแบบซ้อนเรื่องเล่า ด้วยการแสดงเบื้องหลังที่ซ่อนไว้อยู่ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความยกย่องภายในวงการวรรณกรรม เกี่ยวกับแนวการเขียนในแบบต่างๆ ของนักเขียน เช่น

“ผมรู้สึกว่าเขาเป็นนักเขียนที่ยืดอาดและท่ามาก แค่ว่าบอกว่าตัวเองหิวกาแฟ หรือเขาจะบอกว่าหิวเชิร์ชและเบียร์ที่ต้องเล่นว่าวกลางทะเลทราย เรื่องแค่นี้เขาก็กล้าเขียนออกมาตรงๆ” (น. 404) “ถึงตรงนี้ผมสงสัยนิดเดียวว่ากล้องเล็งมันติดตั้งง่ายตายบนปืนทุกชนิดเลยหรือนักเขียนมั่วเอาอีกแล้วใช่ไหม” (น. 419) “เรื่องก็ราวๆ นั้น มันซ้อนไปซ้อนมาจนน่าปวดหัวแถมนักเขียนยังจะทำให้มันปวดหัวไปยิ่งขึ้นเมื่ออยากรู้เรื่องทะเลทราย” (น.434)

ผู้แต่งอาจต้องการให้เราตระหนักว่ากำลังอ่านเรื่องเรื่องหนึ่ง ที่ผู้แต่งเขียนขึ้นมาด้วยตนเองและยกย่องด้วยการตั้งแง่คำถามด้วยตัวของผู้แต่งเอง อีกทั้งเป็นการเสียดสีเรื่องสั้น





หรือนวนิยายในชนบทที่เียนเยื่อมากเกินไป การเขียนเรื่องของนักเขียนทั่วไปที่ไม่เมสร่างเรื่องขึ้นมาอย่างไม่สมเหตุสมผล รวมถึงการเขียนเรื่องที่ซับซ้อนจนน่าปวดหัว หรือในอีกมุมมองหนึ่งก็แสดงให้เห็นว่า ทั้งหมดเป็นเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นตามความคิดของผู้แต่ง เป็นเพียงเรื่องที่แต่งขึ้นมา จะผิดไปจากความเป็นจริงอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้อ่านในการเลือกตัดสินใจ

การเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า (metafiction) มักมีนัยแฝงไว้ด้วย ตัวบทหลักจะชี้ให้เห็นความเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมา มีการเติมและเสริมเนื้อเรื่องเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง แต่มีจุดร่วมกัน คือ **ความจริงกับความลวง** การให้คำว่าเรื่องนี้ต้องสมจริงกับความเป็นจริงทุกประการเริ่มได้รับความนิยมนลดลงไป เพราะตัวของวรรณกรรมเองมีการหลีกเลี่ยงการตัดสิน เช่นนั้นอยู่ในที่ แต่ไม่ได้หมายความว่าแต่งเรื่องแนวนี้ต้องพุ่งเพื่อไปด้วยความปลอม เพราะวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการปรุงแต่งเรื่องล้วนแล้วแต่คือความจริงของสังคม เพียงแต่เป็นการให้ผู้อ่านตระหนักถึงว่าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นผ่านมุมมองของผู้เล่าเรื่อง (narrator) และถ้าสามารถทะลุความนัยของผู้เล่าเรื่องที่อยู่ระหว่างบรรทัด ผู้อ่านเองก็จะได้มุมมองเพิ่มในอีกหนึ่งมิติ ซึ่งเป็นการค้นพบเสน่ห์ของรวมเรื่องสั้นเรื่องนี้ได้

### เล่าเรื่องในเรื่องเล่า : เล่าเรื่องมหัศจรรย์ในเรื่องเล่าความจริง

แนวการเล่าเรื่องที่เป็นเสน่ห์อีกมิติของรวมเรื่องสั้นเรื่องนี้ คือ จเด็จ กำจรเดช ใช้การเล่าเรื่องแบบสัจนิยมมหัศจรรย์ (magical realism) ทำให้ผู้อ่านสนใจความมหัศจรรย์ของเรื่องและในขณะเดียวกันก็สามารถบอกเล่าความจริงบางอย่างไว้ เมื่อนำเรื่องที่อ่านไปเทียบกับแนวทางการให้ความหมายของวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ที่ ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช (2558 : น. 337) กล่าวว่า

หัวใจสำคัญของวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ คือการที่โลก  
สองประเภทคือโลกแห่งความจริง และโลกแห่งความมหัศจรรย์ ดำรงอยู่  
คู่กันและดำเนินไปภายใต้ตรรกะชุดเดียวกัน

พบว่าผู้แต่งสามารถทำให้เห็นว่าตรรกะของโลกมหัศจรรย์และโลกความจริงเป็นไปได้ในชุดเดียวกันอย่างแยกไม่ออก เช่น เรื่องอยู่ข้างล่างข้างว่างได้ข้างเอา ใช้ความมหัศจรรย์คือสิ่งสามารถพูดได้ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคม นับถือศาสนาอย่างปรกติอย่างคนปรกติทั่วไป เห็นได้จาก

“จูเลียมีผิวใหม่หลายคนแต่ลูกยังมีสองคน โปรมมาลีตัวหอมแห้ง ขนยาวรุงรัง พุดจารู้ความ แต่เรียนหนังสือไม่ได้ เรียนแล้วปวดหัวจนออกโรงเรียน ผู้ใหญ่บ้านพาไปทำหมันเมื่อถึงวันที่มันมีประจำเดือน” (น. 187) “ใครก็พูดว่าผู้คนนี่ของจูเลียขยัน แม้เป็นคนแขกก็เข้าได้กับทุกคน จูเลียไม่คลุมผมเพราะเกรงใจคนแถวนี้ วันพระยังไปวัดซึ่งยาโกบไม่ห้าม” (น. 206)

“ในโรงพยาบาลมีแต่ลิงป่วย พอลพูดจริง ลิงเต็มไปหมด นอนป่วยเต็มทุกเตียง” (น. 171)

ตัวละครจูเลียและโปรมมาลีเป็นลิง แต่สามารถใช้ชีวิตปรกติทุกอย่าง เช่นเดียวกับกับคน ทั้งไปโรงพยาบาล ไปวัด หรือแม้แต่มีผู้ใหญ่บ้านพาไปทำหมัน และอยู่ร่วมกันได้กับตัวละครที่เป็นคนปรกติอย่างยาโกบหรือพอลอย่างไม่มีความรู้สึกแปลกแยก

**ประแป็งไหมคะ** เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ใช้ความมหัศจรรย์คือหุ่นยนต์มีลักษณะเหมือนมนุษย์อย่างในปัจจุบัน และมนุษย์ในปัจจุบันกลายเป็นสัตว์เลี้ยงของหุ่นยนต์แทนเช่น

“ไอบอทมองปาลอย่างครุ่นคิด อัลกอริทึมบอกชัดว่าปาลหมดค่าใดๆ ให้มันยื่นมือเข้ามาช่วย ในหมู่คนนอนก่ายเกะกะข้างถนนล้วนแล้วแต่หมดค่า แต่ไม่แน่ บางครั้งพวกมันพบของเลอค่าจากกองขยะพวกนี้” (น. 143) “พวกมันเป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงที่มีเศษเนื้อตั้งเต็มหลงเหลืออยู่ พวกมันยึดอกภูมิใจ” (น. 150)

แนวเขียนสำนึกนิมมหัสศจรรย์ประกอบกับการล้ำยุคของเทคโนโลยี ตัวละครไอบอทมีความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกันกับมนุษย์ และมนุษย์ที่มีเลือดเนื้อกลายเป็นเพียงสัตว์เลี้ยงของ



ไอบอทอีกที ในตัวบทก็ไม่ได้แสดงความแปลกแยกให้เห็นชัดเจนเสมือนว่าทั้งไอบอทและมนุษย์อยู่ร่วมกันภายใต้โลกเดียวกัน

การแต่งเรื่องแนวสัจนิยมหัตถกรรมสามารถช่วยให้เราตั้งข้อสงสัยสิ่งใดคือความจริง เช่น ในเรื่องอยู่ข้างล่างข้างไว้ได้ข้างเอา *ทำไมถึงสัตว์ที่มีวิวัฒนาการต่ำกว่าเราจึงทำอะไรได้หลายอย่างกว่าเรา? ทำไมถึงถึงสามารถครอบงำมนุษย์ได้? แล้วถึงคือตัวแทนของอะไร? หรือในเรื่องประแป้งไหมคะ เรากลายเป็นสัตว์เลี้ยงของเทคโนโลยีจริงหรือไม่? เราขาดเทคโนโลยีไม่ได้จริงหรือไม่?* ทั้งนี้ไม่สามารถด่วนสรุปได้ว่าจริงหรือไม่จริง เพราะความจริงที่ไหลเวียนอยู่ในสังคม มักจะมีความซับซ้อนและสามารถนำมาโต้แย้งได้อยู่เสมอ และเล็งเห็นว่าผู้แต่งใช้เรื่องมหัศจรรย์มานำเสนอความจริงบางอย่างอันเป็นปรากฏการณ์ของสังคม

ทว่าจะเล่าเรื่องมหัศจรรย์เพียงอย่างเดียว ก็ไม่ต่างจากตำนานหรือนิทานปรัมปราที่นำเสนอความเหนือจริงหรืออนุภาค (motif) เช่น เรื่องปลาบู่ทอง ที่สัตว์น้ำพูดได้ แต่จะมีเส้นแบ่งระหว่างคนกับสัตว์ชัดเจน นั่นคืออยู่ภายใต้ตรรกะคนละชุดกัน หรือการนำเสนอความจริงเพียงอย่างเดียว คงไม่ได้สร้างอรรถรสในการอ่านงานวรรณกรรมให้เพิ่มขึ้น ภายใต้เรื่องมหัศจรรย์ล้วนมีความจริงที่ดำรงอยู่ และเมื่อมีเรื่องของความจริงและความลวงเข้ามาด้วย เราจึงต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อเท็จจริงที่นำเสนอผ่านตัววรรณกรรมออกมา

### ความจริงในความลวง : ความย้อนแย้งที่คู่ขนาน

ข้อเท็จจริงที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมมีมากมายไม่สามารถคัดกรองข้อมูลความจริงได้ทั้งหมด การเล่าข้อมูลแบบปากต่อปากมักจะรวดเร็วที่สุด บางครั้งอาจมีการเพิ่มอรรถรสในการเล่าต่อไปโดยการเพิ่มข้อมูล บางครั้งอาจมีลดทอนค่าของความจริงเพื่อให้เกิดเป็นเรื่องที่ไม่จริงจิง อาจจะเป็นหนึ่งสาเหตุที่ จเด็จ กำจรเดช เลื่อนนำมาเสนอผ่านเรื่องสั้นในหลายๆ เรื่อง ที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือเรื่อง *ข่าวว่านกจะมา* เช่น

เรื่อง *ข่าวว่านกจะมา* ใช้การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุรุษที่สามเป็นส่วนมาก คือใช้คำว่า “เขาว่ามาแบบนั้น” “เขาว่า” “เขาว่าผม...” และ “เขาว่า” ตลอดทั้งเรื่อง ทำให้ผู้คิดขึ้นมาว่า **เขาที่ว่า คือใคร** แต่เหนือสิ่งอื่นใดคืออำนาจของคำว่า “เขาว่า” ซึ่งทำให้มองเห็นภาพมุมหนึ่งของสังคมที่ต่างหลงเชื่อโดยไม่สงสัยหรือโต้แย้งเพราะมีบรรทัดฐานจากคำว่า “เขาว่า” ตัดสินมาให้เรียบร้อยแล้ว ในตัวบทมีการเสียดสีแถมประชดประชันผู้ที่หลงเชื่อในการเล่าเรื่องเช่นนั้นไว้ จะเห็นได้จาก

“เขาว่ามาทั้งนั้นนี่ว่าเมืองนั้นสวยเมืองนั้นดี คุณก็ต้องไปเที่ยว และบอกต่อ คุณจะถ่ายรูปผมไปลงอินสตาแกรมก็ได้เนะ คุณอาจเอาเรื่องผมไปเล่าต่อ ผมอยู่ที่นี้มานานจนหลงลืมเรื่องของตัวเองไปหมดแล้ว ที่ผมจำมานี้ก็เป็นเรื่องที่เขาเล่าต่อๆ กัน มันแกล้งนี่นะ หลงๆ ลืมๆ ไปว่า แต่เขาเล่ามาแบบไหนละ ช่วยเล่าให้ผมฟังหน่อยนะ เป็นแบบนี้แหละ ผมต้องฟังเรื่องของตัวเองจากคนอื่น พวกนี้รู้เรื่องของเรามากกว่าตัวเรานี้” (น. 138)

จากประโยคที่ว่าพวกนี้รู้เรื่องของเรามากกว่าตัวเรานี้ เป็นการเสียดกลุ่มคนที่ใช้พลังของเรื่องเล่าในการสร้างเรื่องราวต่างๆ ขึ้นอยู่ไม่น้อย ทั้งในฐานะผู้พูดและผู้เชื่อในคำพูดอย่างไม่ไตร่ตรอง แต่หากวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่องผ่านการเล่า ผู้แต่งอาจต้องการชี้ให้เห็นความขยี้ย่นระหว่างความจริงและความลวง ซึ่งไม่สามารถรู้ได้ว่าสิ่งใดจริงสิ่งใดลวง ต่างผสมปนเปกันไปตามกระแสของเวลา ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นแรกที่ได้กล่าวไปคือมุ่งให้เห็นถึงเรื่องราวทั้งหมดเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การใช้คำว่า “เขาว่า” เสมือนเป็นการป้องกันตนเองและโยนภาระให้คนอื่นอยู่ในที่ บางครั้งในเรื่องที่พูด ผู้พูดอาจเป็นคิดเรื่องราวเองทั้งหมดเพียงใช้ให้บุรุษที่สามเป็นคนพูดเท่านั้น ในปัจจุบันอาจพบเห็นได้ตามสื่อสังคม ในรูปแบบของ “นักจิตวิทยา กล่าวว่า” “นักวิจัยกล่าวว่า” แล้วต่อด้วยคำพูดต่างๆ โดยความจริง เป็นเพียงคำกล่าวอ้างของคนกลุ่มหนึ่ง ไม่ได้มาจากนักจิตวิทยาหรือนักวิจัยจริงๆ จึงทำให้ภาระที่จะรับผิดชอบคำพูดเหล่านั้น ตกไปอยู่กับนักจิตวิทยาหรือนักวิจัยโดยปริยาย

นอกจากเรื่องข่าวว่านกจะมาแล้ว ยังมีเรื่องอื่นๆ ที่แสดงอำนาจของเรื่องเล่า เช่น เรื่องบูรณแมน เรื่องสัปเหร่อรุ่นสอง ดังนี้

“แต่คิดดูดีๆ บางทีอาจเขียนได้ ปรับอะไรบ้างเล็กน้อย และให้เรื่องทั้งหมดเล่าผ่านปากคนอื่น แม้ว่ามันจะเกิดขึ้นจริงๆ แต่จะว่าไปเรื่องทั้งหมดก็ถูกเล่าต่อมาก็ที่ แทบบอกไม่ได้ว่ามันเป็นความจริง เรื่องทั้งหมดถูกเล่าผ่านปากชาวบ้าน ทำให้น้ำหนักของความสมจริงถูกล่วงเอาไว้” (สัปเหร่อรุ่นสอง, น.237)

แสดงความเป็นเหตุเป็นผลของอำนาจของเรื่องเล่าไว้อย่างดี ซึ่งในแง่นี้เป็นการลดทอนความจริงให้กลายเป็นเพียงเรื่องเล่าต่อกันมา ในทางกลับกันหากเสริมการเล่าเรื่องเข้ากับศรัทธาหรือความเชื่อของคน ยิ่งทำให้อำนาจของเรื่องเล่านั้นมีพลังมากขึ้นด้วย เช่น “แต่ข้อมูลที่น่าอัศจรรย์แล้วจะทำมาหากินอย่างไร ไม่ได้โกหก แต่จะขายของต้องเล่านิทานกันสักหน่อย” (บุรงแมน, น. 318)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นอำนาจของการเล่านั้นมีอยู่ไม่น้อย ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้อ่านหรือผู้รับฟัง การเลือกประเด็นมากล่าวถึงก็เพื่อเน้นย้ำเพิ่มเติมจากผู้แต่งว่า ในความจริงมักมีความลวงแฝงอยู่ และในความจริงมักมีความลวงแฝงอยู่เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นความย้อนแย้งแต่เกิดขึ้นคู่กันเสมอ

### จากความย้อนแย้งในการเล่าเรื่องสู่การนำเสนอความขัดแย้งของสังคม

การเล่าเรื่องในรวมเรื่องสั้นคืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ เป็นการเลือกหยิบวัตถุดิบจากสังคมต่างๆ รวมถึงสังคมออนไลน์ที่ต่างไหลเวียนอย่างไม่รู้จบ ปฏิเสธไม่ได้ว่าความขัดแย้ง (conflict) แฝงชานอยู่ในสังคมทุกระดับ เป็นหนึ่งสิ่งที่คุณแต่งหยิบมาเป็นเรื่องเล่า ในเรื่องสั้นของแต่ละเรื่อง ในบางเรื่องราวก็สามารถทำให้เราถูกคิดอะไรบางอย่างได้เช่นกัน เพราะอาจมองเห็นว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว จึงได้มองข้ามและเลือกที่จะละเลยสิ่งเหล่านั้นไป

สิ่งที่ใกล้ตัวที่สุดคือความขัดแย้งภายในครอบครัว ผู้แต่งถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน ในเรื่อง “มีเปิดบนหลังคา” เป็นเรื่องราวในครอบครัวหนึ่งที่มีลูกชายสองคน ลูกชายคนเล็กเสียชีวิตไปแล้ว แต่ลูกชายคนโตยังมีชีวิตอยู่แต่ไม่ได้รับการเหลียวแล โดยใช้ ‘เปิด’ คือตัวแทนลูกชายทั้งสองคน การเล่าผ่านมุมมองของตัวละคร ‘ผม’ ลูกชายคนโตของครอบครัวนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเริ่มจากที่ลูกชายคนเล็กจากไปจากโลกใบนี้ ตัวละครแม่บอกว่า “เปิดขึ้นสวรรค์ไปแล้ว” (น. 23) แต่ตัวละครพ่อกลับบอกว่า “มีเปิดบนหลังคา” (น. 24) นี่คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างความคิดเห็นของพ่อกับแม่ โดยมีสิ่งที่เกี่ยวข้องกันอยู่ที่ ‘ที่อยู่’ (บนสวรรค์/บนหลังคา) ตัวละครแม่ยึดติดกับน้องที่ตายไปแล้ว ตัวละครพ่อรับรู้ว่าลูกชายคนโตยังมีชีวิตอยู่แต่ไม่สนใจ จะเห็นว่าเปิดที่ขึ้นสวรรค์เป็นตัวแทนของน้องชาย แต่เปิดที่อยู่บนหลังคาเป็นตัวแทนของพี่ชายที่ถูกหลงลืม สามารถเชื่อมโยงเข้ากับความขัดแย้งภายในใจของลูกชายที่หลงเหลืออยู่ที่มีต่อพ่อ “พ่อคงลืมไปแล้วว่าผมยังอยู่ น้องไม่อยู่แล้ว แต่ผมยังอยู่” (น. 36)

ในตอนท้ายผู้แต่งจึงมุ่งแสดงถึงความจริงที่หลงเหลืออยู่ คือลูกชายคนโต ด้วยการให้คุณค่าในตัวตนและไม่กลายเป็นผู้ที่ถูกหลงลืมต่อไป โดยการกอบกู้ไข่เป็ดที่เหลืออยู่บนหลังคา ไข่อาจเป็นสัญลักษณ์แห่งการเริ่มต้นและเกิดใหม่ในสายตาของพ่อและแม่ ดังจะเห็นได้จาก “พ่อบอกว่าวันนี้จะขึ้นหลังคา พ่อไปไม่ถึงสวรรค์หรอก...พ่อเจอไข่เป็ดฟอง...แม้ว่าพ่อต้องเอาไข่ลงมาให้ดู...ไข่เป็ดทั้งแปดฟองสีทองอร่าม สะท้อนแสงมลังเมโล่งแวววาวในดวงตาแม่” (น. 37-39)

ในเรื่องนี้ผู้แต่งน่าจะต้องการให้เราดำรงอยู่กับปัจจุบันมากกว่าที่จะไปซุกซุ่มและยึดติดกับอดีต รวมถึงการไม่ละเลยในสิ่งที่มีอยู่ด้วย เพราะอดีตคือสิ่งที่ผ่านไปแล้วแต่คนมักจะจมอยู่ในช่วงเวลานั้นด้วยความรู้สึกเสียดาย เสียใจ หรือแม้แต่ภาคภูมิใจในสิ่งนั้นอยู่ แต่ชีวิตในปัจจุบันกลับเพิกเฉย ไม่สนใจเท่าที่ควร หากจะยกตัวอย่างในสังคม จะเห็นได้ว่า ผู้มีชื่อเสียงคนใดสร้างตัวให้โดดเด่นหรือทำผิดพลาดก็ตาม อดีตของบุคคลนั้นจะได้รับการซุกซุ่มขึ้นมาเพื่อซ้ำเติมและให้ค่ากับอดีตมากกว่าปัจจุบัน ถือได้ว่าผู้แต่งสามารถสะท้อนความเป็นมนุษย์อันเป็นสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างดี

อีกหนึ่งความขัดแย้งที่เกิดภายในสังคมและดูใกล้ตัวมากกว่าครอบครัวเสียด้วยซ้ำ ในยุคปัจจุบัน คือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากโซเชียลเน็ตเวิร์ก (Social Network) ซึ่งนำไปสู่สภาวะสังคมแบบ “ถ่ายรูปเพื่อทอตทั้ง” และการทำตามกระแสนิยมในสังคมโซเชียล ความขัดแย้งระหว่างชีวิตโลกจริงและชีวิตโลกออนไลน์ นำเสนอผ่านเรื่องสั้น “นกรกระยางใดๆ” เรื่องราวของหนุ่มกรุงที่มารับมรดกสวนทุเรียนของพ่อ ซึ่งมักจะใช้ชีวิตตามคำบอกเล่าของคนในอินเทอร์เน็ตและชาวบ้าน เขามักจะหากิจกรรมทำเสมอเพื่อโพสต์ลงเฟซบุ๊ก จะเห็นได้จาก

“สารทุเรียนพุ่งเป็นหมอกในยามเช้า ท้อปถ่ายรูปแล้วโพสต์เฟซบุ๊ก มีคนมากดหัวใจรั้อยกว่า” (น. 44) ในขณะที่ความจริงคือเขาประกาศขายสวนทุเรียนนั้นแล้ว ท้อปพยายามสร้างตัวตนให้มีความสุขและบรรยากาศพาฝันที่ปลายนาบนโลกออนไลน์ จะเห็นได้จาก “เปิดน้อยสองตัวว่ายน้ำเล่นสบายใจให้คนกดไลค์” (น.52) “โยนลูกกบขนาดนิ้วโป้งไล่ลงไปในยางรถยนต์ ถ่ายรูปโพสต์” (น. 52) “ซื้อถังน้ำสำหรับไก่ฟาร์มมาด้วย แล้วถ่ายรูปโพสต์” (น. 54) เป็นต้น ทว่ามองในโลกของความเป็นจริง



จะเห็นได้ชัดเจนว่าจากคำพูด ความรู้สึกของตัวละคร สามารถนำเสนอความยกย่องได้อย่างดี ซึ่งการเจรจาในฐานะผู้ล่าและผู้ถูกล่าไม่จำเป็นต้องอยู่ในสภาพความรุนแรงอย่างในภาวะสงคราม ในโลกของความจริงการเจรจาในฐานะผู้ล่าและผู้ถูกล่าสามารถพบเห็นได้ทั่วไป

ความขัดแย้งที่ เจตเจจ กำจรเดช ให้ความสำคัญที่สุด คือเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรและกลุ่มนายทุนในเรื่องปลอดแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งของกลุ่มคนชายขอบ ที่ปรากฏถึง 3 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ **ข่าวว่านกจะมา**, **ประแบ่งไหมคะ**, และ**คืนปีเสือ** สามารถอธิบายได้ดังนี้ **ข่าวว่านกจะมา**เป็นการกล่าวถึงคนไทยชายขอบที่เกาะกง ที่ต้องกลายเป็นคนถือสัญชาติฝรั่งเศสและเป็นคนที่อยู่ภายใต้การปกครองของกัมพูชา **ประแบ่งไหมคะ**เป็นการพูดกล่าวคนเชื้อชาติมอญ ที่อยู่ภายใต้การปกครองไทย และ**คืนปีเสือ**เป็นการกล่าวถึงชาวฮาลอ ชาวป่าโอริงอัสลี หรือชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม ที่มีความขัดแย้งต่อการสร้างชาติของไทย ในประเด็นที่ได้กล่าวมานี้ถือว่ามีคามละเอียดอ่อนแต่ผู้แต่งสามารถทำได้อย่างลงตัว ซึ่งจะกล่าวในประเด็นถัดไป

### ความ (ไม่) ชายขอบกับการนำเสนอมุมมองใหม่

หลายครั้งที่ได้ยินว่าวรรณกรรมเป็นกระจกสะท้อนสังคม แต่สิ่งที่พบในวรรณกรรมร่วมสมัยทั่วไปจะฉายภาพคนชายขอบ ด้วยภาพลักษณ์ที่น่าสงสาร เป็นบุคคลเบื้องล่างของสังคม มักจะประกอบด้วยการกดขี่ เย้ยหยันผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ทำให้ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่ไร้ค่า ซึ่งตรงกันข้ามกับผลงานของ เจตเจจ กำจรเดช ในเรื่องนี้ที่ใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อนำเสนอคนชายขอบแบบไม่กดขี่หรือเหยียดหยัน แสดงให้เห็นถึงอำนาจไม่ได้กดขี่หรือทำลายล้างเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างขึ้นมาก็ได้ สร้างในทันทีจึงหมายถึง การสร้างด้วยอุดมการณ์ เล่าเรื่องของคนชายขอบในแบบมุมมองกลับกลับมุมมองของผู้อ่าน กล่าวได้ว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการสะท้อนเป็นกระบอกเสียงให้สังคมแทน ซึ่งเสียงจากคนชายขอบที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นคืนปีเสือเล่มนี้ได้แก่ เรื่องประแบ่งไหมคะ เรื่องข่าวว่านกจะมา และเรื่องคืนปีเสือ ดังต่อไปนี้

การเลือกฉายภาพคนมอญผ่านเรื่องสั้น**ประแบ่งไหมคะ** ผู้แต่งเล่าผ่านตัวละครเอกคล้ายกับการสร้างภาพวีรบุรุษให้แก่ตัวละครเชื้อชาติมอญอยู่ในที่ “*แอซคิดถึงช่วงเวลา*”





เด็ก ๆ จะวิ่งออกไปที่สะพาน ปากร่องประแบ่งใหม่คะให้นักท่องเที่ยว แอชก็เคยเป็นแบบนั้น ที่สาวของเขาด้วย บนเกาะนี้ไม่มีอะไรให้หวัง บรรพบุรุษของพวกเขาหนีภัยสงครามมาอยู่ ในประเทศนี้ กักขังตัวอยู่แค่ชายแดน พอเดิโบตพวกเขาก็ย้ายออกจากเมือง ไปทำงานขั้นต่ำ ทั้งหลาย...เธอไปมาหมดก่อนที่จะอัปเดตตัวเองจนไม่เหลือความเป็นมนุษย์ มนุษย์ที่อยู่ต่ำกว่ามนุษย์ มีมนุษย์แบบนั้นเต็มไปหมด แอชคิดว่าพอได้แล้ว มนุษย์รุ่นต่อไปต้องไม่อ่อนแอ” (น. 195)

หากสังเกตคำว่า “ไม่มีอะไรให้หวัง” “ทำงานขั้นต่ำ” “ต่ำกว่ามนุษย์” “กักขัง” ล้วนแต่เป็นถ้อยคำที่แสดงความน้อยเนื้อต่ำใจทางอารมณ์ถึงการถูกกดขี่จากระบอบสังคมภายนอก จะเห็นได้ว่าผู้แต่งเลือกที่จะสร้างอุดมการณ์ให้กับคนมอญ คือ “มนุษย์รุ่นต่อไป ต้องไม่อ่อนแอ” สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะเท่าเทียมกันในสังคม กล่าวคือต้องแข็งแกร่งและยืนหยัดในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่ไม่ได้อยู่ต่ำกว่ามนุษย์คนใด

เรื่อง **ข่าวว่านกจะมา** เป็นอีกหนึ่งตัวอย่าง “เบตงที่ชะตากรรมคล้ายๆ เกาะกง ถูกหลงลืมตอนแบ่งเขตแดน ดีที่ว่าเบตงถูกหลงลืมในฝั่งไทย แต่เกาะกงถูกลืมไว้ นอกเขต” (น. 134) เรื่องนี้ไม่ได้เลือกที่จะแสดงความยิ่งใหญ่ของการหยุดสู้เพื่อความเท่าเทียมอย่างไรในเรื่องประแบ่งใหม่คะ เป็นการบ่งบอกกว่ายังมีคนกลุ่มหนึ่งยืนอยู่ตรงนี้เสียมากกว่า “ลองนึกตามนะ คนไทยที่นั่นมีสัญชาติฝรั่งเศสได้สักพักก็กลายเป็นเขม เป็นคนอื่นในบ้านตัวเอง...เขมแดงเข้ายึดเกาะกง...ตอนคนไทยไปทำงาน แต่ก็ไม่มีใครกลับมา” (น. 127) ซึ่งจากเรื่องได้อธิบายต่อไปอีกว่า กลุ่มคนไทยในเกาะกงไม่ตายจากกลุ่มเขมแดงก็หนีอพยพไปอยู่ตามชายแดนในภาคใต้แถบทะเลอ่าวไทย บรรพบุรุษคนไทยที่อยู่ที่นั่นยังรอคอยลูกหลานกลับมา

ผู้แต่งแสดงภาพที่ทับซ้อนกันอยู่ระหว่างเกาะกงและเบตง ต่างกันที่เกาะกงเป็นการปกครองของกัมพูชา เบตงอยู่ใต้การปกครองของไทย สิ่งเหล่านี้ว่าด้วยเรื่องของชาติพันธุ์ การเป็นคนอื่นในบ้านตัวเองเป็นสิ่งที่สะท้อนใจผู้อ่านได้มากที่สุด เนื่องด้วยถูกกดขี่ให้กลายเป็นชนกลุ่มน้อย อำนาจสิทธิ์ที่จะต่อรองกับชนกลุ่มใหญ่เจ้าของประเทศแทบจะไม่มี ซึ่งการยกตัวอย่างเรื่องแนวนี้จะเป็นการชี้ให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ถ้าเทียบกันแล้วมนุษย์ดำรงอยู่มาก่อนการแบ่งเขตพื้นที่การปกครองเสียอีก ผู้แต่งเลือกที่จะบอกเล่าประวัติของชาวไทยในเกาะกงหรือชาวมอญในเบตง ที่ผ่านอดีตอันร้าวรานในยุคอาณานิคม และเลือกเสนอว่า

ชนกลุ่มนี้กลับเป็นผู้ที่มั่งคั่งทางเศรษฐกิจที่ผูกขาดทุนนิยมด้วยการเป็นเจ้าของตึกให้  
นกนางแอ่นมาทำรัง และสร้างมูลค่าได้อย่างมาก

การนำเสนอคนชายขอบอีกกลุ่มหนึ่งในเรื่อง**คืนปีเสือ** คือชนพื้นเมืองชาวฮาลอ ชาวป่า  
โอรังอัสลี ที่อยู่ในพื้นที่มาก่อนและถูกเปลี่ยนบทบาทจากบริบทของสังคมในยุคคอมมิวนิสต์  
จากชนพื้นเมืองกลายเป็นขบวนการรูปแบบชุมชนพัฒนาชาติ การเข้าไปก้าวำยของรัฐบาลไทย  
ทำให้พวกเขาต้องอพยพออกไปโดยไม่ได้รับการใส่ใจดูแลให้สวัสดิการ ทั้งไม่ได้รับความ  
ยุติธรรมในการทวงคืนอริปไตยของตนเองด้วย

ผู้แต่งใช้ตัวละครฟาฮัตทายาทรุ่นที่สามชาวฮาลอ มาทวงคืนความยุติธรรม สะท้อน  
ให้เห็นถึงความต้องการที่จะให้มองว่าเป็นคนเช่นเดียวกัน มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันกับผู้อื่น  
ไม่ใช่ตัวประหลาดหรือมองเป็นวัตถุอย่างที่บุคคลภายนอกกระทำต่อพวกเขา จะเห็นได้จาก  
ตัวละครอีกตัวที่อาศัยอยู่ในป่า ผู้คนขีดกรอบจนเขาคิดว่าตัวเองชื่อว่าตัวประหลาด  
“ตัวประหลาด” เขาตอบยิ้มแยมเหมือนเด็กที่ศรัทธาแบบบวกเผยจากรอยยิ้มและดวงตา”  
(น. 364) ดังนั้นในเรื่องนี้ ในแง่ของการนำเสนอกลุ่มตัวละครคนชายขอบมุ่งให้เห็นถึงความ  
เท่าเทียมกันของมนุษย์ชาติ ในความแตกต่างยังมีความเหมือนกันอยู่ คือความเป็นคนนั่นเอง

จะเห็นได้ว่าการปรากฏขึ้นของตัวละครที่เป็นคนชายขอบในเรื่องต่างๆ แสดงให้เห็น  
บทบาทของวรรณกรรมที่ส่งสารสู่สังคม สะท้อนให้เห็นบางกลุ่มชนที่ถูกละเลย มองข้าม  
จนถึงการหลงลืมว่ามีอยู่ในสังคม ดังนั้นการหยิบยกประเด็นดังกล่าวขึ้นมา เพื่อเน้นย้ำว่า  
เราอาจหลงลืมความจริงอะไรบางอย่าง นั่นอาจเป็นบุคคลกลุ่มนี้ที่ต่างมีค่าความเป็นมนุษย์  
เช่นเดียวกับกับเราๆ ก็เป็นไปได้

## บทสรุป

รวมเรื่องสั้น**คืนปีเสือ**และ**เรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ** เล่าความขัดแย้งแห่งสังคมให้กลายเป็นเรื่องเล่า ผ่านกลวิธีการเล่าเรื่องที่เป็นเรื่องเล่า ผสมจินตนาการ ภายใต้ความย้อนแย้ง  
แห่งสรรพสิ่ง แต่ด้วยกลวิธีการเขียนที่ซับซ้อน แม้ทำให้อ่านยาก บางเรื่องต้องย้อนกลับไป  
อ่านบรรทัดบนใหม่อีกหลายรอบ เพราะไม่ค่อยจะเข้าใจนักแต่หากก้าวข้ามผ่านอุปสรรค  
ตรงนั้นไป รวมเรื่องสั้น**คืนปีเสือ**และ**เรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ** สามารถเผยเสน่ห์ในการนำเสนอ  
ความจริงในแง่มุมต่างๆ อันเป็นความจริงที่ต่างไหลเวียนอยู่ในชีวิตประจำวัน สมกับเป็นผลงาน



ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (S.E.A. Write Award) ที่ควรค่าแก่การอ่าน เพราะสารัตถะของเรื่องสั้นจะมุ่งให้เห็นถึงสิ่งที่เป็นอยู่ด้วยความขัดแย้งที่แผ่ซ่านในสังคม บางครั้งเราอาจหลงลืมและละเลยสิ่งนั้นไป และกล่าวได้อีกว่ารวมเรื่องสั้นนี้ให้ทั้ง “รส” และ “ความ” รสของวรรณกรรมเรื่องนี้ถือว่าเข้มข้นมาก ด้วยชั้นเชิงของผู้แต่งที่มักจะใช้กลวิธีต่างๆ เข้ามาผสมกัน เสมือนมีวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ชั้นดี และถ้อยความทั้งที่เปิดเผยและแฝงอยู่ ไม่ได้เกินไปจากความเป็นจริงที่เป็นอยู่ของเรามากนัก ทั้งพลังและอำนาจของเรื่องเล่า ความขัดแย้งแผ่ซ่านในสังคมที่เรามักจะหลงลืม หรือแม้แต่การปรากฏกายของตัวละครคนชายขอบ นำมารังสรรค์ผ่านเรื่องเล่าที่ไม่รู้จบ รวมถึงการให้ผู้อ่านเพ่งพินิจถึงความยอกย้อนของความจริง และลองตั้งคำถามกับความจริงที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมผ่านตัวบทวรรณกรรมที่ส่งสารมา ว่าความจริงนั้นเป็นความจริงมากน้อยเพียงใด ?



### เอกสารอ้างอิง

จเด็จ กำจรเดช. (2563). คินปีเสื่อและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ. กรุงเทพฯ : ผจญภัย.

ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (2558). อ่าน(ไม่)เอาเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อ่าน.

รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2549). สุนทรียรสแห่งวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ณ เพชร.

\_\_\_\_\_. (2563). คินปีเสื่อและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ : เรื่องเล่า กลวิธีเล่าเรื่อง และ  
สัญญา. สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2564, จาก [https://www.allmagazine  
online.com/that-night-of-the-year-of-the-tiger/](https://www.allmagazineonline.com/that-night-of-the-year-of-the-tiger/)



## ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ วารสารฟ้าเหนือ

วารสารฟ้าเหนือ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารยินตีพิมพ์งานตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควรและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสารใดๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขาดังต่อไปนี้ มนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ ดนตรีและการแสดง สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคมและชาติพันธุ์ศึกษา ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกตัดแปลงแก้ไข เนื้อหารูปแบบและสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้ผู้นิพนธ์เพื่อดำเนินการ หากผู้นิพนธ์มีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานและนำไปอ้างอิงได้



### การจัดเตรียมต้นฉบับ

ความยาวของบทความ 15 – 20 หน้ากระดาษ A5 (14.8 x 21 ซม.) ตั้งค่าน้ำ  
กระดาษโดยเว้นขอบบน 3.3 ซม. ขอบซ้าย 2 ซม. ขอบขวาและขอบล่าง 1.8 ซม. บทความ  
ให้ใช้รูปแบบตัวอักษร ดังนี้

ภาษา	รูปแบบตัวอักษร	ขนาด
ภาษาไทย	TH SarabunPSK	14
ภาษาอังกฤษ	TH SarabunPSK	14
ภาษาจีน (อักษรจีนและตัวสะกดพินอิน)	SimSun	12
ภาษาเกาหลี	HY신명조	9
ภาษาญี่ปุ่น	MS Mincho	9
ดนตรี	Opus Text	10
สัทอักษร (IPA)	Doulos SIL	11

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับบทความ ดังนี้

รายการ	ลักษณะ ตัวอักษร	รูปแบบ การพิมพ์	ขนาดตัวอักษร			หมายเหตุ
			ไทย/ อังกฤษ	จีน	เกาหลี	
ชื่อบทความ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	18	14	11	ญี่ปุ่น
ชื่อผู้เขียน	ปกติ	ชิดขวา	12	10	8	
Corresponding Author Email และ ตำแหน่ง หน่วยงานต้นสังกัด	ปกติ	เชิงอรรถ	10	9	7	
บทคัดย่อ	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	12	9	
เนื้อหาบทคัดย่อ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	12	9	ย่อหน้า 1 ซม. จำกัด 150 – 300 คำ
คำสำคัญ/Keywords	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	12	9	ตามด้วย : จำกัด 3 – 5 คำ
หัวข้อหลัก	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	12	9	ไม่ใช่เลขลำดับที่
หัวข้อย่อย	ตัวหนา	-	14	12	9	ย่อหน้า 1 ซม. ใส่หมายเลขลำดับที่
เนื้อหาบทความ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	12	9	ย่อหน้า 1 ซม.
เนื้อหาในหัวข้อย่อย (ถ้ามี)	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	12	9	ย่อหน้า 1.5 ซม.
ชื่อตาราง	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	12	9	ระบุไว้บนตาราง
แหล่งที่มาตาราง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	12	9	ระบุไว้ใต้ตาราง
ชื่อภาพ/แผนภูมิ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	14	12	9	
แหล่งที่มาภาพ/แผนภูมิ	ปกติ	กึ่งกลาง	14	12	9	
หมายเลขหน้า	ปกติ	ด้านล่างขวา	14	12	9	ตั้งแต่นับฉบับบทความ
เนื้อหาอ้างอิง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	12	9	







ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
3.	บทความย่อ	ภาษาที่ใช้เขียนบทความย่อ ดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 150 – 300 คำ พร้อมระบุ คำสำคัญ/Keywords จำกัด 3 – 5 คำ
4.	บทความ	บทความแต่ละประเภทควรครอบคลุมประเด็นดังนี้ 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม หรือแนวคิดและทฤษฎี (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผล 3) บทความทวิภาคีหนึ่งสื่อ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาโดยย่อ บทวิจารณ์หนึ่งสื่อ
5.	เอกสารอ้างอิง	ใช้การอ้างอิงแบบ APA 7
6.	รูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ (ถ้ามี)	ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิง แหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำที่มีความคมชัด (ไฟล์รูปชนิด TIFF หรือ JPEG ความละเอียดไม่น้อยกว่า 300 dpi ขนาดไฟล์ไม่น้อยกว่า 500 KB)

## การอ้างอิงในเนื้อหา (Citing references in text)

### 1. การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

#### 1.1 ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,/ปี)

เครื่องหมาย / หมายถึง เว้นวรรค 1 ระยะ

ตัวอย่าง

อาภิสรา พลนรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง...

...และกำหนดระยะจบการศึกษา สอนทั้งวิชาสามัญและศาสนา (อัลฉะอ์กา สายน้ำเย็น, 2559)

shows that the younger generations of those sections of the community one would (Trugil, 2000)

#### 1.2 ผู้แต่ง 2 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

นภัทร อังกรสินธนา และ อาภิสรา พลนรัตน์ (2559) กล่าวถึง...

...และการรณรงค์การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดระดับโลก Sony and Aunty (1999) ดังรายละเอียด...



## 2. การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนเรียงตามลำดับอักษร ดังนี้

...สอดคล้องกับผลการศึกษาของอลิสซา คุ่มเคี่ยม (2562) และ นภัทร อังกรสินธนา (2562)...

...หรือสิ่งที่เกิดกับมนุษย์ (อภิวัช เกิดดี, 2549; มัณฑนา แสงสี, 2558)

...การวัดที่มีตัวแปรแฝงหลายตัว (Embretson & Reise, 2000; Marveldeet al., 2006)

## 3. การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

### 3.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)

ไทย ชื่อ<sup>1</sup>/สกุล<sup>1</sup>/(ปี,/อ้างถึงในชื่อ<sup>2</sup>/สกุล<sup>2</sup>,/ปี).....

อังกฤษ สกุล<sup>1</sup>/(ปี,/as cited in/สกุล<sup>2</sup>,/ปี).....

ตัวอย่าง

Arnett (2000, as cited in Claiborne & Drewery, 2010) suggests there is an emerging adult stage in the lifespan of humans, covering young people between the ages of 18 and 25 years

### 3.2 การอ้างอิงท้ายข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)	
ไทย	...(ชื่อ <sup>1</sup> /สกุล, <sup>1</sup> /ปี/อ้างอิงถึงในชื่อ <sup>2</sup> /สกุล <sup>2</sup> ,/ปี)...
อังกฤษ	...(สกุล, <sup>1</sup> /ปี/as cited in/สกุล <sup>2</sup> ,/ปี)...

ตัวอย่าง

... (Snow, 2006 as cited in Goldstein et al., 2013) ...

### 4. การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

ไกรสิทธิ์ จามรจันทร์สาขา (ชีวิตในเมืองกรุง, 1 มิถุนายน 2550)

(รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ, การพูดในที่ชุมชน, 8 ตุลาคม 2558)

E.-M. Paradis (personal communication, February 24, 2020)

(Brown, J., personal communication, April 27, 2010)

## 5. การอ้างอิงข้อมูลกรณีที่ไม่ใส่ชื่อผู้เขียน

ไทย (“ชื่อเรื่อง”,/ปีที่เผยแพร่)

อังกฤษ (“Title”,/ปีที่เผยแพร่)

ตัวอย่าง

(“ธรรมะดับทุกข์:ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ”, 2548)

(“smile coffee”, 2019)

\* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ ม.ป.ป. หรือ n.d.

\* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ ปี เท่านั้น

\* ถ้าชื่อเรื่องมียาวเกินมากเกินไป ให้ใส่เฉพาะ คำแรก ๆ ของชื่อเรื่องเท่านั้น

## การเขียนรายการอ้างอิง (References)

หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม)

1) ผู้แต่ง 1 คน

ไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)\*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)\*\*./ สำนักพิมพ์.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์)\*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)\*/ สำนักพิมพ์. \*\*\*

ตัวอย่าง

อดิวิษฐ์ พนาพงศ์ไพศาล. (2547). **หลักการโยธวาทิต** (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Fennel, F. (2008). *A Conductor's Interpretive Analysis of Masterworks for Band* (3<sup>th</sup> ed.). Meredith.

## 2) ผู้แต่ง 2 คน

**ไทย** ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.

**อังกฤษ** สกุล/อักษรย่อชื่อ./&/สกุล/ชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/ สำนักพิมพ์.

### ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข และ อติวิษฐ์ พนาพงศ์ไพศาล. (2559). **ดนตรีไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Williamson, J.E., Battisti, F., & Corporon, E. (2008). **Rehearsing The Band** (3<sup>th</sup> ed.). Meredith.

\* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

\*\* กรณีพิมพ์ครั้งที่1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

\*\*\* กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

## 3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

**ไทย** ชื่อ<sup>1</sup>/สกุล<sup>1</sup>,/ชื่อ<sup>2</sup>/สกุล<sup>2</sup>,/ชื่อ<sup>3</sup>/สกุล<sup>3</sup>,/ชื่อ<sup>4</sup>/สกุล<sup>4</sup>,/ชื่อ<sup>5</sup>/สกุล<sup>5</sup>,/ชื่อ<sup>6</sup>/สกุล<sup>6</sup>,/และ/ชื่อ<sup>7</sup>/  
/////////สกุล<sup>7</sup>./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.

**อังกฤษ** สกุล<sup>1</sup>,/อักษรย่อชื่อ<sup>1</sup>./สกุล<sup>2</sup>,/อักษรย่อชื่อ<sup>2</sup>./สกุล<sup>3</sup>,/อักษรย่อชื่อ<sup>3</sup>./สกุล<sup>4</sup>,/  
/////////อักษรย่อชื่อ<sup>4</sup>./สกุล<sup>5</sup>,/อักษรย่อชื่อ<sup>5</sup>./สกุล<sup>6</sup>,/อักษรย่อชื่อ<sup>6</sup>./&/สกุล<sup>7</sup>,/  
/////////อักษรย่อชื่อ<sup>7</sup>./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/ สำนักพิมพ์.





## ตัวอย่าง

โมกิ, เคน. (2561). **อิกิไก ความหมายของการมีชีวิตอยู่** [The Little Book of Ikigai]. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มูฟพับริชชิ่ง.

Süskind, P. (2010). **Perfume** [Das Parfum]. Penguin.

## บทในหนังสือ

**ไทย** ชื่อ/สกุล./ (ปี พิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/  
**ชื่อหนังสือ**////////(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

**อังกฤษ** สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี พิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./in/ชื่อบรรณาธิการ/  
////////(Ed. หรือ Eds.)/**ชื่อหนังสือ**/(pp./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

## ตัวอย่าง

ดุชฎี มีป้อม และ นิลวรรณ ถมิ่งรักษ์สัตว์. (2551). วัฒนธรรมดนตรีภาคเหนือ. ใน  
สุระ ตามาพงษ์ และ ทวีศักดิ์ จริงกิจ (บ.ก.), **ดนตรี – นาฏศิลป์** (น. 5-6).  
วัฒนาพานิช.

Liora, B., (2021). Craftsmanship in Academia: Skilled Improvisation in  
Research, Teaching, and Leadership. In M. L. Espeland (Eds.),  
(pp. 3–12). Springer.

\*กรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อเรื่องแทน ตัวอย่าง แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8  
พ.ศ. 2540-2544....





## บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มี DOI

**ไทย** ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า.  
**อังกฤษ** สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),////////เลขหน้า.

### ตัวอย่าง

อดิวิษฐ์ พนาพงศ์ไพศาล. (2561). ภูมิปัญญาทางด้านดนตรีกับการสืบทอดและการอนุรักษ์ของ 7 กลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนตำบลลาวี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *วารสารดนตรีรังสิต*. 13(2). 89-103.

Leman, L. (2021). Co-regulated timing in music ensembles: A Bayesian listener perspective. *Journal of New Music Research*, 50(2), 121-132.

## บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI)

**ไทย** ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),////////เลขหน้า./https://doi.org/เลขdoi  
**อังกฤษ** สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),////////เลขหน้า./https://doi.org/doi

### ตัวอย่าง

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology*, 24, 225-229. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>





ตัวอย่าง

รณชัย ศิลากร. (2547). ผลของโครงการปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นตามทฤษฎีของมาสโลว์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Jung, M. S. (2014). A structural equation model on core competence of nursing students [Unpublished doctoral dissertation]. Choong-Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตจากเว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต หรือ ///วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]./ชื่อเว็บไซต์./URL
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation or ///Master's thesis]./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

วารารณ โปธิศรีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับ **ครูปฐมวัย**โดยใช้เทคนิคการละคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต].

Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). [http://cuir. car. chula.ac.th/handle/123456789/302](http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302)

Ata, A. (2015). Factor effecting teacher-child communication skill & self efficacy beliefs: An investigation on preschool teachers [Master's thesis]. Middle East Technical University Library. [http:// etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf](http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf)

\* กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า



### 3) วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์และวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์

**ไทย** ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)  
/////////[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์หรือวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,  
/////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

**อังกฤษ** สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ  
/////////เลขลำดับอื่น ๆ)/[Doctoral dissertation or Master's thesis,  
/////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

#### ตัวอย่าง

Hoontrakul, P. (1997). *Asymmetric information, turnover anomaly, no trade and the short sale constraint: Theory and evidence* (UMI No. 9721389) [Doctoral dissertation, Thammasat University]. ProQuest Dissertations and Theses database.

### เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี proceeding (Symposium)

**ไทย** ชื่อ/สกุล./(ปี,/วันที่,/เดือน)./เรื่องการประชุม./ใน/ชื่อ/(ประธาน),/ชื่อการประชุม/  
/////////[Symposium]./ชื่องานที่จัดประชุม,/สถานที่ประชุม.

**อังกฤษ** สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี,/เดือน,/วันที่)./Title of contribution./In/ชื่อ/(Chair),  
/////////Title of symposium/[Symposium]./Conference Name./Location.



## ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). **The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach.** In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), *Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement* [Symposium]. Western Psychological Association 98<sup>th</sup> Annual Convention, Portland, OR, United States.

## รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

### 1) ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ

**ไทย** ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม.  
////////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

**อังกฤษ** สกุล./อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)/  
////////ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

\* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

## ตัวอย่าง

อภิสรุ พลนรัตน์ และ สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ. (2563). พัฒนาการทางวากยสัมพันธ์  
ภาษาลาหู่ในการเล่าเรื่องภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง กิตติมา อินทร์  
พรชัย (บ.ก.), การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิชาการ-วิจัยสาย  
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 13 (น. 60-68). คณะมนุษยศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.



Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). **A multi-touch surface using multiple cameras.** In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. [https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2\\_9](https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9)

## 2) ในรูปแบบวารสาร

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อย/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ /////เลขหน้า./URL
อังกฤษ	สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อย/ชื่อวารสาร,เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ /////เลขหน้า./URL

\* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./<https://doi.org/xxxx>

### ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข. (2561). การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่ของช่างทำเครื่องดนตรีพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย. วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 7 (พิเศษ), 19-31.

Vaccaro, V. L. (2004). **The evolution of business models and marketing strategies in the music industry.** *International Journal on media management*, 6(1&2), 46-58. <https://doi.org/10.1080/14241277.2004.9669381>



## เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

**ไทย** ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเอกสาร/[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]/คณะ,/มหาวิทยาลัย.  
**อังกฤษ** ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเอกสาร/[Unpublished manuscript]/คณะ,/มหาวิทยาลัย.

### ตัวอย่าง

อัญญา สายน้ำเย็น. (2559). **ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น**[เอกสารไม่ได้ ตีพิมพ์]. โปรแกรมวิชา ภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Saisuk, K. & Pidokrajt, N. (2012). **Music and India**. [Unpublished manuscript]. Collage of Music, Mahidol University.

### เว็บไซต์

**ไทย** ชื่อ/สกุลผู้เขียน./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL  
**อังกฤษ** สกุล,/อักษรย่อชื่อผู้เขียน./(ปี, เดือน/วันที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ.ชื่อเว็บไซต์./URL

- \* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)
- \* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น
- \* กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก



## ตัวอย่าง

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2559, 10 มีนาคม). **ดนตรีเชื่อมมิตรภาพไทย-กัมพูชา**. กรุงเทพมหานคร. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/690141>

Cross, A. (2016, January 6). **Will Streaming Kill Downloading in 2017**. A journal of musical thing. <http://ajournalofmusicalthings.com/will-streaming-kill-downloading-2017>

## วิธีการจัดเรียงรายการอ้างอิง

### 1. การเรียงตามลำดับอักษร

**ภาษาไทย** ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้  
อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี๋ อี้อู อู อู๋ เอ อู่ เออะ เออ เออาะ เออเิน เอีย เอียะ เอือ เอือะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ โอ

**ภาษาอังกฤษ** ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z  
ตัวอย่าง Singh, Y., มาก่อน Singh Siddhu, N.  
Villafuerte, S. A., มาก่อน Villa-Lobos, J.

### 2. การเรียงลำดับงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

#### 2.1 ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ปีที่พิมพ์

ตัวอย่าง เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2548).

เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2550).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2000).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2001).





2.2 ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน ให้จัดเรียงตาม งานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียว มาก่อนงานที่มีชื่อผู้แต่งคนอื่นร่วม ตัวอย่าง ถินนันทอนวัชศิริวงศ์. (2550).

ถินนันทอนวัชศิริวงศ์และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์. (2552).

Alleyne, R. L. (2001).

Alleyne, R. L., & Evans, A. J. (1999).

2.3 ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกันให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สอง และคนที่สามตามลำดับ

ตัวอย่าง จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ คำนวน บัญชา. (2549).

จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ พิบูล ทิรจันทร์. (2551).

Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).

Boockvar, K. S., Carlson LaCorte, H., Giambanco, V., Friedman,

/////////B., & Siu, A. (2006).

2.4 ถ้าชื่อผู้แต่ง คนแรกมีชื่อ สกุล เหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรย่อชื่อต้นและชื่อกลางของ ชื่อผู้แต่งคนแรก

ตัวอย่าง Mathur, A. L., & Wallston, J. (1999).

Mathur, S. E., & Ahlers, R. J. (1998).



## บทความวิชาการ

การสอนดนตรีแบบโคดาย : สู่การพัฒนากิจกรรมดนตรี สำหรับผู้สูงอายุ

The Kodály Method: the Development of Music Activities for the Elderly  
ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ Natsarun Tissadikun

## บทความวิจัย

การเรียบเรียงบทเพลง “ลายเล็บ” สำหรับวงดนตรีแจ๊สวงเล็ก

The Arrangement of ‘Lai Leb’ for Small Jazz Ensemble  
ดิเรก เกตุพระจันทร์ Derek Gatephrachan

Metaphor Interpretation of a Short Story Used in a Classroom: “the Bird and the Cage”

การตีความความหมายอุปลักษณ์จากเรื่องสั้นที่ใช้ในกรณีศึกษา “the Bird and the Cage”  
กรวรรณ ฎีกาวงค์ Korawan Deekawong

การพัฒนาทักษะการพูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของเยาวชนในชุมชน  
หมู่บ้านตอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

Development of Speaking Skills for Introducing Tourist Attractions Of  
youth in Doi Chang village, Wawee Sub-district, Mae Suai District,  
Chiang Rai Province

รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ Rungroj Tonpradit

ศึกษาการตั้งชื่อโรคในภาษาไทย: ตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

Research on Naming diseases in Tai Yo: Takhlor, KeangKoi, Saraburi Province  
อลิสสา คุ่มเคี่ยม Alisa Khumkham

แนวทางการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21

The Guidelines for Developing Communicative English Handbook for  
Elderly in the 21<sup>st</sup> Century in Muang District, Chiang Rai Province

ปรียาภา วังมณี, อภิญญา จิตมโนวรรณ

Preeyapha Wangmanee, Apinya Jitmanowan

## บทวิจารณ์หนังสือ

เล่าเรื่องในเรื่องเล่า: กลวิธีการนำเสนอความย้อนแย้งที่นำไปสู่ความขัดแย้งของสังคมใน  
“คืนปีเสือและเรื่องเล่าของสัตว์อื่นๆ”

Frame Narrative : Strategies for Presenting the Controversy that Lead to  
Social Conflicts in “That Night of the Year of the Tiger and Other Animal  
Stories”

วรโชติ ต๊ะนา, บุนนยเสนอ ตริวิเศษ

Worachot Tana Bunsanoe Triwiset

80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

โทรศัพท์: 0-5377-6013 ต่อ 10-11 , 0-5377-6000 ต่อ 1216

แฟกซ์: 0-5377-6025